

Keski-Suomen Osuuspankin
toimintakertomus ja
tilinpäätös 2023

KESKI-SUOMEN OSUUSPANKKI

Y-TUNNUS 0822029-4

SISÄLLYSLUETTELO

sivu

- 1 - 20 Toimintakertomus

- 21 - 23 Osuuspankin konsernin tuloslaskelma ja tase

- 24 - 25 Osuuspankin tuloslaskelma ja tase

- 26 - 29 Rahoituslaskelma

- Osuuspankin ja konsernin tuloslaskelman ja taseen liitteenä
annettavat tiedot
- 30 - 51 Osuuspankin tilinpäätöksen merkittävimmät laatimisperiaatteet
- 52 - 82 Liitetiedot

- 83 - 86 Luettelo kirjanpito- ja tositteloista, tositteloista sekä selvitys
niiden säilytystavoista

- 87 Hallituksen allekirjoitus

- 87 Hallintoneuvoston lausunto

- 88 Tilintarkastajien merkintä suoritetusta tilintarkastuksesta

KESKI-SUOMEN OP

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

Liikevoiton osalta Keski-Suomen Osuuspankin tilikausi 2023 oli selvästi edellisvuotta parempi, vaikka taloudellinen ympäristö pysyi erittäin epävarmana. Liiketulos vahvisti pankin toiminta- ja riskinkantokykyä. Parantuneen tulostason seurauksena OP Keski-Suomi kykeni tarjoamaan omistaja-asiakkailleen palvelumaksuhelpotuksia sekä 30 prosentilla korotettuja OP bonuksia.

Keski-Suomen Osuuspankin korkokate kasvoi viitekorkojen nopean ja voimakkaan nousun ansiosta lähes 70 prosenttia 60,6 milj. euroon (35,7 milj. euroa). Oman pääoman ehtoiset tuotot kasvoivat 10,9 milj. euroon (8,3 milj. euroa). Myönteinen kehitys johtui keskusyhteisön maksamien tuottoerien lisääntymisen myötä. Nettopalkkiotuotot heikkenivät voimakkaasti 14,0 milj. euroon (18,2 milj. euroa). Syynä kehitykseen olivat heikko palveluiden uusmyyntitaso, omistaja-asiakkaille annetut palvelumaksujen ilmaisjaksot, kasvaneet OP Bonukset sekä Markets-tuottojen kirjaustavan muutos. Sijoituskiinteistöjen nettotuotot muodostuivat negatiiviseksi ollen -5,2 milj. euroa (-2,3 milj. euroa). Nopeasti nousnut korkotaso ja kiinteistömarkkinoiden haasteet ovat nostaneet tuottovaateita merkittävästi. Tämä aiheuttaa kiinteistöjen käypien arvojen laskua koko toimialalla.

Vähittäispankkitoiminnan kulurakenne on ollut voimakkaasti kasvava useiden vuosien ajan.

Henkilöstökulut kasvoivat 8,4 prosenttia 10,5 milj. euroon (9,6 milj. euroa). Kulutasoa nostaa kasvava palkkakehitys ja esimerkiksi sääntely- sekä valvontatehtävien lisääntymiseen liittyvät tekemiset. Muiden hallintokulujen kasvu oli noin 11 prosenttia ollen 18,6 milj. euroa (16,8 milj. euroa). Kasvua aiheuttivat keskusyhteisön palveluveloitukset, ICT-kulut ja pankin 120 juhlavuosi.

Poistot ja arvonalentumiset olivat 2,2 milj. euroa (1,4 milj. euroa). Kasvu johtuu pääosin omassa käytössä olevien kiinteistöjen ja tilojen käypien arvojen korjauksesta nykyiseen markkinahintaan.

Lopulliset ja odotettavissa olevat luottotappiot kasvoivat selvästi edellisvuodesta ollen 3,2 milj. euroa (1,0 milj. euroa). Kuluerä on lähes kokonaan odotettavissa olevien luottotappioiden ennakoaava kirjausta. Toteutuneet luottotappiot ovat suhdanteesta huolimatta hyvin maltillisella tasolla.

Pankin kulujen suhde tuottoihin ja oman pääoman tuotto paranivat edellisvuodesta. Liikevoiton avulla pankin CET 1- vakavaraisuus vahvistui 32,6 prosenttiin (31,5 prosenttia). Pankin vakavaraisuustaso ylittää selvästi viranomaisen edellyttämän 8 prosentin minivaateen, 2,5 prosentin lisäpääomavaateen sekä maakohtaiset muuttuvat lisäpääomavaateet.

Avainlukuja

Avainlukuja			Muutos	
	2023	2022		
Liikevoitto, 1000 €	38 624	24 089	60,3	%
Kulujen suhde tuottoihin, %	48,2	58,5	-10,2	%-yksikkö
Oman pääoman tuotto (ROE), %	7,8	5,1	2,7	%-yksikkö
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	32,64	31,47	1,17	%-yksikkö
Omistaja-asiakkaat	81 568	81 632	-64	kpl

*Luvut eivät ole vertailukelpoisia

OP Ryhmä

Keski-Suomen Osuuspankki on jäsentensä omistama osuuskuntamuotoinen talletuspankki, joka harjoittaa toimialueellaan paikallista vähittäispankkitoimintaa. Kaikki jäsenet ovat omistaja-asiakkaita, joista jokaisella on yksi yhtäläiset oikeudet tuottava jäsenosuus.

Osuuspankki kuuluu OP Ryhmään, joka on johtava suomalainen finanssiryhmä. Se koostuu itsenäisistä osuuspankeista ja niiden keskusyhteisöstä OP Osuuskunnasta tytäryhtiöineen. OP Ryhmän ja sen jäsenpankkien keskitettyjen palveluiden kehittämisestä ja tuottamisesta vastaavat OP Osuuskunta ja sen tytäryhtiö OP Vähittäisasiakkaat Oyj. OP Osuuskunta toimii koko OP Ryhmän strategisena omistusyhteisönä ja ryhmäohjauksesta ja valvonnasta vastaavana keskusyhteisönä.

Osuuspankki on OP Osuuskunnan jäsenluottolaitos. OP Osuuskunta ja sen jäsenluottolaitokset yhdessä niiden konsolidointiryhmiin kuuluvien yhteisöjen kanssa muodostavat yhteenliittymän, josta säädetään laissa talletuspankkien yhteenliittymästä (Yhteenliittymälaki). Yhteenliittymälain mukaan keskusyhteisö ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat toistensa veloista ja sitoumuksista ja niiden vakavaraisuutta, maksuvalmiutta ja asiakasriskejä valvotaan yhteenliittymän tasolla. OP Ryhmän vakuutusyhtiöt eivät kuulu keskinäisen vastuun piiriin.

Osuuspankilla jäsenluottolaitoksena ei ole velvollisuutta julkistaa luottolaitostoiminnasta annetun lain 12 luvun 12 §:n mukaista puolivuosisikatsausta. Jäsenluottolaitoksella ei ole velvollisuutta julkistaa vakavaraisuutta koskevia tietoja (ns. Pilari III -tiedot) kokonaisuudessaan, vaan ne julkistetaan OP yhteenliittymästä.

Toimintaympäristö

Maa-ilmantalous kasvoi ennakkotietojen mukaan vuonna 2023 hieman pidemmän ajan keskiarvoa hitaammin. Suhdannekyselyiden tulokset olivat vuoden lopussa alkuvuotta heikommat. Euroalueen BKT kasvoi vuonna 2023 hitaasti, ja supistui vuoden jälkipuoliskolla. Euroalueen inflaatio hidastui joulukuussa 2,9 prosenttiin vuoden 2022 lopun 9,2 prosentista.

Osakekurssit nousivat vuoden viimeisellä neljänneksellä markkinakorkojen kääntynyt laskuun ja olivat useimmissa maissa vuoden alkua korkeammalla. Suomessa osakkeiden hinnat olivat vuoden 2022 loppua matalammat.

Euroopan keskuspankki nosti ohjauskorkoaan alkuvuonna useita kertoja. Syyskuun 0,25 prosenttiyksikön koron noston jälkeen talletuskorko pysyi 4,00 prosentissa loppuvuoden. 12 kuukauden euriborkorko kääntyi vuoden lopulla laskuun ja oli joulukuun lopussa 3,51 prosenttia, mikä oli vain hieman vuoden 2022 loppua korkeampi.

Suomen BKT supistui hieman vuonna 2023. Työttömyysasteen trendi nousi marraskuussa 7,6 prosenttiin vuoden 2022 lopun 6,9 prosentista. Inflaatio hidastui joulukuussa 3,6 prosenttiin vuoden 2022 joulukuun 9,1 prosentista. Korkojen nousu hidasti asuntokauppaa ja asuntojen hinnat laskivat.

Inflaation kiihtyminen ja viitekorkojen nousu heikensi voimallisesti taloudellista aktiveettia myös Keski-Suomessa. Asuntorakentamisen hiipuminen ja investointien vähäisyys ovat vaikuttaneet työttömyyden lisääntymiseen koko maakunnassa. Loppuvuoden aikana asuntokaupan osalta on ollut nähtävissä hienoista piristymistä.

Vastuullisuus

Vastuullisuus on tiivis osa OP Ryhmän ja osuuspankkien liiketoimintaa ja strategiaa. OP Ryhmän vastuullisuustyö perustuu ryhmän perustehtävään ja arvoihin, joita asiakasomisteinen liiketoimintamalli tukee. Liiketoiminnan tulee edistää asiakkaiden ja toimintaympäristön hyvinvointia, turvallisuutta ja kestävää taloudellista menestystä. OP Ryhmän tavoitteena on olla vastuullisuuden

edelläkävijä toimialallaan Suomessa. OP Ryhmä päivitti vastuullisuusohjelmansa elokuussa 2022. Vastuullisuusohjelma ja sen linjaukset toteuttavat ryhmän strategiaa sekä ohjaavat liiketoimintojen ja osuuspankkien vastuullisuustyötä. Vastuullisuusohjelma rakentuu kolmen teeman ympärille: Ilmasto ja ympäristö, Ihmiset ja yhteisöt sekä Hyvä hallintotapa. Vastuullisuusohjelma perustuu ryhmän arvoihin, toimintaympäristön megatrendeihin sekä olennaisuusarvioon. Vastuullisuusohjelma ja sen tavoitteet on työstetty yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa. Ilmasto ja ympäristö -osiossa asetetaan tavoitteet kestävien rahoitus- ja sijoitustuotteiden tarjoamisesta, luotto- ja sijoitussalkkujen päästövähennyksistä sekä luonnon monimuotoisuuden edistämisestä. Ihmiset ja yhteisöt -osiossa keskiössä ovat paikallisyhteisöjen hyvinvointi sekä oman talouden hallinnan sekä taloustaitojen tukeminen. Hyvä hallintotapa sisältää vastuullisuuden integroimisen kaikkien liiketoimintaan ja sen riskinottoon sekä tavoitteen hallinnon monimuotoisuuden lisäämisestä.

Keski-Suomen Osuuspankki on konkreettisesti edistänyt toimintaympäristön hyvinvointia tekemällä lahjoituksia yleishyödyllisiin tarkoituksiin 100 000 eurolla. Lahjoituksilla on tuettu mm. luonnon monimuotoisuutta, nuorten työllistymistä, taloustaitojen kehittymistä ja harrastustoimintaa sekä ikääntyneiden hyvinvointia ja digitaalisia palveluja. Tilikauden aikana lahjoitusmäärää korotettiin 120 000 eurolla Keski-Suomen Osuuspankin juhluvuoden kunniaksi. Juhluvuoden lahjoitusten kautta pankki vahvisti lähiluonnon monimuotoisuuden ja sen suojelun tukemista ja ihmisten ja yhteisöjen hyvinvointia Keski-Suomessa. Lahjoitusten yhteismäärä oli 220 000 euroa.

OP Ryhmän Hyvän liiketavan periaatteet (Code of Conduct) sisältävät ryhmän vastuullisuus- ja ympäristöperiaatteet, joiden mukaisesti kaikkien OP Ryhmässä työskentelevien tulee toimia roolista, asemasta tai toimipaikasta riippumatta. Yksityiskohtaisemmat säännöt ja ohjeet täydentävät Hyvän liiketavan periaatteita. Toimittajan vastuullisuusvaatimukset (Supplier Code of Conduct) velvoittavat kaikkia ryhmän palveluntarjoajia, muita toimittajia ja kumppaneita. OP Ryhmä on sitoutunut noudattamaan YK:n Global Compact -aloitteen kymmentä periaatetta ihmisoikeuksista, työelämän oikeuksista, ympäristöperiaatteista ja korruption torjunnasta. OP on myös sitoutunut noudattamaan YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteita ja YK:n kestävän vakuuttamisen periaatteita. OP Ryhmä on allekirjoittanut perustajajäsenenä YK:n ympäristöohjelman Finance Initiativen (UNEP FI) vastuullisen pankkitoiminnan periaatteet. OP Ryhmä raportoi vastuullisuudestaan vuosittain GRI-standardien mukaisesti ja vuotta 2024 koskevasta raportoinnista alkaen kestävyysraportointidirektiivin (CSRD) alaisten standardien mukaisesti.

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

OP Ryhmä siirtyi vakavaraisuuden luottoriskin laskennassa standardimenetelmään maaliskuusta 2023 alkaen Euroopan keskuspankilta (EKP) saadun päätöksen mukaisesti. Standardimenetelmään siirtymisellä ei ollut olennaista vaikutusta pankin vakavaraisuusasemaan.

OP Ryhmä käyttää osan parantuneesta kannattavuudestaan omistaja-asiakkaidensa arjen tukemiseen. OP Ryhmä korottaa vuodelta 2024 kertyviä OP-bonuksia omistaja-asiakkailleen 40 prosentilla. Vuodelle 2023 OP-bonusten korotus oli 30 prosenttia. Lisäksi omistaja-asiakkaat saavat päivittävät pankkipalvelut ilman kuukausimaksuja lokakuusta 2023 vuoden 2024 loppuun saakka.

Tuotto-osuuden tuottotavoite vuodelta on 2023 4,50 prosenttia ja vuodelta 2024 5,50 prosenttia. Koron maksaminen ja sen määrä riippuvat osuuspankin toiminnan tuloksellisuudesta. Tuotto-osuus on omistaja-asiakkaan pitkäaikainen oman pääoman ehtoinen sijoitus omaan osuuspankkiin. Tuotto-osuudet lisäävät osaltaan OP Ryhmän luotonantokykyä ja auttavat toteuttamaan ryhmän perustehtävää eli omistaja-asiakkaiden ja toimintaympäristön kestävän taloudellisen menestyksen, turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistämistä.

Marraskuun 2023 alusta alkaen omistaja-asiakkaat saavat käyttötileillä oleville talletuksilleen korkoa 0,25 prosenttia. Edun saa osuuspankin omistaja-asiakas, jolla on sekä omistaja-asiakkuus että käyttötili samassa osuuspankissa.

Osuuspankki on arvioinut uudelleen kiinteistöjensä arvoja. Kiinteistöjen arvot on saatettu vastamaan merkittävästi kohonneita tuottovaateita.

Keski-Suomen Osuuspankilla ei ollut muita olennaisia tapahtumia tilikaudella.

Konsernirakenne ja siinä tapahtuneet muutokset tilikauden aikana

Osuuspankin konserniin kuuluivat pankin lisäksi tytäryrityksinä Kiinteistöosakeyhtiö Jyväskylän Kassatalo Oy ja Kiinteistö Oy Jyväskylän Kauppakatu 22. Pankki on laatinut konsernitilinpäätöksen, johon on yhdistelty emopankin tilinpäätöksen lisäksi tytäryhtiöiden tilinpäätökset Finanssivalvonnan Määräykset ja ohjeet 2/2016 Rahoitussektorin kirjanpito, tilinpäätös ja toimintakertomus edellyttämässä laajuudessa. Koska konsernitilinpäätöksen luvut eivät poikkea olennaisesti emo-osuuspankin tilinpäätöksestä, tässä toimintakertomuksessa käsitellään osuuspankin ja sen konsernin toimintaa emo-osuuspankin tilinpäätöksen lukujen perusteella. Merkittävimmät konsernin erät on kerrottu jäljempänä kappaleessa Osuuspankin konserni.

Olennot tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen

Keski-Suomen Osuuspankilla ei ole ollut olennaisia tapahtumia tilikauden päättymisen jälkeen.

Osuuspankin tulos

Liikevoittoon vaikuttaneiden keskeisimpien tuotto- ja kuluerien kehitys kolmelta viimeiseltä vuodelta on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Tulosanalyysi 1000 €	2023	2022	Muutos, %	2021
Tuotot				
Korkokate	60 619	35 695	69,8	26 891
Muut tuotot				
Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista	10 915	8 281	31,8	7 626
Palkkiotuotot, netto	13 978	18 152	-23	17 576
Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattujen rahoitusvälineiden nettotuotot	25	13	-	5
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot	-5 207	-2 322	124,2	-2 509
Liiketoiminnan muut tuotot	440	630	-30,2	2 428
Yhteensä	20 151	24 754	-18,6	25 126
Tuotot yhteensä	80 769	60 450	33,6	52 017
Kulut				
Henkilöstö- ja hallintokulut	-10 453	-9 641	8,4	-9 621
Muut hallintokulut	-18 592	-16 756	11	-16 442
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä sekä osakkeista ja osuuksista	-2 194	-1 406	56	-574
Liiketoiminnan muut kulut	-7 731	-7 531	2,7	-6 679
Kulut yhteensä	-38 969	-35 334	10,3	-33 315
Lopulliset ja odotetavissa olevat luottotappiot	-3 176	-1 027	209,4	154
Liikevoitto (-tappio)	38 624	24 089	60,3	18 857

* Luvut eivät ole vertailukelpoisia

Kevästä 2022 jatkunut markkinakorkojen nousu kasvatti korkokatetta merkittävästi. Muita tuottoja kasvatti OP Osuuskunnan korotettuna maksamat osuus pääoman ja lisäosuuksien korot. Sijoituskiinteistöjen nettotuottoja heikensivät sijoituskiinteistöjen arvonalennuskirjaukset.

Palkkiotuottoja kertyi seuraavasti:

Palkkiotuotot 1000 €	2023	2022	Muutos, %
	Talletuksista	887	868
Luotonannosta	1 814	2 007	-9,6
Maksuliikkeestä	7 301	7 930	-7,9
Arvopapereiden välityksestä ja liikkeeseen laskusta	2 583	2 600	-0,6
Omaisuudenhoidosta ja lainopillisista tehtävistä	1 635	1 878	-12,9
Takauksista	302	343	-12
Vakuutusten välityksestä	3 686	3 819	-3,5
Muut	4 561	6 035	-24,4
Yhteensä	22 769	25 479	-10,6
OP-bonukset	-7 261	-5 801	25,2
Palkkiotuotot yhteensä	15 508	19 678	-21,2
Palkkiokulut	-1 530	-1 526	0,2
Palkkiotuotot, netto	13 978	18 152	-23

* Luvut eivät ole vertailukelpoisia

Osuuspankin palkkiotuotot laskivat 21,2 prosenttia vertailuvuodesta. Lähes kaikissa palkkiotuottojen erissä tapahtui laskua, joista merkittävin oli muiden palkkiotuottojen muutos. Palkkiotuottoihin sisältyy vähennyksenä omistaja-asiakkaille kertyneet OP-bonukset. Vuodelta 2023 kertyneet OP-bonukset maksetaan 30 prosentilla korotettuna. Lisäksi tarkasteluvuonna hyvän tuloksen siivittämänä annettiin omistaja-asiakkaille palvelumaksuvapautuksina.

Sijoituskiinteistöjen nettotuottoja rasitti arvonalentumisten kasvu. Arvonalentumiskirjaukset painoivat sijoituskiinteistöjen nettotuotot miinukselle sekä päättyneellä että vertailukaudella.

Henkilöstö- ja hallintokuluja kasvattivat OP Ryhmän sisäiset veloitukset sekä pankin 120-juhlavuoden kulut. Tutkimus- ja kehitystoiminta on keskitetty OP Ryhmän keskusyhteisöön.

Toteutuneet ja odotettavissa olevat luottotappiot kasvoivat vertailukaudesta. Suhteutettuna luotto- ja takauskantaan toteutuneet ja odotettavissa olevat luottotappiot pysyivät matalalla tasolla.

Toteutuneet ja odotettavissa olevat luottotappiot			
1000 €	2023	2022	Muutos, %
Toteutuneiden ja odotettavissa olevien luottotappioiden määrä yhteensä	-3 176	-1 027	-209,4
Toteutuneet ja odotettavissa olevat luottotappiot luotto- ja takauskannasta %	0,15	0,05	0,1

Tase ja taseen ulkopuoliset sitoumukset

Keskeisiä tase- ja sitomuseriä

Keskeisimpien tase- ja sitomuserien kehitys kolmelta vuodelta ja tilikauden 2023 muutos on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Keskeisiä tase- ja sitomuseriä				
1000 €	31.12.2023	31.12.2022	Muutos, %	31.12.2021
Tase	3 893 556	4 373 556	-11	4 090 170
Luotot	2 091 426	2 116 350	-1,2	2 173 031
Saamistodistukset	-	1 500	-100	1 500
Osakkeet ja osuudet	239 581	239 438	0,1	233 612
Talletukset	2 290 945	2 529 778	-9,4	2 365 712
Oma pääoma	370 474	336 740	10	334 981
Taseen ulkopuoliset sitoumukset	156 073	200 240	-22,1	243 251

Tase heikkeni päättyneellä tilikaudella 11 prosenttia. Heikennys johtui ensisijaisesti talletus- ja luottokantojen supistumisista.

Antolainauksen kehitys

Uusia luottoja nostettiin tilikauden aikana 314,2 milj. euroa eli 47,7 milj. euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna. Luottokanta yhteensä tilikauden lopussa oli 2 112,8 milj. euroa (2 153,3). Luottokanta ja asuntoluottojen määrä laski viime vuodesta. Vuoden 2023 alusta lähtien luottokanta ei sisällä suojauslaskennassa olevien luottojen käyvän arvon muutoksia. Vertailuvuoden tiedot on oikaistu vastaamaan nykyistä määrittelyä.

Järjestämättömät saamiset ja lainanhoitojoustosaamiset kehittyivät tilikauden aikana seuraavasti:

Järjestämättömät saamiset ja lainanhoitojoustot			
1000 €	31.12.2023	31.12.2022	Muutos, %
Järjestämättömät saamiset	79 891	61 839	29,19
Yli 90 päivää erääntyneet saamiset	13 735	13 469	1,98
Järjestämättömät lainanhoitojoustosaamiset	48 560	35 606	36,38
Todennäköisesti maksamatta jäävät saamiset	17 596	12 764	37,86
Terveet lainanhoitojoustosaamiset	111 097	108 894	2,02
Ongelmasaamiset yhteensä	190 988	170 733	11,86

Taulukon luvut esitetään bruttomääräisinä eli luvuista ei ole vähennetty tappiota koskevaa vähennyserää. Yli 90 päivää erääntyneenä saamisena esitetään jäljellä oleva pääoma sellaisesta saamisesta, jonka korko tai pääoma on ollut erääntyneenä ja maksamatta yli kolme kuukautta. Lainanhoitojoustosaamisena esitetään saamiset, joiden sopimusten ehtoja on neuvoteltu uudelleen asiakkaan heikentyneestä maksukyvyystä johtuen. Todennäköisesti maksamatta jäävinä saamisina esitetään muut heikompiin luottoluokkiin kuuluvat saamiset.

Kiinteistöomistukset

Osuuspankin kiinteistöomistukset muodostuvat omassa käytössä olevista kiinteistöistä ja sijoituskiinteistöistä.

Kiinteistöomistukset		
1000 €	31.12.2023	31.12.2022
Omassa käytössä olevat kiinteistöt		
Sitoutunut pääoma	4 767	7 696
Prosenttia taseesta	0,1	0,2
Sijoituskiinteistöt		
Sitoutunut pääoma	15 264	19 696
Prosenttia taseesta	0,4	0,5
Käypä arvo	15 041,9	18 965,3
Nettotuotto, %	2,4	2,9
Kiinteistöihin sitoutunut pääoma yhteensä	20 031	27 392
Prosenttia taseesta	0,5	0,6

Kiinteistöyhteisöjen sitoutunut pääoma muodostuu osakehuoneiston kirjanpitoarvosta ja osakehuoneistoon kohdistuvasta lainaosuudesta.

Omassa käytössä oleviin kiinteistöihin kirjattiin tilikauden aikana arvonalennuksia kuluksi yhteensä 1,9 milj. euroa ja sijoituskiinteistöihin kirjattiin kuluksi yhteensä 5,4 milj. Euroa. Kiinteistöjen arvostuksiin on vaikuttanut tuottovaateiden kohoaminen korkotason noususta ja toimialan kohonneesta riskistä johtuen.

Muun sijoitustoiminnan kehitys

Saamiset luottolaitoksilta, joista valtaosan muodostavat saamiset OP Yrityspankki Oyj:ltä, olivat 1 498,4 milj. euroa (1 949,4).

Tilikauden lopussa osuuspankilla oli sijoituksia keskusyhteisön osuuspääomaan yhteensä 239,4 milj. euroa (239,2).

Velat yleisölle ja julkisyhteisöille

Yleisön talletusten ja muiden velkojen kehitys on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Velat yleisölle ja julkisyhteisöille			
1000 €	31.12.2023	31.12.2022	Muutos, %
Talletukset			
Käyttötilit	2 206 102	2 486 640	-11,3
Määräaikaistilit	62 205	20 896	197,7
Muut talletukset	22 638	22 241	1,8
Talletusvelat yhteensä	2 290 945	2 529 778	-9,4
Muut velat	13	36	-65,4
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille yhteensä	2 290 958	2 529 814	-9,4

Muun vieraan pääoman ja sitoumusten kehitys

Velat luottolaitoksille, jotka muodostuvat veloista OP Yrityspankki Oyj:lle ja ns. väliluotosta OP-Asuntoluottopankki Oyj:lle, vähenivät 1 066,6 milj. euroon (1 359,3).

Osuuspankilla ei ole liikkeeseen laskettuja joukkovelkakirjalainoja.

Muut vieraan pääoman erät muodostuvat lähinnä lyhytaikaisista maksujenvälityseristä sekä tuottojen ja kulujen jaksotuksiin liittyvistä tilinpäätösvaiheen siirtyvistä eristä.

Oma pääoma ja varaukset

Keski-Suomen Osuuspankin koko oman pääoman määrä kasvoi 10,0 prosenttia 370,5 milj. euroon (336,7).

Osuuspääoma

Osuuspääoma oli 124,4 milj. euroa (129,1). Omistaja-asiakkailta oli tilikauden lopussa sijoituksia jäsenosuuksiin 8,5 milj. euroa (8,5) ja Tuotto-osuuksiin 115,9 milj. euroa (120,6). Irtisanottuja Tuotto-osuuksia oli tilikauden lopussa 12,7 milj. euroa (16,1) ja irtisanottuja jäsenosuuksia 0,3 milj. euroa (0,3).

Tuotto-osuuksien haltijoille maksettiin kesäkuussa 2023 vuodelta 2022 korkoa 4,45 prosenttia eli yhteensä 5,3 milj. euroa. Jäsenosuuspääomalle ei makseta korkoa.

Osuuspankilla voi osuuskuntalain ja osuuspankin sääntöjensä mukaan olla jäsenen oikeudet tuottavia jäsenosuuksia ja vapaaehtoisina osuuksina Tuotto-osuuksia. Osuuspankin osuuspääomassa on jäsenosuuksia 81 568 kpl. Jokaisella jäsenellä on velvollisuus ottaa yksi osuuspankin jäsenosuuksia ja maksaa siitä merkintähintana 100 euron suuruisen jäsenosuusmaksu. Tuotto-osuuksia on osuuspankin osuuspääomassa 1 158 576 kpl. Tuotto-osuuksia voivat merkitä vain osuuspankin jäsenet ja niiden antamisesta päättää osuuspankin hallitus. Tuotto-osuuden nimellisarvo ja siitä osuuspankille merkintähintana maksettava tuotto-osuusmaksu on 100 euroa.

Jäsen- ja tuotto-osuusmaksut palautetaan osuuspankin sääntöjen, osuuskuntalain ja osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain mukaisesti ja sanotuissa laeissa mainituin edellytyksin jäsenyyden päätyttyä tai irtisanottaessa jäsenosuuksia tai Tuotto-osuuksia. Jäsenosuusmaksu ja tuotto-osuusmaksu voidaan palauttaa 12 kuukauden kuluttua sen tilikauden päättymisestä, jonka aikana jäsenyys on päättynyt tai Tuotto-osuuden omistaja on irtisanonut osuuden. Palautuksiin vaaditaan valvojan viranomaisen lupa, mikäli sääntely sitä edellyttää.

Osuuspankilla on kuitenkin oikeus kieltäytyä jäsenosuusmaksujen ja tuotto-osuusmaksujen palauttamisesta osuuspankin toiminnan aikana. Osuuspankki voi myöhemmin päättää edellä mainitun kiellon kumoamisesta. Palauttamista koskevasta kiellosta ja sen kumoamisesta päättää tarvittaessa pankin hallitus. Ellei palautusta voida jonakin vuonna maksaa täysimääräisesti, maksamatta jäänyt osa maksetaan seuraavien tilinpäätösten perusteella käytettävissä olevista omista pääomista. Edellä määrätty oikeus maksamatta jääneen osan jälkipalautukseen päättyy kuitenkin viidennen seuraavan tilinpäätöksen jälkeen. Maksamatta jääneelle osalle ei makseta korkoa.

Osuuspankilla on oikeus lunastaa kaikki Tuotto-osuudet. Lunastusoikeuden käyttämisestä päättää osuuspankin hallitus. Lunastukseen vaaditaan keskusyhteisön lupa sekä valvojan viranomaisen lupa, mikäli sääntely sitä edellyttää.

Veroperusteiset varaukset

Luottotappiovarausta purettiin 5,0 milj. euroa.

Omat varat ja vakavaraisuus

Osuuspankin luottoriskin pääomavaateen laskennassa käytetään standardimenetelmää. Vertailukaudella on käytetty luottoriskin sisäisten luokitusten menetelmää (IRBA), jonka antamia riskipainotettuja eriä on korotettu standardimenetelmään perustuvan riskipainotettujen erien lattiatasolla. Markkinariskien pääomavaatimus lasketaan standardimenetelmällä. Myös operatiivisten riskien pääomavaatimus lasketaan standardimenetelmällä.

OP Ryhmä julkistaa ns. Pilari III:n mukaiset tarkemmat vakavaraisuustiedot tilinpäätöksen yhteydessä. OP Ryhmän tilinpäätös ja Pilari III mukaiset vakavaraisuustiedot ovat luettavissa www.op.fi verkkopalvelussa.

Osuuspankin omat varat muodostuivat seuraavasti:

Omat varat		
1000 euroa	31.12.2023	31.12.2022
Ydinpääoma (CET1)		
Oma pääoma*	370 474	336 740
Tilinpäätössiirrot vähennettynä laskennallisella verovelalla	71 537	75 524
Käyvän arvon rahasto rahavirran suojauksesta	11 873	18 393
Ydinpääoma (CET1) ennen vähennyksiä	453 883	430 657
Suunniteltu voitonjako	-5 172	-5 278
Omista varoista vähennettävät osuuspääomat	-9 144	-7 383
Aineettomat hyödykkeet	-644	-721
Järjestämättömien vastuiden kattamisvaatimuksesta puuttuva määrä	-4 582	-43
ECL** - Odotetut tappiot (EL) alijäämä		-5 183
Ydinpääoma (CET1) yhteensä	434 341	412 049
Ensisijainen pääoma (T1) yhteensä	434 341	412 049
Toissijainen pääoma (T2)		
ECL** - Odotetut tappiot (EL) ylijäämä		238
Toissijainen pääoma (T2) yhteensä		238
Omat varat yhteensä	434 341	412 287

* pl. mahdollinen arvonorotusrahastoon liittyvä laskennallinen verovelka

** Odotettavissa olevat luottotappiot

Ydinpääomasta on vertailukaudella vähennetty asiakkaille palautetut irtisanotut osuuspääomat.

Kokonaisriski		
1000 euroa		
	31.12.2023	31.12.2022
Luottoriski		
Standardimenetelmä (SA)		
Saamiset yrityksiltä	143 007	40 592
Vähittäissaamiset	185 784	217
Kiinteistövakuudelliset vastuut	525 957	4 088
Maksukyvyttömyystilassa olevat vastuut	55 726	1 708
Saamiset luottolaitoksilta	0	7
Saamiset valtiolta, keskuspankeilta ja julkisyhteisöiltä	11 755	12 426
Erityisen suuren riskin sisältävät erät	17 831	
Oman pääoman ehtoiset sijoitukset	239 571	
Muut erät	11 365	
Sisäisten luottoluokitusten menetelmä (IRB)		
Saamiset yrityksiltä ¹⁾		335 627
Vähittäissaamiset ²⁾		307 660
Oman pääoman ehtoiset sijoitukset		659
Muut erät		248 673
Luottoriski yhteensä	1 190 996	951 658
Operatiivinen riski	102 887	98 966
Muut riskit³⁾	36 949	258 564
Yhteensä	1 330 832	1 309 188

1) Saamisiin yrityksiltä ja luottolaitoksilta sovelletaan nk. IRBA:n perusmenetelmää (FIRB), eli pankki soveltaa näiden vastuiden riskipainojen laskennassa omia maksukyvyttömyyden todennäköisyyden (PD) estimaatteja.

2) Vähittäissaamisten riskipainoja laskettaessa pankki soveltaa omia estimaatteja maksukyvyttömyyden todennäköisyydelle (PD), tappio-osuudelle (LGD) ja luottovasta-arvokertoimelle (CF).

3) Muuten kattamattomat riskit. Vertailukaudella standardimenetelmään perustuva riskipainotettujen erien lattia.

Vakavaraisuussuhdeluvut		
(%)		
	31.12.2023	31.12.2022
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	32,64	31,47
Ensisijaisen pääoman (T1) vakavaraisuussuhde	32,64	31,47
Vakavaraisuussuhde	32,64	31,49
Osuuspankkien yhteenliittymän ydinpääoman vakavaraisuussuhde (CET1)	19,1	17,4

Pääomavaateet		
1000 euroa		
	31.12.2023	31.12.2022
Omat varat	434 341	412 287
Minimipääomavaade + puskurivaateet *	139 756	137 473
Omien varojen ylijäämä	294 585	274 814

*Minimivaade 8 %, kiinteä lisäpääomavaatimus 2,5 % sekä mahdollinen maakohtainen muuttuva lisäpääomavaatimus

Pankin vakavaraisuus vahvistui tilikaudella. Vakavaraisuutta vahvistivat hyvä tuloskehitys ja mal

Tunnuslukujen laskentakaavat:

Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde, %

Ydinpääoma (CET1) yhteensä _____ x 100

Kokonaisriski yhteensä

Ensisijaisen pääoman (T1) vakavaraisuussuhde, %

Ensisijainen pääoma (T1) yhteensä x 100
Kokonaisriski yhteensä

Vakavaraisuussuhde, %

Omat varat yhteensä _____ x 100
Kokonaisriski yhteensä

Osuuspankin konserni

Osuuspankin konsernin liikevoitto kasvoi 62,40 prosenttia ja oli 44,1 milj. euroa (27,2). Konsernin tase oli tilikauden lopussa 3 899,9 milj. euroa (4 374,2).

Konsernin ydinpääoman vakavaraisuussuhde (CET1) oli 32,88 prosenttia (31,17). Konsernin vakavaraisuussuhde oli 32,88 prosenttia (31,18). Ydinpääoma (CET1) oli yhteensä 439,0 milj. euroa (411,1), ja omat varat yhteensä 439,0 milj. euroa (411,1). Konsernin kokonaisriski oli 1 335,1 milj. euroa (1 319,1) ja omien varojen vähimmäismäärä 140,2 milj. euroa (138,5).

Konsernin oman pääoman tuotto (ROE) tilikaudelta (suluissa kaksi edellistä tilikautta) oli 9,0 prosenttia (5,8 ja 4,7), koko pääoman tuotto (ROA) 0,9 prosenttia (0,6 ja 0,5), omavaraisuusaste 11,5 prosenttia (9,4 ja 10,0) ja kulujen suhde tuottoihin 40,6 prosenttia (54,8 ja 61,4). Tunnuslukujen laskukaavat on esitetty Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut -kappaleen yhteydessä.

Keskinäinen vastuu

Yhteenliittymälain mukaisesti osuuspankkien yhteenliittymän muodostavat yhteenliittymän keskusyhteisö OP Osuuskunta, osuuspankkien keskusrahallaitoksena toimiva liikepankki OP Yrityspankki Oyj, keskusyhteisön muut jäsenluottolaitokset, keskusyhteisön ja jäsenluottolaitoksen konsolidointiryhmiin kuuluvat yhteisöt sekä sellaiset luottolaitokset, rahoituslaitokset ja palveluyritykset, joista edellä mainitut yhteisöt yksin tai yhdessä omistavat yli puolet. OP Osuuskunnan jäseniä olivat vuoden 2023 lopussa 102 osuuspankkia sekä OP Yrityspankki Oyj, OP-Asuntoluottopankki Oyj ja OP Vähittäisasiakkaat Oyj. Talletuspankkien yhteenliittymää valvotaan konsolidoidusti.

Keskusyhteisö ja sen jäsenluottolaitokset ovat keskinäisessä vastuussa toistensa veloista. Velkoja, joka ei ole saanut jäsenluottolaitokselta suoritusta erääntyneestä saatavastaan, voi vaatia suoritusta keskusyhteisöltä, kun päävelka on erääntynyt. Mainitussa tapauksessa keskusyhteisön on laadittava laissa tarkoitettu osittelulaskelma kunkin jäsenluottolaitoksen maksettavaksi tulevasta vastuusuudesta. Jäsenluottolaitosten keskinäinen vastuu määräytyy luottolaitosten viimeksi vahvistettujen taseiden mukaisessa suhteessa.

Jäsenluottolaitokset ovat velvollisia osallistumaan toisen jäsenluottolaitoksen selvitystilän ehkäisemiseksi tarvittaviin tukitoimiin sekä keskusyhteisön toisen jäsenluottolaitoksen puolesta suorittaman velan maksuun talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain 5 luvun mukaisesti. Jäsenluottolaitoksilla on lisäksi keskusyhteisön maksukyvyttömyystilanteessa osuuskuntalain mukainen rajaton lisämaksuvelvollisuus keskusyhteisön veloista

Keskusyhteisö on velvollinen antamaan jäsenluottolaitoksilleen ohjeita niiden sisäisestä valvonnasta sekä riskienhallinnasta, niiden toiminnasta maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaamiseksi sekä yhtenäisten tilinpäätösperiaatteiden noudattamisesta yhteenliittymän yhdistellyn tilinpäätöksen laatimisessa.

Talletussuoja ja sijoittajien turva

Rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain mukaan talletuspankin on kuuluttava talletussuojarahastoon. OP Ryhmään kuuluvia talletuspankkeja pidetään talletussuojan osalta yhtenä pankkina. Talletussuojarahastosta korvataan tallettajien saamiset OP Ryhmän talletuspankeilta enintään 100 tuhanteen euroon asti. OP Ryhmässä talletuspankkeja ovat osuuspankit ja OP Yrityspankki Oyj. OP Ryhmälle tulevia uuden järjestelmän mukaisia maksuja on kuvattu tilinpäätöksen laatimisperiaatteissa kohdassa Viranomaismaksut.

Sijoittajien korvausrahasto maksaa korvauksia ei-ammattimaisille sijoittajille silloin, kun sijoituspalveluyritys tai luottolaitos ei pysty suorittamaan muun kuin tilapäisen maksukyvyttömyyden vuoksi suojan piirissä olevia sijoittajien selviä ja riidattomia saamia sopimuksen mukaisesti. Korvauksen määrä on 90 prosenttia saamisen määrästä, enintään 20 tuhatta euroa. Sijoittajien korvausrahastoa koskevan lainsäädännön mukaan OP Ryhmään kuuluvia pankkeja pidetään korvaussuojan osalta yhtenä pankkina.

Kriisinratkaisusäätelyn mukaan kriisinratkaisuviranomaisella on oikeus puuttua pankin velkojen ehtoihin velkojan asemaan vaikuttavalla tavalla. OP Ryhmän kriisinratkaisuviranomainen on Brysselissä toimiva EU:n kriisinratkaisuneuvosto (Single Resolution Board). Kriisinratkaisuviranomainen määrittää kriisinratkaisulain mukaisten velkojen minimimäärän OP Ryhmän tasolla.

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Tunnusluku			
	2023	2022	2021
Oman pääoman tuotto (ROE), %	7,8	5,1	4,1
Koko pääoman tuotto (ROA), %	0,8	0,5	0,4
Omavaraisuusaste, %	11,4	9,4	10,1
Kulu-tuotto-suhde, %	48,2	58,5	64,5

Tunnuslukujen laskukaavat

Oman pääoman tuotto (ROE), %

$\frac{\text{Liikevoitto (-tappio)} - \text{Tuloverot} *}{\text{Oma pääoma ja vähemmistön osuus} + \text{Tilinpäätössiirtojen kertymä}}$ x 100

laskennallisella verolla vähennettynä (tilikauden alun ja lopun keskiarvo)

Koko pääoman tuotto (ROA), %

$\frac{\text{Liikevoitto (-tappio)} - \text{Tuloverot} *}{\text{Taseen loppusumma keskimäärin}}$ x 100

(tilikauden alun ja lopun keskiarvo)

Omavaraisuusaste, %

$\frac{\text{Oma pääoma ja vähemmistön osuus} + \text{Tilinpäätössiirtojen kertymä}}{\text{laskennallisella verolla vähennettynä}}$ x 100

Taseen loppusumma

Kulu-tuotto-suhde, %

Hallintokulut + Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä + Liiketoiminnan muut kulut _____ x 100
 Korkokate + Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista +
 Nettopalkkiotuotot + Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattujen rahoitusvälineiden nettotuotot + Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuotot + Sijoituskiinteistöjen nettotuotot + Liiketoiminnan muut tuotot + Osuus osakkuusyritysten tuloksista (netto)

* Tilinpäätössiirtoihin sisältyvä verovaikutus huomioitu

Riskienhallinta

Riskienhallinnan periaatteet ja organisointi sekä pankin riskiprofiili

Riskienhallinta perustuu liiketoimintapäätöksiä tekevien henkilöiden ammattitaitoon ja varovaisuuteen sekä systemaattiseen riskien mittaamiseen, arviointiin ja rajoittamiseen. Riskienhallinnan tärkein tavoite on turvata pankin riskinkantokyky ja varmistaa, ettei toiminnassa oteta niin suurta riskiä, että se vaarantaisi pankin kannattavuuden, vakavaraisuuden, maksuvalmiuden tai toiminnan jatkuvuuden. Riskinkantokyky muodostuu toiminnan laajuuteen ja vaativuuteen suhteutetusta laadukkaasta riskienhallinnasta sekä kannattavaan liiketoimintaan perustuvasta riittävästä vakavaraisuudesta ja likviditeetistä.

Pankkitoiminnan riskipolitiikka sisältää ne riskienhallinnalliset linjaukset, toimenpiteet, tavoitteet ja rajaukset, joilla liiketoimintaa ohjataan OP Ryhmän strategiassa ja riskinoton periaatteissa vahvistettujen linjausten toteuttamiseksi.

Osuuspankin riskienhallinta on järjestetty OP Osuuskunnan jäsenpankeilleen antamien ohjeiden mukaisesti. Osuuspankin hallintoneuvosto valvoo hallituksen ja toimitusjohtajan hoitamaa osuuspankin hallintoa.

Hallitus huolehtii riskien hallinnasta ja riskienhallintajärjestelmien riittävydestä. Hallitus vahvistaa liiketoiminnan tavoitteet, vakavaraisuutta ja eri riskilajeja koskevat limiitit sekä valvoo ja seuraa säännöllisesti pankin liiketoimintaa, riskinkantokykyä ja riskiprofiilia.

Toimitusjohtaja vastaa riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan toteutuksesta ja siihen liittyvien tehtävien organisoinnista. Toimitusjohtaja raportoi säännöllisesti hallitukselle pankin liiketoiminnasta, riskinkantokyvystä ja riskiprofiilista.

Osuuspankin suhtautuminen riskinottoon on maltillinen. Riskinkantokyvyn riittävyttä suhteessa pankin riskeihin arvioidaan riskimittareiden ja taloudellisen pääomatarpeen avulla.

Pääomasuunnittelulla varmistetaan ennakoivasti, että pankilla on riittävä vakavaraisuus nykyisiin ja ennakoituihin riskeihin nähden. Lisäksi sen avulla varmistetaan, että pankin kasvu-, kannattavuus- ja vakavaraisuustavoitteet ovat tarkoituksenmukaisia ja keskenään johdonmukaisesti asetettu. Pääomasuunnitelma sisältää mm. vakavaraisuustavoitteet ja varautumissuunnitelman vakavaraisuuteen vaikuttavien odottamattomien tilanteiden varalle. Omien varojen riittävyys turvataan ensisijaisesti pitämällä pankin kannattavuus kohtuullisella tasolla. Lisäksi pankki tarjoaa omistaja-asiakkaille merkittäväksi tuotto-osuuksia, jotka luetaan ydinpääomaan. Pankin riskinkantokyky on riittävä ja riskiprofiili on vakaa.

Luottoriskit

Luottoriskillä tarkoitetaan sitä, että vastapuoli ei täytä sopimuksenmukaisia takaisinmaksuvelvoitteitaan aiheuttaen pankille taloudellista tappiota. Luottoriskien hallinnan tarkoituksena on vähentää

luottotappioiden todennäköisyyttä jo ennen luottopäätöstä sekä toisaalta rajoittaa ja estää jo tehtyihin luottopäätöksiin liittyvien riskien toteutuminen.

Luottoriskien hallinta perustuu asiakkaan hyvään tuntemiseen, asiakassuhteen aktiiviseen hoitoon, vahvaan ammattitaitoon, kattavaan dokumentointiin ja vakuuksiin. Keskeisessä asemassa luottoriskien hallinnassa on päivittäinen luottoprosessi ja sen laatu. Asiakkaan riittävä velanhoitokyky on kaiken luotonmyönnön edellytys. Luottopäätökset ovat huolellisia ja harkittuja, ja ne perustuvat päätöksentekohjeisiin, voimassa olevaan ja ajantasaiseen luottoluokitukseen sekä vakuuksiin, joiden tulee yleensä olla turvaavat.

Pankin arvio asiakkaan velanhoitokyvystä ja luottoriskistä muodostuu luottoluokittelusta ja maksukäyttätymistiedoista ja yritysasiakkailla tarpeen mukaan myös tilinpäätösanalyysistä ja –ennusteista, toimialakatsauksista, luottokelpoisuusarvioista sekä mahdollisista muista dokumenteista.

Henkilöasiakkaiden maksukyvyyn riittävyys varmistetaan koronnousun varalta. Asiakkaat voivat suojautua koronnousulta käyttämällä luotoissaan kiinteää korkoa, korkokattoa tai -putkea. Luotonmyönnössä vältetään korkeita luototussuhteita. Asiakkaille tarjotaan takaisinmaksun turvaavia vakuutuksia sairauden ja työttömyyden varalle.

Ennakoitavissa oleviin ongelmiin reagoidaan mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Asiakkaat, joiden taloudellisen tilan kehitystä, luottoriskin määrää ja maksukäyttätymistä halutaan tarkastella tavallista tiiviimmin, otetaan erityisseurantaan.

Uusluotonannolle ja luottokannalle on asetettu luottoluokittaisia tavoitearvoja, jotta luottosalkun laatu säilyy hyvänä. Luottoriskien kehitystä seurataan säännöllisesti suhteessa asetettuihin limiitteihin, seurantarajoihin ja tavoitteisiin. Lisäksi seurataan luottosalkun laatua ja rakennetta, vakuuksien kattavuutta sekä ongelmasaamisia. Luottoriskejä limitoidaan ja rahoitusprosessia valvotaan OP Ryhmän riskienhallintajärjestelmän puitteissa.

Suurella asiakasriskillä tarkoitetaan sellaisia vastuita samalta asiakkaalta tai asiakaskokonaisuudelta, joiden yhteismäärä vähennyserien jälkeen on vähintään 10 prosenttia asiakasriskejä kattavista omista varoista. Säännösten mukaan yksittäisen asiakasriskin enimmäismäärä saa olla enintään 25 prosenttia omista varoista, keskusyhteisön luvalla enintään 40 prosenttia. Pankin asiakasriskejä kattavat omat varat olivat joulukuussa 2023 yhteensä 434,3 milj. euroa.

Pankilla ei ole yhtään sellaista asiakaskokonaisuutta, jonka asiakasriski ylittäisi 10 prosenttia omista varoista.

Likviditeettiriski

Pankkitoiminnan likviditeettiriski koostuu rakenteellisesta rahoitusriskistä ja maksuvalmiusriskistä. Rakenteellisella rahoitusriskillä tarkoitetaan pitkän aikavälin luotonantoon liittyvää epävarmuutta, joka johtuu rahoituksen rakenteesta aiheutuvasta jälleenrahoitusriskistä. Maksuvalmiusriski on riski siitä, että pankki ei suoriudu odotetuista ja odottamattomista, olemassa olevista ja tulevista maksuista ilman vaikutusta liiketoiminnan jatkuvuuteen, kannattavuuteen tai vakavaraisuuteen.

Rakenteellista rahoitusriskiä seurataan luotonannon ja sijoitusten sekä niiden rahoituksen maturiteettirakenteen erolla. Maksuvalmiusriskiä seurataan pankin tulo- ja menokassavirtojen erona ja maksuvalmius hoidetaan OP Yrityspankki Oyj:ssä olevan sekkitilin kautta. Rakenteellista rahoitusriskiä hallitaan OP Ryhmän likviditeetin hallintaa koskevien linjausten ja ohjeiden sekä keskusyhteisön osuuspankeille vahvistamien limiittien avulla. Pankin rahoitusvarojen ja -velkojen jakauma on kuvattu liitetiedoissa.

OP Osuuskunta osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisönä on antanut jäsenluottolaitoksilleen talletuspankkien yhteenliittymälain mukaisen poikkeusluvan, jonka mukaan jäsenluottolaitoksiin ei sovelleta EU:n vakavaraisuusasetuksen kuudennessa osassa mainittuja luottolaitoksen maksuvalmiudelle

asetettuja vaatimuksia. Asetuksen mukaista maksuvalmiutta valvotaan ja raportoidaan osuuspankkien yhteenliittymän tasolla.

Markkinariskit

Markkinariskillä tarkoitetaan sopimuksen arvoon tai sopimuksen ansaintaan kohdistuvaa epäedullista muutosta, joka aiheutuu rahoitusmarkkinoilla havaittavien hintojen muutoksista. Markkinariskeihin kuuluvat taseen ja taseen ulkopuolisten erien korko-, valuutta-, volatiliiteetti-, luottospread-, osake- ja kiinteistöriski sekä mahdolliset muut hintariskit.

Markkinariskien hallinnan tavoitteena on tunnistaa, mitata, rajoittaa, seurata ja valvoa pankin markkinariskejä siten, että pankin kannattavuus tai vakavaraisuus ei vaarannu.

Pankkitoiminnan merkittävin markkinariski on korkotuloriski eli korkotason muutoksen vaikutus korkokatteeseen. Korkoriski aiheutuu luotonannon ja talletusvarainhankinnan toisistaan poikkeavista korkosidonnaisuuksista tai korontarkistusajankohdista, jolloin korkotason muutokset realisoituvat korkokatteeseen. Osuuspankin luotonannosta ja talletusvarainhankinnasta syntyvää korkoriskiä hallitaan OP Ryhmän keskuspankkisijoitus- ja -rahoitustuotteilla, OP-Asuntoluottopankin väliluoton korkosidonnaisuusvalinnoilla sekä ryhmän käytössä olevilla korkoriskin johdannaissuojasmalleilla.

Osuuspankki on tilikaudella soveltanut:

- rahavirran suojauslaskentaa suojatessaan euribor-sidonnaisen luottokannan korkovirtaa koronlaskulta tai pitkään jatkuvalta matalalta korkotasolta. Rahavirran suojauksessa osa euribor-sidonnaisen luottokannan tulevista korkovirroista on vaihdettu koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon.
- käyvänarvon suojauslaskentaa suojatessaan kiinteäkorkoisen talletuskannan käyvänarvon heikkenemistä korkojen laskulta.
- käyvänarvon suojauslaskentaa suojatessaan luottosopimuksiin liittyvien korkokattojen ja korkoputkien käyvän arvon muutosta.

Pankkiliiketoiminnassa valuuttariskillä tarkoitetaan valuuttakurssimuutosten pankille aiheuttamaa tulosriskiä tai markkina-arvon muutosriskiä. Avoin valuuttapositio syntyy, kun samassa valuutassa olevien saamisten ja velkojen määrät poikkeavat toisistaan. OP Ryhmässä valuuttariski keskitetään OP Yrityspankkiin.

Osakeriskillä tarkoitetaan osakkeiden ja muiden vastaavien instrumenttien markkinakurssimuutosten aiheuttamaa tulosriskiä ja markkina-arvojen muutosriskiä. Osakesijoitukset ovat pääosin OP Ryhmän sisäisiä sijoituksia. Muu osakesijoitustoiminta on vähäistä.

Kiinteistöriskillä tarkoitetaan osuuspankin ja sen konserniyhtiöiden omistuksessa oleviin kiinteistöihin tai kiinteistöyhteisöjen osakkeisiin ja osuuksiin kohdistuvaa arvonalenemis-, tuotto- ja vahingoittumisriskiä. Kiinteistöt on vakuutettu käyvistä arvostaan. Pankin hallitus käsittelee kiinteistöomistukset ja niihin liittyvät riskit sekä investointi-, korjaus- ja muut toimenpiteet säännöllisesti. Seurannassa kiinnitetään huomiota muun muassa kiinteistöihin sitoutuneen pääoman määrään suhteessa pankin taseeseen ja sijoituskiinteistöjen sitoutuneelle pääomalle saatavaan nettotuottoon sekä käypiin arvoihin.

Osuuspankki harjoittaa vähäistä kiinteistöliiketoimintaa, mikä perustuu vanhoihin omistuksiin. Kiinteistöomaisuuden ja niihin sitoutuneen pääoman määrää pyritään pienentämään.

Operatiiviset riskit

Operatiivinen riski on ns. seuraamusriski, jota aiheutuu kaikesta liiketoiminnasta ja joka voi aiheutua puutteellisista tai virheellisistä menettelytavoista, prosesseista, järjestelmistä tai ulkoisista tekijöistä. Operatiivinen riski sisältää myös oikeudellisen riskin, turvallisuusriskit ja tietoturvariskit. Operatiivinen riski voi ilmetä taloudellisina tappioina tai muina haitallisina seuraamuksina, kuten maineen tai luottamuksen heikkenemisenä tai menetyksenä.

Operatiivisten riskien hallinnan tavoitteena on varmistaa keskeisten liiketoimintoprosessien ja toimintojen tehokkuus ja laatu sekä niiden jatkuvuus myös poikkeuksellisissa olosuhteissa. Jokaisen OP Ryhmän yrityksen johto on vastuussa operatiivisten riskien hallinnan järjestämisestä edellä mainittujen tavoitteiden mukaisesti liiketoimintojen erityispiirteet huomioiden.

Operatiivisten riskien hallinnalla yrityksen johto varmistaa, ettei riskeistä aiheudu ennalta arvaamattomia taloudellisia menetyksiä tai muita haitallisia seuraamuksia. Operatiivisten riskien laadullisen luonteen vuoksi niiltä ei voi koskaan suojautua täysin eikä niiden haitallisia vaikutuksia pystytä kaikissa tapauksissa estämään. Operatiivisten riskien hallinnalla ei myöskään aina pyritä riskin poistamiseen kokonaisuudessaan, vaan riskin hallitsemiseen siten, että riskitaso on hyväksyttävissä. Toteutuneiden riskitapahtumien ja lähellä piti -tilanteiden sekä toimintaan liittyvien riskien että niiden syiden ja vaikutusten jatkuva seuranta on tärkeä osa operatiivisten riskien hallintaa.

OP Ryhmän liiketoiminnan tavoitteena on varmistaa mahdollisimman häiriötön toiminta kaikissa olosuhteissa. Jatkuvuudenhallinnalla yritys varautuu minimoimaan häiriön taloudelliset vaikutukset, keskeytyksien pituudet ja haitalliset mainevaikutukset. Jatkuvuussuunnittelu on osa varautumista, jatkuvuudenhallintaa ja liiketoiminnan riskien hallintaa.

Jatkuvuussuunnittelulla yritys varautuu riskeihin, jotka toteutuessaan voivat aiheuttaa liiketoimintaan pitkän keskeytyksen tai uhkaavat muuten merkittävästi vaarantaa toiminnan jatkuvuutta. Suunnitelma sisältää myös ulkoistettujen toimintojen sekä ulkopuolisten ja muiden palveluntoimittajien jatkuvuuden varmentamisen. Jatkuvuussuunnitelmassa liiketoiminta määrittää jatkuvuuden varmistamiskäytännöt ja toimintamallit toiminnan jatkuvuutta uhkaavien riskien ja vakavien häiriöiden varalta. Ennalta määritetyillä toimintamalleilla se vähentää häiriön haittavaikutuksia sekä liiketoiminnan toiminnan keskeytyksen pituutta.

Tulevan liiketoiminnan riskit

Tulevan liiketoiminnan riskit ovat riskejä siitä, millä ehdoin ja volyymein solmitaan uusia joko nykyisenkaltaisia tai kokonaan uudenlaisia sopimuksia. Tähän sisältyy myös riski, joka syntyy puutteellisesta sisäisestä reagoinnista ja joustamattomuudesta liiketoiminta- ja kilpailuympäristössä tai asiakkaiden arvoissa ja teknologiassa tapahtuneisiin muutoksiin. OP Ryhmässä toteutetaan yhteistä ryhmätason strategiaa, josta osuuspankit johtavat omat strategian toteutussuunnitelmat.

Toimintaympäristön muutostekijät

Toimintaympäristöä analysoidaan osana jatkuvaa riskienarviointia ja strategiaprosessia. Megatrendit ja tulevaisuudenkuvat strategian taustalla heijastavat muutosvoimia, jotka vaikuttavat OP Ryhmän ja sen asiakkaiden arkeen, olosuhteisiin ja tulevaisuuteen. Tällaisia toimintaympäristöä muovaavia tekijöitä ovat tällä hetkellä muun muassa ilmasto, luontokato, tieteelliset ja teknologiset innovaatiot, demografia ja geopolitiikka. Ulkoisen toimintaympäristön tekijöitä tarkastellaan huolellisesti, jotta ymmärretään niiden vaikutukset asiakkaiden tulevaan menestykseen. Neuvonnalla ja liiketoimintapäätöksillä edistetään omistaja-asiakkaiden ja toimintaympäristön kestäväää taloudellista menestystä, turvallisuutta ja hyvinvointia ja hallitaan samalla OP Ryhmän riskiprofiilia pidemmällä aikavälillä. Asiakkaan neuvonta, palvelujen mitoitus, sopimusten elinkaaren aikainen käsittely, päätöksenteko, johtaminen ja raportointi perustuvat oikeaan ja kattavaan tietoon.

Toimintaympäristön muutostekijät eivät ole riskejä itsessään, vaan ne kanavoituvat erilaisten vaikutusketjujen kautta taloudellisiksi riskeiksi OP Ryhmän pankki- ja vakuutusliiketoiminnalle. Vaikutukset voivat toteutua suoraan tai välillisesti mm. luotto-, markkina-, operatiivisina ja maineriskeinä.

OP Ryhmän liiketoiminta kattaa laajasti finanssisektorin eri osa-alueet. Taloudellisen toimintaympäristön ulkopuolelta tulevien yllättävien shokkien suorat ja epäsuorat vaikutukset OP Ryhmän asiakkaiden menestykseen sekä OP Ryhmän toimitiloihin, tietotekniseen infrastruktuuriin ja henkilökuntaan voivat olla moninaiset. Realisoituessaan ne voivat vaikuttaa riskiprofiiliin, pääomituksen, likviditeettiin ja päivittäisen

toiminnan jatkuvuuteen useilla tavoilla. Tällaisten potentiaalisten shokkien vaikutuksia arvioidaan skenaariotyöskentelyn keinoin. OP Ryhmä varautuu jatkuvasti tämän kaltaisiin tapahtumiin tekemällä niiden varalta erilaisia toimintasuunnitelmia ja testaamalla näitä suunnitelmia.

Asiakastasolla riskejä hallitaan neuvomalla asiakkaita ja seuraamalla asiakkuuden kehittymistä. Hinnottelu on riskiperusteista. Rahoitettavien ESG-hankkeiden ja/tai -sijoitusten tulee olla taloudellisesti kestäviä. Asiakkaiden tulevasta menestyksestä huolehtiminen varmistaa, että ryhmän liiketoiminta säilyy kannattavana myös pitkällä tähtäimellä ja että toimintaa varten tarvittavat riskipuskurit pääoman ja likviditeetin osalta ovat riittävät. Asiakkaiden neuvomisen osalta pyrkimys on, että se tuottaa lisäarvoa, joka näyttäytyy asiakkaiden entistä parempana taloudellisena asemana ja hyvinvointina.

Palveluverkko

OP Ryhmän palveluverkosto koostuu monikanavaisesti verkko- ja mobiilipalveluista, puhelinpalveluista sekä maan kattavimmasta konttoriverkostosta. Tilikauden lopussa Keski-Suomen Osuuspankillä oli pääkonttorin lisäksi viisi toimipistettä, Kankaankadulla, Joutsassa, Luhangassa, Pihtiputaalla ja Äänekoskella.

Pankkipalveluiden lisäksi osuuspankki tarjoaa OP Vakuutuksen vakuutuspalveluita asiamiehen kautta.

OP Ryhmä on investoinut mobiili- ja verkkopalveluiden kehittämiseen merkittävästi. Erityisesti mobiilipalveluiden merkitys on kasvanut niin henkilö- kuin yritysasiakkaidenkin asiointissa.

Henkilöstön palkitsemisjärjestelmät

OP Ryhmän muuttuva palkitseminen koostuu vuonna 2023 koko henkilöstöä koskevasta tulospalkkiojärjestelmästä ja henkilöstörahadosta. Yrityskohtaiset vuosisuunnitelman mukaiset tavoitteet sekä ryhmätasoiset strategiset tavoitteet huomioidaan tulospalkkiojärjestelmän ja henkilöstörahadon mittareissa. Palkitsemisjärjestelmiä laadittaessa on otettu huomioon finanssi- ja rahoitusalan palkitsemisjärjestelmiä koskeva sääntely. Palkitsemisjärjestelmiä on kuvattu tarkemmin tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Henkilöstö

Osuuspankin palveluksessa oli katsauskauden lopussa 159 henkilöä (155). Henkilöstöä paikalla oli keskimäärin 153 (153).

Osuuspankin hallinnointijärjestelmä

Edustajisto

Keski-Suomen Osuuspankin omistaja-asiakkaiden päätösvaltaa käyttää omistaja-asiakkaiden keskuudesta valittu edustajisto, johon sääntöjen mukaan kuuluu vähintään 40 ja enintään 80 edustajaa. Hallintoneuvosto päättää edustajien lukumäärän edustajiston neljän vuoden mittaiseksi toimikaudeksi. Nykyisen edustajiston jäsenmäärä on 60. Jokaisella edustajiston jäsenellä on edustajiston kokouksessa yksi ääni.

Edustajat valitaan osuuspankin säännöissä määrättyllä tavalla enemmistövaalitapaa noudattaen joka neljäs vuosi. Osuuspankin edustajisto valittiin vuonna 2021 ja jäsenten toimikausi päättyy vuonna 2025 uuden edustajiston valintaan.

Vuosittain ennen toukokuun loppua pidettävä varsinainen edustajiston kokous käsittelee muun muassa seuraavat asiat:

- osuuspankin tilinpäätöksen (ja konsernitilinpäätöksen) vahvistaminen
- hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenten sekä toimitusjohtajan vastuuvapaudesta päättäminen,
- ylijäämän käytöstä päättäminen,
- hallintoneuvoston jäsenten lukumäärästä, valinnasta ja palkkioista päättäminen
- tilintarkastajan valinnasta ja palkkioista päättäminen.

Lisäksi edustajiston kokous päättää mm. osuuspankin sääntöjen muutoksista. Edustajiston kokouksen koollekutsumisesta päättää pankin hallitus.

Varsinainen edustajiston kokous pidettiin 28.3.2023 ja ylimääräinen edustajiston kokous 19.12.2023.

Edustajiston jäsenet ja tarkemmat henkilötiedot katso **Keski-Suomen Osuuspankin Internetsivut**
<https://www.op.fi/web/op-/hallinto> [Hallinto - OP Keski-Suomi - Osuuspankit | OP](#)

Hallintoneuvosto

Osuuspankilla on hallintoneuvosto, jonka tehtävänä on valvoa hallituksen ja toimitusjohtajan hoitamaa pankin hallintoa. Hallintoneuvosto valitsee hallituksen jäsenet ja toimitusjohtajan sekä toimitusjohtajan sijaisen. Lisäksi se mm. vahvistaa osuuspankin ohjesäännön ja merkitsee tiedoksi keskusyhteisön ohjeistuksen mukaisesti hallintoneuvostossa käsiteltävät ohjeet.

Hallintoneuvosto antaa edustajiston kokoukselle lausunnon edellisen vuoden tilinpäätöksestä. Se voi myös antaa hallitukselle ohjeita asioissa, jotka ovat laajakantoisia tai periaatteellisesti tärkeitä.

Hallintoneuvostoon kuuluu pankin sääntöjen mukaan vähintään 20 ja enintään 40 jäsentä. Jäsenmäärä vahvistetaan vuosittain varsinaisessa edustajiston kokouksessa, ja se on tällä hetkellä 23. Jäsenet valitaan osuuspankin omistaja-asiakkaista ja heidän tulee edustaa monipuolisesti omistaja-asiakaskuntaa. Kunkin jäsenen toimikausi kestää kolme vuotta. Vuosittain jäsenistä on erovuorossa kolmannes.

Hallintoneuvosto kokoontui vuonna 2023 yhteensä 3 kertaa.

Hallintoneuvoston jäsenet ja tarkemmat henkilötiedot katso Keski-Suomen Osuuspankin internetsivut
<https://www.op.fi/web/op-Keski-Suomi/hallinto> [Hallinto - OP Keski-Suomi - Osuuspankit | OP](#)

Hallintoneuvoston valmistelujaos

Hallintoneuvosto on sille kuuluvien valvontatehtävien toteuttamisen tueksi nimennyt keskuudestaan valmistelujaoksen ja vahvistanut sille työjärjestyksen.

Nimitysvaliokunta

Osuuspankilla on hallinnon jäsenten nimityksiä valmisteleva nimitysvaliokunta. Valiokunnan tarkoituksena on avustaa osuuspankin edustajistoa ja hallintoneuvostoa henkilövalintojen tekemisessä ja varmistaa valintaprosessin tehokas valmistelu. Hallintoneuvosto vahvistaa nimitysvaliokunnalle työjärjestyksen.

Hallitus

Hallitus johtaa osuuspankin toimintaa. Hallituksen on edistettävä osuuspankin etua huolellisesti ja hoidettava sen asioita lakien ja pankin sääntöjen, hallintoneuvoston vahvistaman ohjesäännön sekä keskusyhteisön vahvistamien ohjeiden mukaisesti. Hallituksella on yleinen toimivalta päättää kaikista pankin hallintoon ja muihin asioihin liittyvistä kysymyksistä, jotka lain tai sääntöjen mukaan eivät kuulu edustajistolle, hallintoneuvostolle tai toimitusjohtajalle. Hallitus vastaa pankin strategisesta johtamisesta

sekä ohjaa ja valvoo pankin toimivaa johtoa. Lisäksi hallitus huolehtii siitä, että osuuspankin kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty.

Osuuspankin sääntöjen mukaan hallituksen muodostavat toimitusjohtaja toimiaikanaan sekä hallintoneuvoston valitsevat 5–8 muuta jäsentä, joiden tulee olla osuuspankin omistaja-asiakkaita. Hallituksen jäsenmäärä on tällä hetkellä 5. Hallituksen jäsenen toimikausi on yksi vuosi. Pankin toimitusjohtajalla on oikeus olla läsnä hallituksen kokouksissa ja käyttää siellä puhevaltaa. Hallituksen jäsenen yläikärajana on 68 vuotta, kuitenkin siten, että valintansa jälkeen tämän iän täyttänyt jäsen saa toimia tehtävässään toimikauden loppuun.

Hallitus kokoontui vuonna 2023 yhteensä 17 kertaa.

Hallituksen jäsenet ja tarkemmat henkilötiedot katso Keski-Suomen Osuuspankin internetsivut <https://www.op.fi/web/op-MALLILA/hallinto> [Hallinto - OP Keski-Suomi - Osuuspankit | OP](#)

Toimitusjohtaja

Pankin toimitusjohtajan on edistettävä osuuspankin etua huolellisesti ja hoidettava pankin päivittäistä hallintoa lakien ja hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten sekä keskusyhteisön vahvistamien ohjeiden mukaisesti. Toimiin, jotka pankin toiminnan laajuus ja laatu huomioon ottaen ovat epätavallisia tai laajakantoisia, toimitusjohtaja saa ryhtyä vain, jos hallitus on hänet siihen valtuuttanut tai hallituksen päätöstä ei voida odottaa aiheuttamatta pankin toiminnalle olennaista haittaa. Lisäksi toimitusjohtaja huolehtii, että pankin kirjanpito on lain mukainen ja että pankin varainhoito on järjestetty luotettavalla tavalla.

Pankin toimitusjohtajana on toiminut 29.4.2015 alkaen KTM Pasi Sorri (s. 1972).

Tilintarkastaja

Tilintarkastusyhteisö PricewaterhouseCoopers Oy / KHT Lauri Kallaskari.

Sisäinen tarkastus

Sisäisestä tarkastuksesta vastaa OP Osuuskunnan Sisäinen tarkastus, joka suorittaa sisäisen tarkastuksen kaikissa OP Ryhmän yhteisöissä. Sisäinen tarkastus on riippumatonta ja objektiivista arviointi-, varmennus- ja konsultointitoimintaa, jonka tarkoituksena on tuottaa lisäarvoa OP Ryhmälle ja parantaa sen toimintaa.

Sisäinen tarkastus noudattaa toiminnassaan Sisäisen tarkastuksen toimintaperiaatteita (Internal Audit Charter) ja IIA:n (Institute of Internal Auditors) vahvistamia kansainvälisiä sisäisen tarkastuksen ammattistandardeja (International Standards for the Professional Practice of Internal Auditing).

Sisäistä tarkastusta on suoritettu OP Ryhmän keskitettyihin toimintoihin sekä osuuspankkeihin kohdistuvana tarkastuksena. Tarkastukset on priorisoitu ja kohdennettu perustuen Sisäisen tarkastuksen riskiarviointiin ja pitkän tähtäimen suunnitelmaan sekä huomioiden OP Ryhmän strategiset tavoitteet, sääntely- ja viranomaisvaatimukset sekä Sisäisen tarkastuksen painopistealueet. Tarkastuksissa arvioitiin erityisesti sääntelyn ja muiden vaatimusten noudattamista, tavoitteiden toteuttamista, governance-menetelyjä sekä riskien hallinnan ja valvonnan toteuttamista. Tarkastusten kohteena olleiden prosessien arvioinnissa painotettiin erityisesti niiden tehokkuutta sekä kontrollien ja muun sisäisen valvonnan riittävyyttä ja toimivuutta.

Tulevaisuuden näkymät

Talouden arvioidaan taantuvan alkuvuonna, mutta inflaation hidastuminen ja mahdollinen korkojen lasku luovat edellytyksiä elpymiselle loppuvuotta kohden.

Inflaatio ja korkojen nousu on heikentäneet taloudellista aktiiviteettia myös Keski-Suomessa. Arvioimme, että toimintaympäristön haasteista johtuen liiketoiminnan kasvumahdollisuudet ovat erittäin rajalliset. Erityisesti rakentamiseen ja kiinteistöliiketoimintaan liittyy myös Keski-Suomessa korostunutta riskiä.

Heikko suhdannetilanne, aleneva korkotaso sekä kiristynyt kilpailu heikentävät pankin asiakasliiketoiminnan kannattavuutta. Arvioimme pankin liikevoiton säilyvän vahvalla tasolla, mutta heikkenevän edellisvuodesta. Tilinpäätöksessä ja tilinpäätöstiedotteessa esitetyt arviot pohjautuvat sen hetkiseen informaatioon toimintaympäristöstä.

Hallituksen ehdotus ylijäämän käyttämisestä

Konsernin voitonjakokelpoiset varat (jakokelpoinen ylijäämä) 31.12.2023 olivat 240 930 067,92 euroa. Osuuspankin voitonjakokelpoiset varat (jakokelpoinen ylijäämä) olivat 233 424 301,71 euroa, josta tilikauden voitto (ylijäämä) oli 37 098 949,60 euroa.

Tilikauden voitto (taseen osoittama ylijäämä) ehdotetaan käytettäväksi siten, että Tuotto-osuudelle maksetaan korkoa 4,50 prosenttia, eli yhteensä 5 172 248,26 euroa. Tilikauden voitosta (ylijäämästä) jää 31 926 701,34 euroa edellisten tilikausien voittovarojen tilille.

Osuuspankin taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Pankin maksukyky on hyvä, eikä ehdotettu voitonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan pankin maksukykyä.

31.12.2023

31.12.2022

TULOSLASKELMA

KORKOTUOTOT	119 694 101,48	41 259 511,82
KORKOKULUT	-59 325 399,65	-5 788 723,76
KORKOKATE	60 368 701,83	35 470 788,06
TUOTOT OMAN PÄÄOMAN EHTOISISTA SIOITUKSISTA	10 915 190,37	8 281 331,30
<i>Samaan konserniin kuuluvista yrityksistä</i>		500 000,00
<i>Omistusyhteyksyrityksissä</i>		
<i>Muista yrityksistä</i>	10 915 190,37	7 781 331,30
PALKKIOTUOTOT	15 506 056,62	19 676 375,10
PALKKIOKULUT	-1 529 802,18	-1 525 992,08
KÄYPÄÄN ARVOON TULOSLASKELMAN KAUTTA KIRJATTUJEN RAHOITUSVÄLINEIDEN NETTOTUOTOT	24 972,32	13 030,82
SIOITUSKIINTEISTÖJEN NETTOTUOTOT	-1 004 908,51	-139 774,21
LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT	369 751,54	560 137,56
HENKILÖSTÖ- JA HALLINTOKULUT	-29 044 770,64	-26 397 341,05
Henkilöstökulut	-10 453 177,55	-9 641 050,58
<i>Palkat ja palkkiot</i>	-7 584 751,57	-7 249 417,04
<i>Muuttuva palkitseminen</i>	-1 200 350,86	-860 758,76
<i>Henkilösivukulut</i>	-1 668 075,12	-1 530 874,78
Eläkekulut	-1 362 295,54	-1 247 339,59
Muut henkilösivukulut	-305 779,58	-283 535,19
Muut hallintokulut	-18 591 593,09	-16 756 290,47
POISTOT JA ARVONALENTUMISET KONSERNILIIKEARVOSTA		
POISTOT JA ARVONALENTUMISET AINEELLISISTA JA AINEETOMISTA HYÖDYKKEISTÄ	-1 347 148,33	-1 584 321,05
LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT	-6 937 871,86	-6 058 531,72
ODOTETTAVISSA OLEVAT LUOTTOTAPPIOT JAKSOTETTUUN HANKINTAMENOON KIRJATUISTA RAHOITUSVAROIST.	-3 175 715,77	-1 026 543,73
OSUUS OSAKKUUSYRITYSTEN TULOKSESTA		
LIIKEVOITTO (-TAPPIO)	44 144 455,39	27 269 158,99
TILINPÄÄTÖSSIIRROT	0,00	0,00
TULOVEROT	-5 451 792,50	-3 297 094,05
<i>Tilikauden verot</i>	-6 373 192,53	-3 820 988,54
<i>Aikaisempien tilikausien verot</i>	-305 622,08	2 131,16
<i>Laskennallinen vero</i>	1 227 022,11	521 763,33
VARSINAISEN TOIMINNAN VOITTO (-TAPPIO) VEROJEN JÄLKEEN	38 692 662,89	23 972 064,94
VÄHEMMISTÖN OSUUS TILIKAUDEN VOITOSTA TAI TAPPIOSTA		
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	38 692 662,89	23 972 064,94

TASE

VASTAAVAA

KÄTEISET VARAT	756 415,33	904 738,13
SAAMISET LUOTTOLAITOKSILTA	1 498 376 888,33	1 949 367 589,83
<i>Vaadittaessa maksettavat</i>	<i>13 697 850,75</i>	<i>102 575 356,22</i>
<i>Muut</i>	<i>1 484 679 037,58</i>	<i>1 846 792 233,61</i>
SAAMISET YLEISÖLTÄ JA JULKISYHTEISÖILTÄ	2 082 627 371,79	2 097 631 099,12
<i>Muut</i>	<i>2 082 627 371,79</i>	<i>2 097 631 099,12</i>
SAAMISTODISTUKSET	0,00	1 500 000,00
<i>Julkisyhteisöiltä</i>		
<i>Muilta</i>	<i>0,00</i>	<i>1 500 000,00</i>
OSAKKEET JA OSUUDET	239 393 403,65	239 250 623,08
OSAKKEET JA OSUUDET OMISTUSYHTEYSYRITYKSISSÄ		
OSAKKEET JA OSUUDET SAMAAAN KONSERNIIN KUULUVISSA YRITYKSISSÄ	188 090,43	188 090,43
FVPL/ JOHDANNAISSOPIMUKSET	21 500 536,07	35 518 064,93
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	643 740,00	721 056,00
<i>Muut pitkävaikutteiset menot</i>	<i>643 740,00</i>	<i>721 056,00</i>
AINEELLISET HYÖDYKKEET	26 491 684,15	28 853 864,04
<i>Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistöosakkeet ja -osuudet</i>	<i>15 826 866,19</i>	<i>18 895 665,97</i>
<i>Muut kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet</i>	<i>8 106 746,41</i>	<i>7 092 384,38</i>
<i>Muut aineelliset hyödykkeet</i>	<i>2 558 071,55</i>	<i>2 865 813,69</i>
OSAKE-, SIOITUSOSUUSANTI- JA KANTARAHASTOANTISAAMISET		
MUUT VARAT	2 152 585,97	2 807 548,87
SIIRTOSAAMISET JA MAKSETUT ENNAKOT	24 235 117,24	12 521 716,31
LASKENNALLISET VEROSAAMISET	3 496 419,43	4 958 732,39
VASTAAVAA YHTEENSÄ	3 899 862 252,39	4 374 223 123,13

31.12.2023

31.12.2022

VASTATTAVAA**VIERAS PÄÄOMA****3 453 212 565,09****3 962 900 435,33**

VELAT LUOTTOLAITOKSILLE

1 066 790 232,39

1 359 304 999,69

Luottolaitoksille

1 066 790 232,39

1 359 304 999,69

Vaadittaessa maksettavat

190 232,39

26 999,69

Muut

1 066 600 000,00

1 359 278 000,00

VELAT YLEISÖLLE JA JULKISYHTEISÖILLE

2 290 416 672,59

2 528 977 340,47

Talletukset

2 290 404 140,17

2 528 941 154,95

Vaadittaessa maksettavat

2 203 074 548,67

2 484 184 203,44

Muut

87 329 591,50

44 756 951,51

Muut velat

12 532,42

36 185,52

Vaadittaessa maksettavat

4 198,98

10 594,15

Muut

8 333,44

25 591,37

JOHDANNAISSOPIMUKSET JA MUUT KAUPANKÄYNTITARKOITUKSESSA PIDETTÄVÄT VELAT

19 620 056,63

26 800 210,96

MUUT VELAT

9 249 157,57

9 750 896,56

Muut velat

8 892 921,21

9 545 794,67

Pakolliset varaukset

356 236,36

205 101,89

SIIRTOVELAT JA SAADUT ENNAKOT

49 165 199,99

19 065 015,11

Muut

LASKENNALLISET VEROVELAT

17 971 245,92

19 001 972,54

OMA PÄÄOMA JA VÄHEMMISTÖN OSUUS

446 649 687,28

411 322 687,80

Osake- ja osuuspääoma

121 253 307,58

125 999 207,58

Osakepääoma

0,00

0,00

Jäsenosuudet

5 398 707,58

5 398 107,58

Lisäosuudet

Tuotto-osuudet

115 857 600,00

120 601 100,00

Ylikursisirahasto

Arvonkorotusrahasto

0,00

0,00

Muut sidotut rahastot

915 452,64

-5 718 981,24

Vararahasto

12 673 772,55

12 673 772,55

Käyvän arvon rahasto

-11 758 319,91

-18 392 753,79

Rahavirran suojausrahasto

-14 840 680,43

-22 990 942,21

Laskennalliset verot rahavirran suojauksesta

2 968 136,06

4 598 188,42

Yhtiöjärjestyksen / sääntöjen mukaiset rahastot

0,00

0,00

Muut rahastot

Vapaat rahastot

10 292 526,32

10 292 526,32

Muut rahastot

10 292 526,32

10 292 526,32

Edellisten tilikausien voitto (tappio)

275 495 737,85

256 777 870,20

Tilikauden voitto tai tappio

38 692 662,89

23 972 064,94

Vähemmistön osuus pääomasta

VASTATTAVAA YHTEENSÄ**3 899 862 252,37****4 374 223 123,13****TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET**

ASIAKKAAN PUOLESTA KOLMANNEN HYVÄKSI ANNETUT SITOUMUKSET

61 271 964,09

83 450 871,66

Takaukset ja pantit

61 271 964,09

83 450 871,66

ASIAKKAAN HYVÄKSI ANNETUT PERUUTTAMATTOMAT SITOUMUKSET

94 800 728,74

116 788 787,52

Muut

94 800 728,74

116 788 787,52

TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET YHTEENSÄ**156 072 692,83****200 239 659,18**

KESKI-SUOMEN OSUUSPANKKI

OSUUSPANKIN TULOSLASKELMA	1.1. - 31.12.2023	1.1.-31.12.2022
Korkotuotot	119 873 953,05	41 463 537,28
Korkokulut	-59 255 366,88	-5 768 339,35
KORKOKATE	60 618 586,17	35 695 197,93
Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista	10 915 190,37	8 281 331,30
Samaan konserniin kuuluvista yrityksistä		500 000,00
Muista yrityksistä	10 915 190,37	7 781 331,30
Palkkiotuotot	15 507 617,78	19 678 413,27
Palkkiokulut	-1 529 802,18	-1 525 992,08
Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattujen rahoitusvälineiden nettotuotot	24 972,32	13 030,82
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot	-5 206 731,02	-2 321 609,72
Liiketoiminnan muut tuotot	439 512,94	629 898,96
Henkilöstö- ja hallintokulut	-29 044 770,64	-26 397 341,05
Henkilöstökulut	-10 453 177,55	-9 641 050,58
Palkat ja palkkiot	-8 785 102,43	-8 110 175,80
Henkilösivukulut	-1 668 075,12	-1 530 874,78
Eläkekulut	-1 362 295,54	-1 247 339,59
Muut henkilösivukulut	-305 779,58	-283 535,19
Muut hallintokulut	-18 591 593,09	-16 756 290,47
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä sekä osakkeista ja osuuksista	-2 193 584,90	-1 406 457,97
Liiketoiminnan muut kulut	-7 730 982,36	-7 530 541,03
Lopulliset ja odotettavissa olevat luottotappiot	-3 175 715,77	-1 026 543,73
LIIKEVOITTO (-TAPPIO)	38 624 292,71	24 089 386,70
Tilinpäätössiirrot	4 983 275,54	3 183 190,83
Tuloverot	-6 508 618,65	-3 810 410,93
Tilikauden verot	-6 373 192,53	-3 820 988,54
Aikaisempien tilikausien verot	-305 622,08	2 131,16
Laskennallinen vero	170 195,96	8 446,45
VARSAISEN TOIMINNAN VOITTO (TAPPIO) VEROJEN JÄLKEEN	37 098 949,60	23 462 166,60
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	37 098 949,60	23 462 166,60

KESKI-SUOMEN OSUUSPANKKI

OSUUSPANKIN TASE	31.12.2023	31.12.2022
VASTAAVAA		
Käteiset varat	756 415,33	904 738,13
Saamiset luottolaitoksilta	1 498 376 888,33	1 949 367 589,83
Vaadittaessa maksettavat	13 697 850,75	102 575 356,22
Muut	1 484 679 037,58	1 846 792 233,61
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	2 091 425 796,86	2 116 349 524,19
Muut	2 091 425 796,86	2 116 349 524,19
Saamistodistukset	0,00	1 500 000,00
Muilta	0,00	1 500 000,00
Osakkeet ja osuudet	239 393 000,00	239 250 219,43
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä	188 090,43	188 090,43
Johdannaissopimukset	21 500 536,07	35 518 064,93
Aineettomat hyödykkeet	643 740,00	721 056,00
Aineelliset hyödykkeet	11 364 775,26	9 422 897,17
Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistöosakkeet ja -osuudet	7 536 815,27	5 818 484,70
Muut kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet	3 282 927,47	2 837 111,69
Muut aineelliset hyödykkeet	545 032,52	767 300,78
Muut varat	2 143 873,62	2 783 117,83
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	24 251 923,93	12 579 786,76
Laskennalliset verosaamiset	3 510 717,44	4 970 573,82
VASTAAVAA YHTEENSÄ	3 893 555 757,27	4 373 555 658,52
VASTATTAVAA		
VIERAS PÄÄOMA		
Velat luottolaitoksille	1 066 790 232,39	1 359 304 999,69
Luottolaitoksille	1 066 790 232,39	1 359 304 999,69
Vaadittaessa maksettavat	190 232,39	26 999,69
Muut	1 066 600 000,00	1 359 278 000,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	2 290 957 851,02	2 529 813 982,69
Talletukset	2 290 945 318,60	2 529 777 797,17
Vaadittaessa maksettavat	2 203 615 727,10	2 485 020 845,66
Muut	87 329 591,50	44 756 951,51
Muut velat	12 532,42	36 185,52
Vaadittaessa maksettavat	4 198,98	10 594,15
Muut	8 333,44	25 591,37
Johdannaissopimukset ja muut kaupankäyntitaroituksessa pidettävät velat	19 620 056,63	26 800 210,96
Muut velat	7 244 776,44	7 546 254,16
Muut velat	6 888 540,08	7 275 010,49
Pakolliset varaukset	356 236,36	271 243,67
Siirtovelat ja saadut ennakot	49 019 319,78	18 945 257,47
Laskennalliset verovelat	28 556,11	0,00
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	3 433 660 792,37	3 942 410 704,97
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ	89 421 258,64	94 404 534,20
Poistoero	0,00	0,02
Verotusperusteiset varaukset	89 421 258,64	94 404 534,18
OMA PÄÄOMA		
Osuuspääoma	124 353 852,00	129 099 752,00
Jäsenosuudet	8 496 252,00	8 498 652,00
Lisäosuudet	0,00	0,00
Tuotto-osuudet	115 857 600,00	120 601 100,00
Arvonkorotusrahasto	0,00	0,00
Muut sidotut rahastot	915 452,64	-5 718 981,24
Vararahasto	12 673 772,55	12 673 772,55
Käyvän arvon rahasto	-11 758 319,91	-18 392 753,79
Vapaat rahastot	10 292 526,32	10 292 526,32
Muut rahastot	10 292 526,32	10 292 526,32
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	197 812 925,70	179 604 955,67
Tilikauden voitto (tappio)	37 098 949,60	23 462 166,60
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	370 473 706,26	336 740 419,35
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	3 893 555 757,27	4 373 555 658,52
TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET		
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset	61 271 964,09	83 450 871,66
Takaukset ja pantit	61 271 964,09	83 450 871,66
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset	94 800 728,74	116 788 787,52
Muut	94 800 728,74	116 788 787,52
TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET YHTEENSÄ	156 072 692,83	200 239 659,18

Keski-Suomen Op konserni Konsernin Rahoituslaskelma

€	2023	2022
Liiketoiminnan rahavirta		
Kauden tulos	38 692 662,89	23 972 064,94
Oikaisut kauden tulokseen	531 270,59	-1 791 117,09
Liiketoiminnan varojen lisäys (-) tai vähennys (+)	382 767 766,79	-215 332 988,14
Saamiset luottolaitoksilta	362 113 196,03	-268 278 717,71
Johdannaissopimukset	0,00	0,00
Saamiset asiakkailta	27 503 255,24	66 739 916,49
Sijoitusomaisuus	4 209 753,55	-6 896 556,54
Muut varat	-11 058 438,03	-6 897 630,38
Liiketoiminnan velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)	-499 646 650,49	207 887 944,25
Velat luottolaitoksille	-292 514 767,30	88 563 268,06
Johdannaissopimukset	7 063 406,18	854 777,78
Velat asiakkaille	-240 422 509,72	114 103 108,57
Varaukset ja muut velat	26 227 220,35	4 366 789,84
Maksetut tuloverot	-8 926 610,62	-1 798 707,44
Saadut osingot	10 915 190,37	8 281 331,30
A. Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	-75 666 370,47	21 218 527,82
Investointien rahavirta		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-2 959 390,69	-264 220,25
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	241 797,86	23 580,00
Ostetut tytäryhtiöosakkeet	0,00	0,00
Myydyt tytäryhtiöosakkeet	0,00	0,00
B. Investointien rahavirta yhteensä	-2 717 592,83	-240 640,25
Rahoituksen rahavirrat		
Velat, joilla on huonompi etuoikeus muutos	0,00	0,00
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat muutos	0,00	0,00
Osuus- ja osakepääoma, lisäykset	2 658 900,00	5 156 876,00
Osuus- ja osakepääoman vähennykset	-7 404 800,00	-7 214 026,00
Osingot ja osuuspääoman korot	-5 275 691,89	-3 650 650,37
Vuokrasopimusvelat	-620 273,08	-737 438,91
Muut oman pääoman erien lisäykset	0,00	0,00
Muut oman pääoman erien vähennykset	0,00	0,00
C. Rahoituksen rahavirta yhteensä	-10 641 864,97	-6 445 239,28
Rahavarojen nettomuutos (A+B+C)	-89 025 828,27	14 532 648,29

Sulautuneiden pankkien rahavarat 28.2.2022	0,00	2 296 927,18
Rahavarat tilikauden alussa	103 480 094,35	86 650 518,88
Valuuttakurssien muutosten vaikutus	0,00	0,00
Rahavarat tilikauden lopussa	14 454 266,08	103 480 094,35
Saadut korot	104 165 109,30	31 125 188,73
Maksetut korot	-30 213 402,74	2 705 314,11
Tilikauden tulokseen tehdyt oikaisut		
Erät, joihin ei liittynyt maksutapahtumaa ja muut oikaisut		
Saamisten arvonalentumiset	3 235 172,29	1 073 976,37
Rahoitusinstrumenttien arvon muutokset	-244 731,26	0,00
Sijoituskiinteistöjen käyvän arvon muutos	0,00	0,00
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	0,00	0,00
Suunnitelman mukaiset poistot	2 984 825,52	2 541 394,34
Osuus osakkuusyritysten tuloksista	0,00	0,00
OP-bonukset omistaja-asiakkaille	0,00	0,00
Tuloverot	5 451 792,50	3 297 094,05
Muut	-10 895 788,46	-8 703 581,85
Erät, jotka esitetään muualla kuin liiketoiminnan rahavirrassa		
Myyntitulokset, investointien rahavirtaan kuuluva osuus	0,00	0,00
Osuuspääoman korot	0,00	0,00
Muut palautukset omistaja-asiakkaille	0,00	0,00
Oikaisut yhteensä	531 270,59	-1 791 117,09
Rahavarat		
Käteiset varat	756 415,33	904 738,13
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	13 697 850,75	102 575 356,22
Yhteensä	14 454 266,08	103 480 094,35

Keski-Suomen Op Rahoituslaskelma

€	2023	2022
Liiketoiminnan rahavirta		
Kauden tulos	37 098 949,60	23 462 166,60
Oikaisut kauden tulokseen	1 186 136,98	-3 339 690,07
Liiketoiminnan varojen lisäys (-) tai vähennys (+)	383 314 447,75	-214 993 978,45
Saamiset luottolaitoksilta	362 113 196,03	-268 278 717,71
Johdannaissopimukset	0,00	0,00
Saamiset asiakkailta	37 423 255,24	61 563 916,49
Sijoitusomaisuus	-5 189 110,56	-1 106 865,20
Muut varat	-11 032 892,96	-7 172 312,03
Liiketoiminnan velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)	-499 874 757,63	208 869 966,97
Velat luottolaitoksille	-292 514 767,30	88 563 268,06
Johdannaissopimukset	7 063 406,18	854 777,78
Velat asiakkaille	-240 717 973,51	114 861 371,42
Varaukset ja muut velat	26 294 577,00	4 590 549,71
Maksetut tuloverot	-8 926 610,62	-1 798 707,44
Saadut osingot	10 915 190,37	8 281 331,30
A. Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	-76 286 643,55	20 481 088,91
Investointien rahavirta		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-2 959 390,69	-264 220,25
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	241 797,86	23 580,00
Ostetut tytäryhtiöosakkeet	0,00	0,00
Myydyt tytäryhtiöosakkeet	0,00	0,00
B. Investointien rahavirta yhteensä	-2 717 592,83	-240 640,25
Rahoituksen rahavirrat		
Velat, joilla on huonompi etuoikeus muutos	0,00	0,00
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat muutos	0,00	0,00
Osuus- ja osakepääoma, lisäykset	2 658 900,00	5 156 876,00
Osuus- ja osakepääoman vähennykset	-7 404 800,00	-7 214 026,00
Osingot ja osuuspääoman korot	-5 275 691,89	-3 650 650,37
Vuokrasopimusvelat	0,00	0,00
Muut oman pääoman erien lisäykset	0,00	0,00
Muut oman pääoman erien vähennykset	0,00	0,00
C. Rahoituksen rahavirta yhteensä	-10 021 591,89	-5 707 800,37
Rahavarojen nettomuutos (A+B+C)	-89 025 828,27	14 532 648,29

Sulautuneiden pankkien rahavarat 28.2.2022	0,00	2 296 927,18
Rahavarat tilikauden alussa	103 480 094,35	86 650 518,88
Valuuttakurssien muutosten vaikutus	0,00	0,00
Rahavarat tilikauden lopussa	14 454 266,08	103 480 094,35
Saadut korot	104 385 466,53	31 243 104,34
Maksetut korot	-30 143 369,97	2 725 698,53
Tilikauden tulokseen tehdyt oikaisut		
Erät, joihin ei liittynyt maksutapahtumaa ja muut oikaisut		
Saamisten arvonalentumiset	3 235 172,29	1 073 976,37
Rahoitusinstrumenttien arvon muutokset	-244 731,26	0,00
Sijoituskiinteistöjen käyvän arvon muutos	0,00	0,00
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	0,00	0,00
Suunnitelman mukaiset poistot	7 566 141,30	3 517 919,04
Osuus osakkuusyritysten tuloksista	0,00	0,00
OP-bonukset omistaja-asiakkaille	0,00	0,00
Tuloverot	6 508 618,65	3 810 410,93
Muut	-15 879 064,00	-11 741 996,41
Erät, jotka esitetään muualla kuin liiketoiminnan rahavirrassa		
Myyntitulokset, investointien rahavirtaan kuuluva osuus	0,00	0,00
Osuuspääoman korot	0,00	0,00
Muut palautukset omistaja-asiakkaille	0,00	0,00
Oikaisut yhteensä	1 186 136,98	-3 339 690,07
Rahavarat		
Käteiset varat	756 415,33	904 738,13
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	13 697 850,75	102 575 356,22
Yhteensä	14 454 266,08	103 480 094,35

OSUUSPANKIN TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

1.1 YLEISTÄ

Osuuspankki on jäsentensä omistama osuuskuntamuotoinen talletuspankki, joka harjoittaa toimialueellaan paikallista vähittäispankkitoimintaa.

Osuuspankki on osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö OP Osuuskunnan jäsenluottolaitos. OP Osuuskunta toimii koko OP Ryhmän strategisena omistusyhteisönä ja ryhmäohjauksesta ja valvonnasta vastaavana keskusyhteisönä.

Seuraavassa esitetään tilinpäätöksessä sovelletut keskeiset laatimisperiaatteet. Niitä on noudatettu johdonmukaisesti kaikilla esitettävillä tilikausilla, ellei muuta mainita.

1.2 KESKINÄINEN VASTUU JA OP RYHMÄ

Pankki- ja vakuutustoimintaa harjoittava osuuspankkien yhteenliittymä (jäljempänä OP Ryhmä) on osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista sekä talletuspankkien yhteenliittymästä annetuissa laeissa määritelty taloudellinen kokonaisuus, jossa OP Osuuskunta ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat viime kädessä yhteisvastuullisesti toistensa veloista ja sitoumuksista. Osuuspankki yhdistellään OP Ryhmän tilinpäätökseen. Laissa talletuspankkien yhteenliittymästä määrätään, että OP Ryhmän tilinpäätös on laadittava keskusyhteisö OP Osuuskunnan ja sen jäsenluottolaitosten tilinpäätösten tai konsernitilinpäätösten yhdistelmänä. OP Osuuskunnalla ja sen jäsenosuuspankeilla ei ole toisiinsa nähden yleisten konsernilaskentaperiaatteiden tarkoittamaa määräysvaltaa, minkä vuoksi OP Ryhmälle on määritelty tekninen emoyhtiö. Yhdistelty tilinpäätös käsittää myös sellaiset yhteisöt, joissa edellä tarkoitetuilla yhteisöillä yhdessä on kirjanpitolaissa tarkoitettu määräysvalta. OP Ryhmän osuuspääoma muodostuu osuuspankkien jäsenten sellaisista osuusmaksuista, joita pankilla on ehdoton oikeus kieltäytyä lunastamasta.

Jäljennös OP Ryhmän tilinpäätöksestä on saatavissa internet-osoitteesta www.op.fi tai ryhmän toimitiloista käyntiosoitteesta Gebhardinaukio 1, 00510 Helsinki.

1.3 LAATIMISPERUSTA

Osuuspankin tilinpäätös laaditaan ja esitetään luottolaitostoiminnasta annetun lain, valtiovarainministeriön luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen tilinpäätöstä, konsernitilinpäätöstä ja toimintakertomusta koskevan asetuksen, kirjanpitolaian ja Finanssivalvonnan rahoitussektorin kirjanpitoa, tilinpäätöstä ja toimintakertomusta koskevan määräys- ja ohjekokoelman mukaisesti. Osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö OP Osuuskunta antaa lisäksi ohjeita yhtenäisten tilinpäätösperiaatteiden noudattamiseksi ja tilinpäätöksen laatimiseksi. Jäljempänä kuvatut tilinpäätöksen laatimisperiaatteet ovat yhteneväiset kaikille OP Osuuskunnan jäsenosuuspankeille. Kuitenkaan jäsenosuuspankilla ei välttämättä ole kaikkia laatimisperiaateissa lueteltuja eriä.

1.4 OSUUSPANKIN SULAUTUMISEN KÄSITTELY

Vertailutilikauden aikana Luhangan Osuuspankki sulautui Keski-Suomen Osuuspankkiin. Sulautuminen merkittiin kaupparekisteriin 28.2.2022. Luhangan Osuuspankin sulautumishetken varat, velat ja varaukset on yhdistelty vastaanottaneen osuuspankin taseeseen kirjanpitoarvostaan. Sulautumishetken oman pääoman erät - vastaten nettovarojen ja sulautumisvastikkeen erotusta - on merkitty vastaanottaneen osuuspankin sidotun ja vapaan oman pääoman tileille siten, ettei sulautuneen ja vastaanottaneen osuuspankin sulautumista edeltäneiden sidottujen ja vapaiden omien pääomien yhteismäärät jatkuvuusperiaatteen mukaisesti ole muuttuneet sulautumisen seurauksena.

Tilinpäätöksessä esitettyjen tuloslaskelman vuosien 2023 ja 2022 luvut eivät ole vertailukelpoisia. Vuoden 2022 tuloslaskelmassa sulautuneen pankin Luhangan Osuuspankin vaikutus on huomioitu sulautumisen jälkeiseltä ajalta 01.03. – 31.12.2022. Ennen sulautumista kertynyt sulautuneen pankin tulos esitetään Keski-Suomen Osuuspankin kertyneissä voittovaroissa.

1.5 YHDISTELYPERIAATTEET

1.5.1 Konsernitilinpäätöksen laajuus

Osuuspankin konsernin muodostaa emo-osuuspankki ja sen tytäryritykset. Tytäryritykset ovat yrityksiä, joissa konsernilla on määräysvalta. Määräysvalta syntyy, kun konserni omistaa yli puolet äänivallasta tai sillä on muutoin määräysvalta. Tytäryritysten tilinpäätökset yhdistellään hankintamenetelmällä. Osakkuusyrietykset, joissa konsernilla on huomattava vaikutusvalta, yhdistellään pääomaosuusmenetelmällä. Huomattava vaikutusvalta toteutuu, kun konserni omistaa 20–50 prosenttia yrityksen äänivallasta, tai kun konsernilla on muutoin huomattava vaikutusvalta, muttei määräysvaltaa.

Merkitykseltään vähäiset tytär- ja osakkuusyrietykset jätetään yhdistelemättä konsernitilinpäätökseen. Tällaisia ovat tytär- ja osakkuusyrietykset, joiden taseen loppusumma on vähemmän kuin yksi prosentti emoyrityksen taseen loppusummasta ja vähemmän kuin 10 miljoonaa euroa. Jos konsernin tällaisen tytär- tai osakkuusyrietyksen taseen loppusumma laskettuna yhteen muiden sellaisten konserniin kuuluvien tytär- ja osakkuusyrietysten taseiden loppusummien kanssa on vähintään viisi prosenttia konsernitaseen loppusummasta, yhdistellään se konsernitilinpäätökseen.

Tilikauden aikana hankitut tytär- ja osakkuusyrietykset yhdistellään konsernitilinpäätökseen hankintahetkestä lähtien. Tilikauden aikana myydyt tytär- ja osakkuusyrietykset yhdistellään myyntihetkeen asti.

1.5.2 Konsolidointi

Tytäryritysten hankintamenot eliminoidaan hankintahetken taseen mukaisia omia pääomia vastaan. Hankintahetken oman pääoman määrän ylittävä tai alittava osuus hankintamenosta esitetään taseessa konserniliikearvona tai konsernireservinä siltä osin kuin niitä ei ole kohdistettu omaisuus- tai velkaerien lisäykseksi tai vähennykseksi. Konserniliikearvo poistetaan pääsääntöisesti viiden vuoden kuluessa suunnitelman mukaan.

Konsernitilinpäätöstä laadittaessa eliminoidaan konsernin sisäiset liiketapahtumat, sisäiset katteet, sisäinen voitonjako sekä keskinäiset saamiset ja velat. Vähemmistön osuus erotetaan tuloksesta ja omasta pääomasta ja esitetään omana eränään tuloslaskelmassa ja taseessa omassa pääomassa. Vähemmistön osuus tytäryhtiön kiinteistöistä esitetään muissa kiinteistöissä.

Osakkuusyrietyksistä konsernituloslaskelmaan sisällytetään konsernin omistusosuutta vastaava osuus näiden yritysten tilikauden voitosta tai tappiosta ja esitetään tuloslaskelmassa omana eränään rivillä Osuus osakkuusyrietysten tuloksesta. Tuloksessa huomioidaan myös osakkuusyrietysten poistoeron ja vapaaehtoisten varausten muutos laskennallisella verovelalla vähennettynä. Konsernitaseessa osakkuusyrietysten hankintamenoon ja konsernin edellisen tilikauden tulokseen ja tilikauden tulokseen lisätään tai vähennetään konsernin osuus hankinnan jälkeisistä muutoksista nettovarallisuudesta.

Konserniin kuuluva kiinteistöyhtiö voi jättää erillistilinpäätöksessään tekemättä suunnitelman mukaiset poistot. Konsernitilinpäätöksessä poistot oikaistaan suunnitelman mukaisiksi.

1.6 RAHOITUSINSTRUMENTIT

1.6.1 Käyvän arvon määräytyminen

Käypä arvo on se hinta, joka saataisiin omaisuuserän myynnistä tai maksettaisiin velan siirtämisestä markkinaosapuolten välillä arvostuspäivänä toteutuvassa tavanmukaisessa liiketoimessa.

Rahoitusinstrumentin käypä arvo määritellään joko toimivilta markkinoilta saatavien hintanoteerauksien avulla tai jos toimivia markkinoita ei ole, omia arvostusmenetelmiä käyttäen. Markkinoiden katsotaan olevan toimivat, jos hintanoteerauksia on helposti ja säännönmukaisesti saatavissa ja ne kuvastavat todellisia ja säännönmukaisesti toistuvia,

toisistaan riippumattomien osapuolten välisiä markkinatransaktioita. Rahoitusvarojen noteerattuna markkinahintana käytetään senhetkistä ostokurssia.

Mikäli markkinoilla on vakiintunut arvostuskäytäntö rahoitusinstrumentille, jolle ei saada suoraan markkinahintaa, niin käypä arvo perustuu markkinoilla yleisesti käytettyyn markkinahinnan laskentamalliin ja mallin käyttämien syöttötietojen markkinanoteerauksiin.

Mikäli arvostuskäytäntö ei ole markkinoilla vakiintunut, käytetään markkina-arvon määrittämisessä asianomaiselle tuotteelle laadittua omaa arvostusmallia. Arvostusmallit pohjautuvat yleisesti käytettyihin laskentamenetelmiin ja ne kattavat kaikki ne osatekijät, jotka markkinaosapuolet ottaisivat huomioon hintaa asettaessaan sekä ovat yhdenmukaisia rahoitusinstrumenttien hinnoittelussa käytettävien hyväksytyjen taloudellisten menetelmien kanssa.

Arvostusmenetelminä käytetään viimeaikaisten toteutuneiden markkinatransaktioiden hintoja, diskontattujen rahavirtojen menetelmää, sekä toisen olennaisilta osin samanlaisen instrumentin tilinpäätöshetken käypää arvoa.

Arvostusmenetelmissä otetaan huomioon arvio luottoriskistä, käytettävistä diskonttauskoroista, ennenaikaisen takaisinmaksun mahdollisuudesta ja muista sellaisista tekijöistä, jotka vaikuttavat rahoitusinstrumentin käyvän arvon määrittämiseen luotettavasti.

Rahoitusinstrumenttien käyvät arvot jaetaan kolmeen eri hierarkiatasoon sen mukaan, miten käypä arvo on määritelty:

- täysin samanlaisille varoille tai veloille toimivilla markkinoilla noteeratut käyvät arvot (taso 1)
- käyvät arvot, jotka on määritetty käyttäen syöttötietoina muita kuin tason 1 noteerattuja hintoja, jotka ovat todennettavissa varoille tai veloille, joko suoraan (esim. hintoina) tai välillisesti (esim. johdettuina hinnoista) (taso 2)
- käyvät arvot on määritetty käyttäen varoille tai veloille syöttötietoja, jotka eivät perustu todennettavissa oleviin markkinahintoihin (taso 3).

Se käypien arvojen hierarkian taso, jolle tietty käypään arvoon arvostettu erä on kokonaisuudessaan luokiteltu, on määritetty koko kyseisen käypään arvoon arvostetun erän kannalta merkittävän alimmalla tasolla olevan syöttötiedon perusteella. Syöttötiedon merkittävyys on arvioitu kyseisen käypään arvoon arvostetun erän suhteen kokonaisuudessaan.

1.6.2 Arvostusmenetelmät

1.6.2.1 Jaksotettu hankintameno

Jaksotettu hankintameno on se määrä, johon rahoitusvaroihin kuuluva erä tai rahoitusvelka on arvostettu alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä, vähennettynä lyhennyksillä, lisättynä tai vähennettynä alkuperäisen määrän ja eräännyvän määrän välisen erotuksen kertyneillä, efektiivisen koron menetelmää käyttäen lasketuilla jaksotuksilla ja, kun on kyse rahoitusvaroista, oikaistuna tappiota koskevalla vähennyserällä.

Efektiivisen koron menetelmää käyttäen rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvelan odotettavissa olevana voimassaoloaikana saatavaksi tai suoritettavaksi arvioidut maksut tulevat diskontatuiksi täsmälleen rahoitusvaroihin kuuluvan erän bruttomääräisen kirjanpitoarvon tai rahoitusvelan jaksotetun hankintamenon suuruiseksi. Efektiivistä korkoa laskettaessa rahavirrat arvioidaan ottamalla huomioon rahoitusinstrumentin kaikki sopimusehdot ilman odotettavissa olevia luottotappioita ("ECL"). Laskelma sisältää kaikki sellaiset sopimusosapuolten välillä suoritettavat tai saatavat palkkiot ja korkopisteet, jotka ovat kiinteä osa efektiivistä korkoa, transaktiomenot sekä kaikki muut yli- tai alikurssit. Palkkioita, jotka ovat kiinteä osa rahoitusinstrumentin korkoa, ovat esim. lainan nostoon liittyvät toimisto- ja järjestelypalkkiot, ja ne jaksotetaan rahoitusinstrumentin odotettavissa olevalle juoksuajalle tai lyhyemmälle ajanjaksolle, jos se on asianmukaista. Palkkioita, jotka eivät ole kiinteä osa rahoitusinstrumentin efektiivistä korkoa, käsitellään kirjanpitolain mukaisesti ja näitä ovat esim. lainan hoitoon liittyvät maksut.

Korkotuotot

Korkotuotot on laskettu soveltamalla efektiivistä korkoa rahoitusvaroihin kuuluvan erän bruttomääräiseen kirjanpitoarvoon, paitsi silloin, kun kyseessä ovat rahoitusvarat, jotka eivät ole ostettuja tai alun perin myönnettyjä luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneita rahoitusvaroja, mutta joista on myöhemmin tullut luottoriskin johdosta

arvoltaan alentuneita rahoitusvaroja koska ne ovat erääntyneet yli 90 päivää (ovat vaiheessa 3). Tällöin näiden rahoitusvarojen korkojen suoriteperusteinen tuloutus loppuu ja muuttuu maksuperusteiseksi.

1.6.2.2 Alkuperäinen kirjaaminen ja arvostaminen

Alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä arvostetaan rahoitusvaroihin kuuluva erä tai rahoitusvelka käypään arvoon, ja jos kyseessä on muu kuin käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattava rahoitusvaroihin kuuluva erä tai rahoitusvelka, siihen lisätään tai siitä vähennetään rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvelan hankkimisesta tai liikkeeseenlaskusta välittömästi johtuvat transaktiomenot. Välittömästi alkuperäisen kirjaamisen jälkeen rahoitusvarasta kirjataan odotettavissa olevia luottotappioita koskeva vähennyserä, jos rahoitusvara arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon tai käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta. Tämä aiheuttaa tuloslaskelmaan kirjanpidollisen tappion äskettäin myönnettyistä tai äskettäin ostetuista rahoitusvaroista.

1.6.3 Rahoitusvarojen luokittelu ja myöhempi arvostaminen

Osuuspankki luokittelee rahoitusvarat seuraaviin ryhmiin:

- Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat
- Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat
- Jaksotettuun hankintamenuon kirjattavat.

1.6.3.1 Luotot ja saamistodistukset

Luottojen ja saamistodistusten luokittelu ja myöhempi arvostaminen riippuvat seuraavista tekijöistä:

- a) Osuuspankin liiketoimintamallista rahoitusvarojen hallinnoinnissa
- b) rahoitusvaroihin kuuluvan erän sopimukseen perustuvista rahavirtaominaisuuksista.

Näiden tekijöiden perusteella Osuuspankki luokittelee luotot ja saamistodistukset kolmeen seuraavaan arvostusryhmään:

- 1) Jaksotettuun hankintamenuon arvostettavia rahoitusvaroja pidetään hallussa sellaisen liiketoimintamallin mukaisesti, jonka tavoitteena on rahoitusvarojen hallussapito sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämiseksi, ja jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua. Erän kirjanpitoarvo sisältää odotettavissa olevien luottotappioiden vähennyserän ja korkotuotot kirjataan efektiivisen koron menetelmällä korkotuottoihin.
- 2) Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavia rahoitusvaroja pidetään hallussa sellaisen liiketoimintamallin mukaisesti, jonka tavoite saavutetaan keräämällä sopimukseen perustuvia rahavirtoja ja myymällä rahoitusvaroja. Lisäksi sopimusehdoissa määrätään tiettyinä ajankohtina toteutuvista rahavirroista, jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua. Muutokset käyvässä arvossa kirjataan käyvän arvon rahastoon. Arvon alentumisvoitot tai -tappiot sekä valuuttakurssivoitot tai -tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti. Kun rahoitusvaroihin kuuluva erä kirjataan pois taseesta, siirretään käyvän arvon rahastoon kertynyt voitto tai tappio luokittelun muutoksesta johtuvana oikaisuna omasta pääomasta tulosvaikutteiseksi eräksi käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuottoihin. Efektiivisen koron menetelmää käyttäen laskettu korko kirjataan korkotuottoihin.
- 3) Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavia rahoitusvaroja pidetään kaupankäyntitarkoituksessa tai kun rahoitusvara ei täytä jaksotettuun hankintamenuon tai käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavien kriteereitä. Voitot ja tappiot kirjataan arvopaperikaupan nettotuottoihin. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä rahoitusinstrumenteista johtuvat korkotuotot ja -kulut kirjataan arvopaperikaupan nettotuottoihin.

Liiketoimintamalli

Liiketoimintamallilla tarkoitetaan sitä, miten Osuuspankki hallinnoi rahoitusvarojensa rahavirtojen kerryttämiseksi. Osuuspankissa liiketoimintamallin ratkaisee, syntyvätkö rahavirrat pelkästään sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämisestä vai sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämisestä sekä rahavirroista, jotka saadaan myymällä

rahoitusvara, vai onko kyseessä kaupankäynti. Kaupankäyntiliiketoimintamalliin kuuluvat rahoitusvarat arvostetaan tulosvaikutteisesti. Liiketoimintamallia arvioidessaan Osuuspankki ottaa huomioon tulevat toimenpiteet liiketoimintamallin tavoitteen saavuttamiseksi. Arviointiin kuuluu aikaisempi kokemus rahavirtojen keräämisestä, kuinka liiketoimintamallin ja sen mukaisesti hallussa pidettävien rahoitusvarojen tuloksellisuutta arvioidaan ja kuinka siitä raportoidaan yhteisön johtoon kuuluville avainhenkilöille, kuinka riskejä hallitaan ja kuinka liiketoiminnan johtajia palkitaan. Esimerkiksi Osuuspankin myöntämiä asuntoluottoja pidetään hallussa sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämiseksi.

Liiketoimintamallin muutos

Liiketoimintamallin muutoksia odotetaan tapahtuvan harvoin sisäisten tai ulkoisten muutosten seurauksena, ja niiden täytyy olla osuuspankin toiminnan kannalta merkittäviä. Liiketoimintamallin muutoksista päättää osuuspankin hallitus. Liiketoimintamalli muuttuu silloin, kun osuuspankki hankkii tai luovuttaa jonkin liiketoiminta-alueen tai lopettaa sen toiminnan. Liiketoimintamallin muutos dokumentoidaan asianmukaisesti osuuspankin toimesta, ja se käsitellään Taloudessa ja Riskienhallinnassa sen kirjanpitovaikutusten selvittämiseksi (ml. vaikutukset tappiota koskevaan vähennyserään). Yhteisön liiketoimintamallin tavoitteen muutos täytyy toteuttaa ennen luokittelun muutospäivää.

Luokittelun muutosta sovelletaan prospektiivisesti luokittelun muutospäivästä eteenpäin. Luokittelun muutospäivä on seuraavan raportointikauden ensimmäinen päivä, jota ennen päätös luokittelun muutoksesta on tehty. Aikaisempia raportointikausia ei oikaista takautuvasti. Osuuspankissa ei ole ollut liiketoimintamallin muutoksia vuosina 2022–2023.

Rahavirtaominaisuudet

Silloin kun Osuuspankin liiketoimintamalli on muu kuin kaupankäynti, Osuuspankki arvioi, ovatko sopimukseen perustuvat rahavirrat yhdenmukaisia perustyyppisen lainanantojärjestelyn kanssa. Perustyyppisessä lainanhoitojärjestelyssä sopimukseen perustuvat rahavirrat ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua ("SPPI"), jossa koron merkittävimmät osatekijät ovat korvaus rahan aika-arvosta, luottoriskistä, lainanantoon liittyvistä riskeistä ja voittomarginaalista. Valtaosa Osuuspankin rahoitusvaroista on perustyyppisiä lainanantojärjestelyjä.

Osuuspankin kaikki henkilöasiakkaille myönnetyt luotot ja osa yritysasiakkaiden luotoista sisältävät mahdollisuuden ennaikaiseen takaisinmaksuun. Ehdot ovat kuitenkin yhdenmukaisia perustyyppisen lainanantojärjestelyn kanssa, koska ennen eräpäivää maksettava määrä vastaa sopimuksen mukaista nimellismäärää ja kertynyttä (mutta maksamatonta) sopimuksen mukaista korkoa, joka voi sisältää lisäkorvauksen sopimuksen ennaikaisesta päättämisestä.

Osuuspankki myöntää yritysasiakkailleen kestävän rahoituksen luottoja, joissa on sovittu yritys kohtaisten kestävyystavoitteiden saavuttamisesta (esim. kasvihuonepäästöjen vähentämisestä), jotka vaikuttavat luoton marginaalin tasoon. Osuuspankki on arvioinut, että tällaisten sopimusten rahavirrat ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua.

Saamistodistusten rahavirtaominaisuudet testataan SPPI-työkalulla, jonka antaman palautteen pohjalta joko hyväksytään tai hylätään SPPI testi. Menetelmä tunnistaa sopimusehdoista useita eri elementtejä, jotka vaikuttavat siihen täytyykö SPPI-määrittäminen.

Silloin kun sopimukseen perustuvat rahavirrat ovat alttiina esim. osakkeiden hintojen tai lainanottajan taloudellisen tuloksen muutoksille, ei kyseessä ole perustyyppinen lainanantojärjestely, ja tällaiset rahoitusvarat arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Tyypillisesti tällaisia ovat erilaiset rahastosijoitukset, jotka eivät täytä oman pääoman määritelmää IAS 32:n mukaisesti liikkeeseenlaskijan tilinpäätöksessä.

Rahoitusvaroihin sisältyviä kytkettyjä johdannaisia ei eroteta pääsopimuksesta vaan ne huomioidaan sopimukseen perustuvien rahavirtojen kokonaisarvioinnissa.

Jos rahoitusvarojen hallinnoinnissa noudatettua liiketoimintamallia muutetaan, voidaan rahoitusvaroja joutua uudelleenluokittelemaan. Uudelleenluokittelua sovelletaan ei-takautuvasti luokittelun muutospäivästä lähtien. Tällaisia muutoksia odotetaan tapahtuvan hyvin harvoin.

1.6.3.2 Oman pääoman ehtoiset instrumentit

Oman pääoman ehtoiset instrumentit ovat instrumentteja, jotka osoittavat oikeutta osuuteen yhtiön varoista sen kaikkien velkojen vähentämisen jälkeen. Tyypillisesti tällaisia ovat osakesijoitukset.

Oman pääoman ehtoiset instrumentit arvostetaan myöhemmin käypään arvoon tulosvaikutteisesti, paitsi silloin kun Osuuspankki on tehnyt alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä peruuttamattoman valinnan, jonka mukaan tietyt kaupankäyntiliiketoimintaan kuulumattomat sijoitukset oman pääoman ehtoisiin instrumentteihin, jotka muutoin arvostettaisiin käypään arvoon tulosvaikutteisesti, käsitellään siten, että käyvän arvon myöhemmät muutokset esitetään käyvän arvon rahastossa. Tällaisia sijoituksia ovat osuuspankin strategiset sijoitukset osuuspankkien keskusyhteisö OP Osuuskunnan osuuspääomaan (lisäosuudet ja jäsenosuudet), joiden nimellisarvo vastaa käypää arvoa. Näiden sijoituksista ei muodostu myyntivoittoja tai tappioita. Osuuspääoman korot kirjataan tuottoihin oman pääoman ehtoisista sijoituksista. Maksettavan koron määrä vahvistetaan vuosittain OP Osuuskunnan Osuuskuntakokouksessa. Osingot kaupankäyntitarjoituksessa pidettävistä oman pääoman ehtoisista sijoituksista kirjataan myös tuloslaskelman erään tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista.

1.6.3.3 Sopimukseen perustuvien rahavirtojen muuttaminen

Maksusuunnitelman muutoksia tehdään normaaliin asiakassuhteen hoitoon kuuluvana toimenpiteenä, mutta myös tilanteissa, joissa asiakkaan maksukyky on heikentynyt. Heikentyneen maksukyvyn takia annettu myönnytys merkitään lainanhoitajaksi, joka on tyypillisesti lyhennysvapaa rajoitetuksi ajaksi. Yleensä näissä tilanteissa lainan sopimukseen perustuvat rahavirrat neuvotellaan uudelleen tai niihin tehdään muutoin muutoksia, eivätkä ne johda kyseisen lainan taseesta pois kirjaamiseen. Tällöin lasketaan lainan bruttokirjanpitoarvo uudelleen ja kirjataan tehdystä muutoksesta aiheutuva voitto tai tappio tuloslaskelmaan korkokatteeseen. Lisäksi lainan luokittelu lainanhoitajaksi siirtää lainan vähintään arvonalentumisvaiheeseen 2 ja koko voimassaoloajalta laskettavan odotettavissa olevan luottotappion piiriin vähintään kahdeksi vuodeksi tai sitä pidempään, kunnes asiakkaan maksukyky on tervehtynyt.

Lainanhoitajaston tervehtymisen edellytyksenä on myös, että vähintään kahden vuoden koeajan jälkeen:

- Vähintään puolet saamisen koeajasta asiakas on suorittanut säännöllisiä ja oikea-aikaisia maksuja ja tämän myötä on maksettu huomattava kokonaismäärä pääomasta tai korosta.
- Yksikään asiakkaan vastuista ei ole ollut erääntyneenä yli 30 päivää edellisen kolmen kuukauden aikana.

Maksusuunnitelmien muutosten kehitystä raportoidaan säännöllisesti johdolle asiakkaiden maksukykyä kuvaavana mittarina.

Jos lainaehtoihin tehtävät muutokset ovat merkittäviä tai laina muutoin neuvotellaan uudelleen, Osuuspankki kirjaa alkuperäisen lainan pois taseesta ja kirjaa samalla taseeseen muutetun uuden lainan. Tällöin muutoksen tekemisajankohta on lainan alkuperäinen kirjaamisajankohta, kun muutettuun lainaan sovelletaan arvon alentumista koskevia vaatimuksia. Tyypillisesti esimerkiksi tämä tarkoittaa, että tappiota koskevan vähennyserän määrä vastaa 12 kuukaudelta odotettavissa olevia luottotappioita. Osuuspankki luokittelee muutoksen syyt ja vakavuusasteet sisäisellä luokituksella, jolla seurataan, onko taseesta pois kirjaamiseen yhteydessä ollut näyttöä siitä, että muutettu laina on alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä luottoriskin johdosta arvoltaan alentunut. Tällöin se kirjataan alun perin myönnettynä luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneena rahoitusvaroihin kuuluvana eränä. Tämä voisi tapahtua esimerkiksi tilanteessa, jossa ongelmalliseen omaisuuserään on tehty huomattava muutos.

Muutoin rahoitusvaroihin kuuluvat erät kirjataan pois taseesta silloin, kun sopimukseen perustuvat oikeudet rahoitusvaroihin kuuluvan erän rahavirtoihin lakkaavat olemasta voimassa tai kun Osuuspankki siirtää rahoitusvaroihin kuuluvan erän toiselle osapuolelle ja siirto täyttää taseesta pois kirjaamisen edellytykset.

1.6.4 Arvon alentuminen

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan kaikista jaksotettuun hankintamenuun arvostettavista ja käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavista tase-eristä (muut kuin oman pääoman ehtoiset instrumentit) sekä taseen ulkopuolisista luottositoumuksista ja takaussopimuksista. Odottavissa olevat luottotappiot kirjataan jokaisena raportointipäivänä ja ne kuvastavat:

1. vinoutumatonta ja todennäköisyyksillä painotettua rahamäärää, joka määritetään arvioimalla mahdollisten tulemien vaihtelualue;
2. rahan aika-arvoa ja
3. järkevää ja perusteltavissa olevaa informaatiota, joka on raportointipäivänä saatavissa ilman kohtuuttomia kustannuksia tai ponnisteluja ja joka koskee toteutuneita tapahtumia, vallitsevia olosuhteita ja ennusteita tulevista taloudellisista olosuhteista.

1.6.4.1 Sopimusten luokittelu kolmeen arvonalentumisvaiheeseen

Sopimukset luokitellaan kolmeen eri vaiheeseen. Eri vaiheet kuvastavat luoton laadun heikkenemistä alkuperäisen kirjaamisen jälkeen.

- Vaihe 1: sopimukset, joiden luottoriski ei ole kasvanut merkittävästi alkuperäisestä ja jolle lasketaan 12 kuukauden ECL.
- Vaihe 2: sopimukset, joiden luottoriski on kasvanut merkittävästi alkuperäisestä ja jolle lasketaan koko voimassaoloajan ECL.
- Vaihe 3: järjestämättömät sopimukset, jolle lasketaan myös koko voimassaoloajan ECL.

Maksukyvyttömyyden (default) määritelmä

Osuuspankissa sovelletaan IFRS 9 -standardin mukaisessa laskennassa samaa maksukyvyttömyyden määritelmää kuin sisäisissä luottoriskimalleissa. Maksukyvyttömyyttä arvioidaan Osuuspankin sisäisellä maksukäyttämiseen perustuvalla luokittelujärjestelmällä. Henkilöasiakkaissa maksukyvyttömyyden määritelmää sovelletaan sopimuskohtaisesti, kun taas yritysasiakkaissa tarkastellaan asiakaskokonaisuutta. Asiakas luokitellaan maksukyvyttömäksi, kun asiakkaan takaisinmaksua pidetään epätodennäköisenä, esimerkiksi kun asiakkaalla on julkinen maksuhäiriö tai sille on myönnetty lainanhoitojousto, jossa lainan nykyarvo pienenee enemmän kuin 1 prosenttia. Maksukyvyttömyys laajenee henkilöasiakkaissa maksukyvyttömän velallisen kaikkiin luottovelvoitteisiin, kun merkittävä osa (20 prosenttia) henkilöasiakkaan vastuista on maksukyvyttömiä. Lisäksi sopimus on maksukyvyttömän viimeistään silloin, kun rahoitusvaroihin kuuluvaan erään liittyvä maksu on viivästynyt yli 90 päivää.

Asiakkaan maksukyvyttömyys päättyy, kun se ei enää täytä maksukyvyttömyyden määritelmää ja sen jälkeinen 6–12 kuukauden koeaika on päättynyt.

Maksukyvyttömyyden määritelmä perustuu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen EU N:o 575/2013 (CRR) artiklaan 178 sekä Euroopan pankkiviranomaisen (EBA) ohjeistukseen maksukyvyttömyyden määritelmän soveltamisesta EBA/GL/2016/07 ja EBA/RTS/2016/06).

Järjestämättömän (non-performing) vastuun määritelmä

Järjestämättömän vastuun määritelmä sisältää aiemmin käytetyn maksukyvyttömyyden määritelmän mukaisten vastuiden lisäksi järjestämättömien lainanhoitojoustollisten saamisten koeajat, ennen kuin ne voidaan luokitella terveiksi (performing). Järjestämätön vastuu määritellään Vakavaraisuusasetuksen (EU) N:o 575/2013 47a artiklan mukaisesti. Osuuspankki käyttää järjestämätöntä vastuuta arvonalentumisvaiheen 3 luokittelun kriteerinä.

Lisäksi sopimukset, jotka on alun perin myönnetty arvoltaan alentuneina, ovat aina koko voimassaoloajan odotetun tappion laskennan piirissä (POCI).

Luottoriskin merkittävä lisääntyminen

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan sopimuskohtaisesti joko 12 kuukaudelle tai koko voimassaoloajalle riippuen siitä, onko instrumentin luottoriski lisääntynyt raportointipäivänä merkittävästi alkuperäisestä. Luottoriskin merkittävää lisääntymistä arvioidaan sopimuskohtaisesti sekä laadullisilla että määrällisillä kriteereillä. Lainanhoitojoustoa ja siihen rinnastettavaa kovenattirikkomusta pidetään laadullisena kriteerinä luottoriskin merkittävästä lisääntymisestä ja siten siirroille arvonalentumisvaiheeseen 2. Samoin ennakkovarointusjärjestelmän tuottamaa tarkkailulistamerkintää sekä

annualisoidun PD:n yli kolminkertaista kasvua alkuperäisestä pidetään kriteereinä luottoriskin merkittävästä lisääntymisestä. Annualisoidun PD:n pitää olla kuitenkin yli 0,3 prosenttia, joten tässä sovelletaan IFRS 9 –standardin sallimaa ns. alhaisen luottoriskin olettaa.

Osuuspankki on sisällyttänyt suhteellisia ja absoluuttisia kynnsarvoja luottoriskin merkittävän luottoriskin määrällisen lisääntymisen määrittämiseen ottaen huomioon kaikki olennainen ja perusteltavissa oleva informaatio.

Määrällinen muutos arvioidaan koko voimassaoloajan PD lukujen (PD-käyrä) suhteellisen muutoksen perusteella. Alkuperäinen koko voimassaoloajan PD-käyrä lasketaan luoton myöntöhetkellä huomioiden makroekonomiset tekijät. Seuraavaksi määritellään luonnollinen hyväksyttävä vaihteluväli sille, milloin luottoriskin ei katsota lisääntyneen merkittävästi lainan jäljellä olevan maturiteetin aikana. Hyväksyttävä vaihteluväli on mallinnettu erikseen henkilö-yrityksiä varten. Tuloksena saadaan ns. kynnsarvokäyrä, johon kunakin raportointipäivänä verrataan sen hetkistä jäljellä olevaa koko voimassaoloajan PD-käyrää; jos kynnsarvo ylittyy, luottoriski on kasvanut merkittävästi ja luotosta kirjataan koko luoton juoksuajalle laskettu luottotappio. Tämän suhteellisen muutoksen rajan lisäksi edellytetään, että luottoluokassa on tapahtunut heikennys alkuperäisestä, jotta siirtyminen koko voimassaoloajan ECL- lasketaan ei tapahdu vain ajan kulumisen perusteella. Lisäksi heikoimpiin luottoluokkiin (E+, E, E-, 9,0, 9,5 ja 10,0) sovelletaan absoluuttista luottoluokan rajaa.

Edellä mainittujen kriteerien lisäksi rahoitusvaroihin kuuluvaan erään liittyvä luottoriski on lisääntynyt merkittävästi alkuperäisen kirjaamisen jälkeen, jos sopimukseen perustuvat maksut ovat viivästyneet yli 30 päivää. Osuuspankki seuraa säännöllisesti, miten tehokkaasti edellä mainitut kriteerit havaitsevat luottoriskin merkittävän lisääntymisen ennen kuin sopimukseen perustuvat maksut ovat erääntyneet yli 30 päivää, ja että sopimukset eivät yleensä siirry arvonalentumisvaiheesta 1 suoraan arvonalentumisvaiheeseen 3, ja tekee suhteellisen muutoksen laskutapaan tarvittavat kalibroinnit.

1.6.4.2 Laskentamenetelmät

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan pääosin järjestelmäperusteisesti maksukyvyttömyyden todennäköisyys/tappio-osuus -menetelmällä (PD/LGD-menetelmä) sopimuskohtaisesti kaikille henkilö- ja yritysasiakkaiden vastuulle. Tämän lisäksi suurimmille tarkkailulistalla ja R-ratingmallin piirissä oleville yritys vastuulle, joiden vastuut ovat lähtökohtaisesti päätyneet ECL-laskennan vaiheeseen 2 tai 3 käytetään asiantuntija-arvioon perustuvaa kassavirtaperusteista ECL laskentamenetelmää.

1.6.4.2.1 PD/LGD – menetelmä

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan käyttäen mallinnettuja riskiparametreja ja kaavalla probability of default (PD) x loss given default (LGD) x exposure at default (EAD) kaikille portfolioille sopimuskohtaisesti, ja ne kuvastavat odotuksia tulevasta luottotappioista raportointipäivänä. PD kuvaa maksukyvyttömyyden todennäköisyyttä yllä kuvatus maksukyvyttömyyden määritelmän mukaisesti. LGD kuvaa tappio-osuutta maksukyvyttömyyshetkellä, ja siihen vaikuttaa mm. vakuuksien ja erilaisten takauksien määrä ja tyyppi. EAD kuvaa vastuun määrää maksukyvyttömyyshetkellä sisältäen taseessa olevan vastuun (pääoman ja kertyneen koron) sekä odotetun käytön taseen ulkopuolisista eristä maksukyvyttömyyshetkellä.

ECL-laskenta perustuu kolmeen eri skenaarioon. Riskiparametrit PD, LGD ja EAD lasketaan vuosikohtaisesti kussakin skenaariossa. Vuosittaiset ECL-luvut diskontataan raportointipäivään, ja eri skenaarioiden luvuista lasketaan todennäköisyyksillä painotettu ECL. Diskonttaustekijänä käytetään sopimuksen efektiivistä korkoa tai sen arviota. Sopimuksen jäljellä oleva maturiteetti on rajoitettu laskennassa maksimissaan 30 vuoteen.

Sopimuksen koko voimassaoloajan maksukyvyttömyyden todennäköisyyden (lifetime PD) mallit on tehty erikseen henkilöasiakkaille ja yritysasiakkaille. PD-malleihin vaikuttaa keskeisesti sopimuksen luottoluokka, luoton ikä (henkilöasiakkaat) sekä mallin alasegmentti, joka määräytyy yritysasiakkaille luokittelumallin perusteella ja henkilöasiakkaille tuotetyypin perusteella. Lisäksi PD-estimaatit ovat riippuvaisia makrotaloudellisista tekijöistä ja niiden ennusteista kussakin skenaariossa. Yritysvastuiden lifetime PD-mallissa makrotaloudellisina selittävinä tekijöinä käytetään BKT:n muutosta ja reaalikorkoa. Henkilöasiakkaiden lifetime PD- mallissa makrotaloudelliset tekijät on jaettu tarkemmin segmentteittäin ja esimerkiksi asuntoluotoissa käytetään BKT:n muutosta ja Euribor 12 kk korkoa, josta on poistettu BKT:n ja inflaation vaikutus, ja valmiusluotoissa BKT:n muutosta ja Euribor 3 kk reaalikorkoa.

Sopimuksen koko voimassaoloajan tappio-osuusmalli (lifetime LGD) koostuu kolmesta komponentista: 1) maksukyvyttömyystilasta toipumisen todennäköisyydestä, 2) vakuudellisesta palautusosuudesta ja 3) vakuudettomasta palautusosuudesta. Eri komponenttien arvot riippuvat keskeisesti tuotetyypistä, toimialasta (yritykset), vakuustyyppistä ja ajasta, kuinka kauan sopimus on ollut maksukyvyttömänä.

Sopimuksen koko voimassaoloajan tappio-osuusmalli (lifetime LGD) koostuu kolmesta komponentista:

- 1) maksukyvyttömyystilan toipumistodennäköisyydestä,
- 2) vakuudellisesta palautusosuudesta ja
- 3) vakuudettomasta palautusosuudesta

Henkilöasiakasvastuilla maksukyvyttömyyden toipumistodennäköisyys on estimoitu tuoteluokkatasolla, kun taas yritysasiakasvastuiden osalta estimaatit ovat toimialakohtaisia. Vakuudellinen palautusosuus kuvaa kuinka paljon vakuuksista saatavat kassavirrat kattavat jäljellä olevasta vastuun määrästä. Vakuudellinen palautusosuus lasketaan vakuuksien markkina-arvon aliarvostuksen (ns. "haircut") avulla. Markkina-arvon aliarvostukset on estimoitu vertaamalla vakuuslajeittain vakuuksien realisointihintoja suhteessa vakuuksien käypiin arvoihin huomioiden lisäksi vakuuden haltuunotosta ja myymisestä aiheutuvat suorat kulut. Lopuksi markkina-arvon aliarvostusestimaatteihin on lisätty varovaisuusmarginaali vakuusdataan ja estimointiin liittyvien epävarmuuksien vuoksi. Vakuudeton palautusosuus kuvaa kassavirtoja, jotka on estimoitu tuoteluokkatasolla jäljellä olevalle vastuumäärälle, jota vakuudellinen palautusosuus ei kata.

Makrotaloudelliset tekijät ja niiden ennusteet vaikuttavat kahteen ensimmäiseen komponenttiin.

Sopimuksen koko voimassaoloajan vastuu maksukyvyttömyyshetkellä (lifetime EAD) perustuu tuotetyypistä riippuen sopimuksen mukaisiin kassavirtoihin, odotettuun käyttöasteeseen, ennaikaisen takaisinmaksun todennäköisyyteen ja maturiteettimalliin.

Sopimuksen voimassaoloajan määrittäminen

Sopimuksen voimassaoloaika on velkakirjalainoilla sopimuksen mukainen maturiteetti, joka ottaa huomioon maksusuunnitelman mukaiset lainan lyhennykset. Ennaikaisen takaisinmaksun mallia sovelletaan vakuudellisiin velkakirjalainoihin (pl. maksukyvyttömät) mutta se ei lyhennä sopimuksen maturiteettia vaan se huomioidaan osana sopimuksen EAD:tä.

Valmiusluotot ovat toistaiseksi voimassa olevia sopimuksia ja niille on mallinnettu odotettu maturiteetti. Mallinnettu maturiteetti riippuu tuotetyypistä ja luottoluokasta ja se on keskimäärin noin 13 vuotta.

Luottolupauksille, pankkitakauksille ja valmiusluotoille huomioidaan vaiheessa 3 maksukyvyttömyyden jälkeiset lisänostot CCF-kertoimella.

Tulevaisuuteen suuntautuva informaatio

Laskentamalliin sisällytetään tulevaisuuteen suuntautuvaa informaatiota ja makroekonomisia skenaarioita. OP Ryhmän ekonomistit päivittävät makroekonomiset skenaariot neljännesvuosittain, ja ne ovat samoja, joita muutoinkin käytetään OP Ryhmän taloudellisessa suunnittelussa. Makrotaloudelliset ennusteet kattavat 2–3 vuotta taloudellisten skenaarioiden perusrasta. Tämän jälkeen skenaario konvergoituu kohti talouden pitkän aikavälin tasapainoa. Pitkän aikavälin tasapainossa BKT ja osa muista muuttujista lasketaan tuotantofunktiomenetelmällä. Vaihtoehtoiset skenaariot perusuran ympärillä määritellään käyttämällä vektoriautoregressiivistä mallia, jossa muuttujien yhteistodennäköisyysjakaumasta ratkaistaan kunkin muuttujan urat halutuilla todennäköisyyksillä. Muuttujien todennäköisyysjakauma perustuu historiassa havaittuihin taloudellisiin sokkeihin ja muuttujien välisiin korrelaatioihin. Vaihtoehtoisia skenaarioita määriteltäessä huomioidaan myös OP Ryhmän talousennusteen ennustevirheet. Käytettäviä skenaarioita on kolme: perus, vahva ja heikko. Käytetyt makroekonomiset tekijät ovat: BKT:n kasvu, työttömyysaste, investointien kasvu, inflaatio, ansiotason muutos, 12 kk Euribor -korko ja 3 kk Euribor -reaalikorko. Lisäksi asuntojen hintaindeksiä käytetään LGD-malleissa.

Makroekonomisten ennusteiden laatiminen ja niiden heijastaminen tulevaisuuteen aina 30 vuoteen saakka sisältää suuren määrän epävarmuutta, ja siten toteutuneet tulokset voivat merkittävästi poiketa ennustetusta. Osuuspankki on analysoinut, että ECL-laskennassa käytettävien riskiparametrien komponenttien ja makroekonomisten tekijöiden

muutoksen suhde ei ole lineaarinen. Näin ollen makroekonomiset ennusteet edustavat Osuuspankin parasta näkemystä mahdollisista skenaarioista ja lopputulemista.

1.6.4.2.2 Asiakaskohtainen asiantuntija-arvioon perustuva kassavirtaperusteinen ECL menetelmä

Asiantuntija ECL -testausmenetelmällä arvioitavien asiakkaiden kohdejoukkona on tarkkailulistalla R-ratingmallin piirissä olevat yritysastapuolet, joiden vastuut ovat lähtökohtaisesti päätyneet ECL-laskennan vaiheeseen 2 tai 3. Asiantuntija-arvio laaditaan rating- tai luottopäätöksen yhteydessä.

Laskennassa hyödynnettävä eteenpäin katsova informaatio on osa luottoanalyytikon laatimaa yrityksen luottokelpoisuusarviota ja ratingsitystä, jossa otetaan kantaa liiketoiminnan, markkinoiden, kilpailutilanteen sekä ennustetun kassavirran kehitykseen. Laskennassa otetaan huomioon myös makrotaloudellisten muuttujien vaikutusta kuvaavat skenaariot (vahva, perus ja heikko) ja niiden perusteella lasketaan asiakkaan painotettu odotettu luottotappio. Skenaarioiden määrittelyssä hyödynnetään PD/LGD mallissa käytettyjä skenaarioita.

Kun asiakaskohtaisessa asiantuntija-arvioon perustuvassa ECL laskennan piirissä oleva asiakas ei enää täytä maksukyvyttömän kriteereitä ja se on ratingprosessin yhteydessä tunnistettu ja luokiteltu "terveeksi" vastapuoleksi, se poistuu tämän menetelmän piiristä ja palautuu normaalin PD/LGD mallin mukaiseen odotettu luottotappion laskennan piiriin.

1.6.4.3 Saamistodistusten arvonalentuminen

Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavien saamistodistusten odotettu tappio kirjataan tulosvaikutteisesti ja vähentämään käyvän arvon rahastoa.

Osuuspankki käyttää saamistodistusten odotetun tappion laskennassa luottoluokitustietoihin pohjautuvaa mallia.

Mallissa haetaan ostoerille sekä hankintahetken että raportointihetken luottoluokitukset ja konvertoidaan ne PD-luvuiksi. Ensimmäisessä käytetään ulkoisten luottoluokitusten keskiarvoja, toissijaisesti sisäistä luottoluokitusta mikäli ulkoisia luokituksia ei ole.

PD:t vastaavat historiallisia toteutuneita maksukyvyttömyksiä luottoluokitusluokittain kullekin luottoluokitusluokittain kullekin aikavälille luottoluokituksen antohetkestä. Historiadata, johon määritetty vastaavuus pohjautuu, on kattava ja pitkältä aikaväliltä. LGD:t vastaavat myös tutkittuja historiallisia toteumia sijoitus/vakuuslajeittain (senioriteetti, covered bond-status) eikä niitä erikseen arvioida liikkeeseenlaskija -tai sijoituskohtaisesti. Koska ulkoiset luottoluokitukset mittaavat PD:n sijaan kokonaisluottoriskiä (ECL), vaikuttaa niiden tapauksessa LGD ainoastaan ECL:n jakautumiseen PD - ja LGD-komponenttien välillä.

1.6.4.3.1 Saamistodistusten luokittelu arvonalentumisvaiheisiin

Vaiheeseen 2 siirretään sellaiset sijoitukset, joiden yhden vuoden PD on kaksinkertaistunut siten että prosenttiyksiköissä muutos on vähintään 0,2 prosenttia, sijoitukseen on myönnetty lainanhoitojousto tai sen maksut ovat yli 30 päivää erääntyneet. Vaiheeseen 3 luokitellaan maksukyvyttömään liikkeeseenlaskijaan liittyvät sijoitukset, jos sen maksut ovat erääntyneet yli 90 päivää tai jos asiakas on ongelma-asiakas.

1.6.4.4 Taseen ulkopuolisten erien arvonalentuminen

Useisiin Osuuspankin tarjoamiin tuotteisiin kuuluu vakiona tai jossain elinkaaren vaiheessa nostovara, limiitti tai muu taseen ulkopuolinen luottositoumus. Esimerkiksi luotollisiin tileihin, sisältyy sekä laina että sitoutuminen nostamattomaan osuuteen. Lisäksi Osuuspankki on myyjäosapuolena erilaisissa takauksissa kuten rahoitustakauksissa sekä muissa kaupallisissa tai viranomaistakauksissa, joihin kaikkiin sovelletaan IFRS 9 -standardin arvonalentumisen sääntöjä. Luottositoumusten ja takaussopimusten osalta alkuperäisen kirjaamisen katsotaan arvonalentumista koskevia

vaatimuksia sovellettaessa tapahtuneen päivänä, jona Osuuspankki tulee peruuttamattoman sitoumuksen osapuoli. Näin ollen odotetun tappion laskennassa huomioidaan vain Osuuspankkia sitovat erät.

Näille erille lasketaan odotettu tappio samoilla periaatteilla kuin luotoille. Samoin luottoriskin merkittävää lisääntymistä arvioidaan samoin perustein. Tällaisille tuotteille mallinnetaan EAD, joka ennustaa vastuiden määrää maksukyvyttömyyshetkellä. Se sisältää sekä käyttöasteen että luottovasta-arvokertoimen. Lisäksi toistaiseksi voimassa oleville sopimuksille sovelletaan maturiteettimallia. Mallissa huomioidaan tilanteet, jossa Osuuspankilla on sopimukseen perustuva mahdollisuus vaatia takaisinmaksua ja peruuttaa nostamatonta osuutta koskeva sitoumus, mutta se ei rajoita altistumista luottotappioille sopimuksen mukaisena irtisanomisaikana.

1.6.4.5 Odotettavissa olevien luottotappioiden kirjaaminen

Pääsääntöisesti odotettavissa olevia luottotappioita varten kirjataan tappiota koskeva vähennyserä lainan kirjanpitoarvon vähennykseksi erilliselle tilille. Kun on kyse luottositoumuksista ja takaussopimuksista, tappiota koskeva vähennyserä kirjataan varaukseksi. Niihin tuotteisiin, joihin sisältyy sekä lainasaaminen (ts. rahoitusvaroihin kuuluva erä) että sitoumus nostamattomaan osuuteen (ts. luottositoumus), eikä Osuuspankilla ole mahdollista yksilöidä nostamatonta osuutta koskevaan sitoumukseen liittyviä odotettavissa olevia luottotappioita erillään rahoitusvaroja koskevasta komponentista, luottositoumukseen liittyvät odotettavissa olevat luottotappiot kirjataan yhdessä rahoitusvaroihin kuuluvan erän tappiota koskevan vähennyserän kanssa.

1.6.4.6 Johdon harkintaan perustuvat arvonalentumisen lisävaraukset ("management overlay")

Osuuspankki voi tehdä tilanteissa, joissa jokin ulkopuolinen tekijä muuttuu erittäin nopeasti (esimerkiksi maailmanlaajuisissa kriiseissä, kuten pandemia tai sota tai Euribor korkojen nousu) johdon arvioon perustuvan ECL-varauksen. Varaus on tilapäinen ja voimassa niin kauan, kunnes ECL-laskennassa käytettävät riskiparametrit on päivitetty kuvaamaan muuttunutta tilannetta. Toistaiseksi Osuuspankissa on käytetty vain ECL:n määrään kohdistuvia ns. post-model management overlaytä. Osuuspankissa voidaan kuitenkin tehdä myös ns. in-model management overlaytä eli esim. PD riskiparametriin. Tehtyihin johdon harkintaan perustuviin arvonalentumisen lisävarauksiin sovelletaan tiukkoja seurantakriteerejä ja niistä raportoidaan ylimmälle johdolle neljännesvuosittain.

1.6.4.7 Lopullisen luottotappion kirjaaminen

Lopullisen luottotappion kirjaaminen on taseesta pois kirjaamiseen johtava tapahtuma. Silloin kun rahoitusvaroihin kuuluvaa erää ei voida kohtuudella odottaa saavan perityksi kokonaan tai osaksi, kirjataan lopullinen luottotappio pienentämään suoraan rahoitusvaroihin kuuluvan erän bruttomääräistä kirjanpitoarvoa.

Laina kirjataan pois taseesta, kun vakuudet on realisoitu tai kun konkurssipesän loppukokous on pidetty tai kun pesänhoitajalta on saatu ilmoitus, ettei jako-osuutta tule, velkajärjestely tai yrityssaneeraus on päätynyt tai kun perintä on lopetettu. Vuoden 2022 alusta lähtien Osuuspankissa on kirjattu kertymättä jäävä osuus osaluottotappiona jo siinä vaiheessa, kun velkajärjestelyn tai yrityssaneerauksen maksuohjelma on vahvistettu, luotossa ei ole muita osallisia eikä realisoitavaa omaisuutta. Taseesta pois kirjaamisen jälkeen saadut suoritukset kirjataan saamisten arvonalentumisten oikaisuuksi.

1.6.5 Rahavarat

Rahavarat koostuvat käteisistä varoista ja vaadittaessa maksettavista saamisista luottolaitoksilta.

1.6.6 Rahoitusvelkojen luokittelu ja myöhempi arvostaminen

Rahoitusvelkoja ovat talletukset ja muut velat luottolaitoksille ja asiakkaille sekä liikkeeseen lasketut velkakirjat ja muut rahoitusvelat.

Rahoitusvelat luokitellaan jaksotettuun hankintamenoon efektiivisen koron menetelmällä käyttäen lukuun ottamatta johdannaisvelkoja, jotka arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Kaupankäyntivelkoihin luokitellaan myös veloitteet toimittaa vastapuolelle arvopapereita, jotka on myyty, mutta jotka eivät ole omistuksessa myyntihetkellä (lyhyeksi myynti).

Osuuspankki ei ole alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä nimenomaisesti luokitellut rahoitusvelkoja käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavaksi.

Rahoitusvelat (tai rahoitusvelan osa) poistetaan taseesta silloin, kun velka on lakannut olemasta olemassa – toisin sanoen, kun sopimuksessa yksilöity velvoite on täytetty tai kumottu tai sen voimassaolo on lakannut.

Jos Osuuspankki vaihtaa rahoitusvelkoja alkuperäisten lainanantajien kanssa ja jos niiden ehdot poikkeavat huomattavasti toisistaan, vaihtoa on käsiteltävä alkuperäisen rahoitusvelan kuoletuksena. Tällöin syntyneet menot tai palkkiot kirjataan osana kuolettamisesta johtuvaa voittoa tai tappiota. Jos vaihtoa tai muutosta ei käsitellä kirjanpidossa kuoletuksena, lasketaan muutetun rahoitusvelan jaksotettu hankintameno uudelleen diskonttaamalla muutetut sopimusperusteiset rahavirrat käyttämällä alkuperäistä efektiivistä korkokantaa. Rahoitusvelan jaksotetun hankintameno muutokset kirjataan tulosvaikutteisesti. Syntyneillä menoilla tai palkkioilla oikaistaan velan kirjanpitoarvoa, ja ne kirjataan kuluiksi ehdoiltaan muuttuneen velan jäljellä olevana juoksuaikana. Osuuspankki ei ole tehnyt rahoitusvelkojen vaihtoja olemassa oleviin rahoitusvelkoihin.

Osuuspankki voi osallistua OP-Asuntoluottopankki Oyj:n väliluottomalliin, jossa osuuspankki saa rahoitusvelkoihin merkittävän väliluoton OP-Asuntoluottopankki Oyj:ltä, kun osuuspankin taseessa olevia asuntovakuudellisia luottoja merkitään OP-Asuntoluottopankki Oyj:n joukkovelkakirjalainojen vakuudeksi.

1.6.7 Pitkäaikaissäätämissopimukset

Osuuspankit, jotka tarjoavat PS-palveluja, vastaanottavat asiakkaan suorittamat maksut tarkoitusta varten avatulle talletussuojan piiriin kuuluvalle säästämistilille. Jos säästövarat jätetään säästämistilille tai sijoitetaan osuuspankin tarjoamalle muulle talletustilille, merkitään säästövarat pankin taseessa talletusvelkoihin. Jos säästövarat sijoitetaan sopimuksen mukaisesti muihin sijoituskohteisiin, kirjataan sijoitetut varat pois säästämistililtä ja pankki kirjaa ne taseen ulkopuoliseen säästämissopimuskohtaiseen reskontraan.

Säästövarojen sijoittamisesta saadut korot, osingot ja muut tuotot sekä sijoituskohteiden ja niihin liittyvien oikeuksien luovutuksesta ja pääoman takaisinmaksusta kertyvät varat kirjataan taseessa olevalle säästämistilille, jollei varoja välittömästi sijoiteta uudelleen. Säästämissopimuksen mukaiset kulut ja palkkiot kirjataan tulosvaikutteisesti säästämistilillä veloittaen.

1.6.8 Johdannaissopimukset ja suojaustoimet

Osuuspankki voi tehdä johdannaissopimuksia suojaustarkoituksessa joko taloudellisina suojina tai kirjanpidollisen suojauslaskennan säännöin. Merkittävin markkinariski on korkotuloriski, joka aiheutuu luotonannon ja talletusvarainhankinnan toisistaan poikkeavista korkosidonnaisuuksista tai korontarkistusajankohdista. Tästä syntyvää korkoriskiä hallitaan OP Ryhmän keskuspankkisijoitus- ja rahoitustuotteilla, OP-Asuntoluottopankin väliluoton korkosidonnaisuusvalinnoilla sekä ryhmän käytössä olevilla korkoriskin johdannaissuojausmalleilla. Osuuspankin rahoitustaseen korkoriskiä hallitaan korkoriskin valvontarajan ja pankin itselleen määrittämän korkoriskilimitin puitteissa. Riskienhallinnan periaatteet ja organisointi sekä pankin riskiasema on kuvattu tarkemmin toimintakertomuksen Riskienhallinta kappaleessa.

Suojauksessa voidaan käyttää koronvaihtosopimuksia ja korko-optioita. Johdannaisten nimellisarvot ja käyvät arvot on esitetty liitteessä Johdannaissopimukset.

Osuuspankilla ei ole johdannaissopimuksia, joiden vastapuoli olisi osuuspankkien yhteenliittymän (eli OP Ryhmän) ulkopuolinen yhtiö. Sopimusvastapuolena on aina OP Yrityspankki Oyj. Jos OP Yrityspankki olisi maksukyvytön, niin silloin osuuspankkien yhteenliittymän muut yhtiöt takaisivat OP Yrityspankin vastuut.

Johdannaissopimukset kirjataan alun perin käypään arvoon ja sen jälkeen ne arvostetaan käypään arvoon. Tästä syntyvän voiton tai tappion kirjaaminen riippuu siitä, onko johdannainen määritelty suojaustarkoitukseen ja minkä luonteista erää se suojaa.

Johdannaissopimuksista taseeseen merkityt positiiviset arvonmuutokset kirjataan taseen vastaavaa -puolen erään Johdannaissopimukset ja negatiiviset taseen vastattavaa -puolen erään Johdannaissopimukset. Koronvaihtosopimusten vaihdettavat korot jaksotetaan ajan kulumisen perusteella taseen siirtosaamisiin ja siirtovelkoihin sekä vastaerät nettona tuloslaskelman korkoihin.

OP Ryhmässä on viitekorkotyöryhmä, jonka tehtävänä on seurata viitekorkojen uudistusprosessin etenemistä ja vaikutuksia OP Ryhmälle sekä raportoida kehityksestä johdolle säännöllisesti. OP Ryhmässä on tehty vertailuarvoasetuksen edellyttämä jatkuvuussuunnitelma, jossa määritellään varakorko sopimuksille, jos nyt käytettäviä viitekorkoja ei olisi enää saatavilla, ja jossa tunnistetaan olemassa olevat sopimusehdot tuotteittain ja arvioidaan vaikutuksia liiketoiminnan eri osiin. OP Ryhmä ottaa käyttöön uudistettuja viitekorkoja markkinakäytännön mukaan uusissa sopimuksissa. Vanhan sopimuskannan osalta muutokset toteutetaan ottamalla käyttöön markkinoilla sovellettavia käytäntöjä IBOR-korkojen korvaamiselle.

Euriborin määrätymismenetelmää on uudistettu ja sitä säätää EU:n Vertailuarvoasetus. European Securities and Market Authority (ESMA) on toiminut Euriborin valvojana vuoden 2022 alusta lähtien. OP Ryhmä odottaa, että Euribor tulee pysymään viitekorkona myös tulevaisuudessa, koska Euribor-paneelia on saatu vahvistettua. Euribor-korkoa hallinnoiva EMMI (European Money Market Institute) on alkanut julkaista Q4/2022 aikana €STR-johdannaismarkkinoilta lasketun eteenpäin katsovaa EFTERM-viitekorkoa (Euro forward-looking term rate) käytettäväksi Euriborin varakorkona. Eonia-korko (Euro Over Night Index Average) lakkasi 3.1.2022 ja sen korvasi EKP:n julkaisema euromääräisten markkinoiden lyhyt korko (€STR).

Viitekorkouudistus ei ole vaikuttanut osuuspankin käyttämiin johdannaisiin ja suojausten odotetaan edelleen olevan prospektiivisesti tehokkaita ja suojaussuhteen tehokkuus voidaan edelleen laskea luotettavasti.

1.6.8.1 Taloudelliset suojat

Taloudellisessa suojaamisessa suojataan tiettyä tase-erää, positiota tai kassavirtaa tulevaisuuden arvonmuutoksia vastaan sovellettavan riskienhallintastrategian mukaisesti. Koska suojausten tehokkuutta ei ole tarkoituksenmukaista todentaa suojauslaskennan säännöillä, suojaustapaa kutsutaan muutoin suojaavaksi. Taloudellisessa suojauksessa johdannaissopimuksen käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan arvopaperikaupan nettotuottoihin.

1.6.8.2 Suojauslaskenta

Soveltamalla suojauslaskentaa korkoriskiä suojaaviin johdannaisiin eliminoidaan johdannaisista muutoin aiheutuvaa tulosvolatiliteettia.

Osuuspankissa on laadittu suojauslaskennassa käytettävät menetelmät ja sisäiset periaatteet, joiden mukaisesti rahoitusinstrumentti voidaan määritellä suojaavaksi. Suojausperiaatteiden mukaisesti Osuuspankissa voidaan suojautua korkoriskiltä soveltamalla käyvän arvon tai rahavirran suojausta. Käyvän arvon suojauksella suojaudutaan suojattavan kohteen käyvän arvon muutoksilta ja rahavirran suojauksella suojaudutaan tulevien rahavirtojen vaihtelulta. Osuuspankin suojausstrategian mukaisia toimenpiteitä toteutetaan ja ylläpidetään keskitetysti OP Ryhmässä. Suojaavien ja suojattavien instrumenttien välinen yhteys dokumentoidaan määrämuotoisesti suojausten alussa. Dokumentaatio sisältää tiedot riskienhallinnan periaatteista, suojausstrategiasta ja menetelmistä, joilla suojausten tehokkuus osoitetaan. Sopimuksia käsitellään suojauslaskennan sääntöjen mukaisesti kirjanpidossa, mikäli IAS 39:n edellyttämä suojausinstrumentin ja siihen liittyvän suojauskohteen välinen suojaussuhde täyttävät standardin kriteerit.

Suojauslaskenta tarkoittaa tehokkaaksi todennetun suojaussuhteen kirjanpidollista laskentakäytäntöä, jossa suojaavan instrumentin käyvän arvon muutokset kumoavat suojatun kohteen käyvän arvon tai rahavirtojen muutokset kokonaan tai osittain.

Suojauslaskenta lopetetaan ei-takautuvasti, jos suojausinstrumentti erääntyy, myydään, sopimus puretaan tai toteutetaan tai suojaus ei enää täytä suojauslaskennan soveltamisen kriteereitä tai suojausten määrittäminen perutaan. Tässä

yhteydessä suojausinstrumentin korvaaminen tai jatkaminen toisella suojausinstrumentilla ei ole erääntymistä tai purkamista, jos tällainen korvaaminen tai jatkaminen on osa yhteisön dokumentoitua suojausstrategiaa.

Osuuspankeilla voi olla suojauslaskennan piirissä sekä rahoitusvaroja että rahoitusvelkoja, kuten lainat ja saamiset – ryhmään sisältyvä yksittäinen luotto tai luottokanta, käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattava saamistodistus sekä muiden rahoitusvelkojen yksilöity määräaikaistalletuserä tai liikkeeseen laskettu emissio.

Osuuspankki käyttää IFRS 9:n mukaista poikkeusta jatkaa IAS 39:n standardin soveltamista suojauslaskentaan sekä EU carve-out version soveltamista korkoriskin portfoliosuojakseen. Suojauksen tehokkuus osoitetaan suojauksen tekoheikellä ja suojausperiodin aikana vertailemalla suojaavan instrumentin ja suojattavan erän käypien arvojen tai rahavirtojen muutoksia keskenään. Suojaus katsotaan tehokkaaksi, kun suojaavan instrumentin käyvän arvon tai rahavirtojen muutos eliminoi suojauksen kohteena olevan sopimuksen tai portfolion käyvän arvon tai rahavirtojen muutoksesta 80–125 prosenttia.

1.6.8.2.1 Käyvän arvon suojauslaskenta

Korkoriskin käyvän arvon suojaus kohdistuu pääsääntöisesti luottoportfolioihin. EU carve-out version mukaista käyvän arvon portfoliosuojausmallia sovelletaan tiettyjen luottojen johdannaisehtojen suojaukseen ja kiinteäkorkoisten avistaehtoisten käyttö- ja säästötilien korkoriskin suojaukseen silloin kun se on korkotuloriskin hallinnan kannalta tarpeellista. Luottojen korkoriskin suojaussuhteiden osalta osuuspankki kantaa tilikaudesta 2022 alkaen suojattuun erään liittyvän asiakaskäyttötymisen riskin, joka näkyy mahdollisena ennenaikaisena takaisinmaksuna. Tämä aiheuttaa kuitenkin vain harvoin tehottomuutta, sillä tätä riskiä hallitaan sopeuttamalla suojausastetta säännöllisesti osuuspankin korkotuloriskinhallinnan puitteissa.

Johdannaissopimusten, jotka ovat pääsääntöisesti optioita, on dokumentoitu käypää arvoa suojaaviksi ja jotka ovat suojauksena tehokkaita, käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan Suojauslaskennan nettotulokseen. Myös suojauksen kohteena olevat omaisuuserät arvostetaan suojauksen aikana suojatun riskin osalta käypään arvoon, ja käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelman Suojauslaskennan nettotulokseen ja nettotulokset molemmista eristä on eritelty omassa liitteessä. Suojattujen lainojen arvotustulos esitetään taseen erässä Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöltä.

Lopetettaessa suojauslaskenta, suojattavan rahoitusinstrumentin kirjanpitoarvoon tehty suojattavasta riskistä johtuva käyvän arvon oikaisu on jaksotettava tulosvaikutteisesti rahoitusinstrumentin eräpäivään mennessä. Tämä koskee sellaista rahoitusinstrumenttia, johon sovelletaan efektiivisen koron menetelmää. Oikaisu jaksotetaan uudelleen laskettuun efektiiviseen korkoon perustuen tai portfoliosuojauksissa tasaeriin perustuen. Kuitenkin jos suojauksen lopetuksen yhteydessä suojattu erä kirjataan pois taseesta, kirjataan myös kertynyt käyvän arvon oikaisu välittömästi tulokseen.

1.6.8.2.2 Rahavirran suojauslaskenta

Euribor –sidonnaisen luottokannan tulevien korkovirtojen korkomuutosta suojaavat koronvaihtosopimukset, jotka on dokumentoitu rahavirtaa suojaaviksi ja jotka ovat suojauksessa tehokkaita, kuuluvat rahavirran suojauslaskennan piiriin.

Rahavirran suojauksessa euribor-sidonnaisen luottokannan tulevaa korkovirtaa vaihdetaan koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon, siltä osin, kun on tarpeen Osuuspankin riskienhallintastrategian mukaisesti.

Koronvaihtosopimuksista jaksotettavat siirtyvät korot kirjataan suoriteperusteisesti. Korkokertymät esitetään taseen siirtosaamisissa tai siirtovelloissa. Molempien vastaerä kirjataan nettona korkokatteen Korkotuotot johdannaissopimuksista –erään. Nettokorko on joko korkotuotto tai korkotuoton oikaisu.

Rahoitusjohdannaisena käytettävät koronvaihtosopimukset arvostetaan käypään arvoon sopimuskohtaisesti. Käyvän arvon muutosten tehokas osuus kirjataan suoraan omaan pääomaan käyvän arvon rahastoon laskennallisella verovelalla vähennettynä. Suojaussuhteesta aiheutuva mahdollinen tehottomuus voi aiheutua suojaavan instrumentin ja suojattavan

erän rahavirtojen eriaikaisuudesta, ja se kirjataan tuloslaskelman Suojauslaskennan nettotulokseen. Omaan pääomaan kertyneet käyvän arvon muutokset kirjataan tulokseen sille tilikaudelle, jona suojauksen kohteena olevat rahavirrat toteutuvat.

Jos suojattujen rahavirtojen ei enää odoteta toteutuvan, suojausinstrumentista kertyneet käyvän arvon muutokset siirretään luokittelun muutoksesta johtuvana oikaisuna omasta pääomasta tulosvaikutteiseksi. Peruutettujen suojauksen määritysten osalta, jos suojattujen rahavirtojen odotetaan edelleen toteutuvan, kertyneet käyvän arvon muutokset jäävät omaan pääomaan erilliseksi eräksi, kunnes suojatut rahavirrat vaikuttavat tuloslaskelmaan, jos rahavirtojen odotetaan vaikuttavan useaan raportointikauteen, jaksotetaan kertynyt määrä tasaeriin perustuen.

1.7 TILINPÄÄTÖSERIEN NETOTTAMINEN

Tuloslaskelmassa ilmoitetaan tuotto- ja kuluerät erikseen niitä toisistaan vähentämättä, jollei tuoton ja kulun yhdistäminen yhdeksi eräksi ole perusteltua oikean ja riittävän kuvan antamiseksi.

Milloin osuuspankilla on saaminen siltä, jolle pankki itse on velkaa, esitetään saaminen ja velka taseessa erikseen, jollei pankilla ole lakisääteistä oikeutta kuittaamiseen ja jollei pankki aio käyttää oikeuttaan kuittaukseen.

1.8 ULKOMAAAN RAHAN MÄÄRÄISET ERÄT

Ulkomaan rahan määräinen omaisuus, velat ja muut sitoumukset muutetaan Suomen rahaksi käyttäen tilinpäätöspäivän kurssija. Ulkomaan rahan määräisten erien muuttamisesta Suomen rahaksi syntyvät kurssierot kirjataan tuloslaskelman erään Valuuttatoiminnan nettotuotot.

1.9 OSAKKEET JA OSUUDET OMISTUSYHTEYSYRITYKSISSÄ JA SAMAAKONSERNIIN KUULUVISSA YRITYKSISSÄ

Osakkeet ja osuudet sekä muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset omistusyhteisyhtiöihin sekä samaan konserniin kuuluviin yrityksiin merkitään hankintameno, tai jos erän arvon todetaan tilinpäätöspäivänä arvonalentumisen johdosta olevan alempi kuin hankintameno, arvonalentumistappiolla vähennettyyn hankintameno. Arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Muiden rahoitusvarojen arvonalentumistappiot.

1.10 AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

Aineettomaan omaisuuteen kuuluvien vastikkeellisesti hankittujen oikeuksien ja varojen hankintameno aktivoidaan ja poistetaan suunnitelman mukaan vaikutusaikanaan. Myös mahdollisesti aktivoidut muut pitkävaikutteiset menot poistetaan suunnitelman mukaan vaikutusaikanaan.

Aineettomat hyödykkeet arvostetaan alun perin hankintameno. Jos aineettoman hyödykkeen tulevaisuudessa kerryttämä tulo on pysyvästi alhaisempi kuin sen poistamaton hankintameno, kirjataan erotus arvonalennuksena kuluksi.

Kehittämismenot aktivoidaan, jos niiden odotetaan tuottavan tuloa useampana tilikautena. Aktivoidut kehittämismenot poistetaan suunnitelman mukaan vaikutusaikanaan. Mikäli vaikutusaikaa ei voida arvioida luotettavalla tavalla, kehittämismenot poistetaan enintään kymmenessä vuodessa. Tutkimusmenot kirjataan tilikaudella kuluksi.

Aineettomien hyödykkeiden suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä.

1.11 AINEELLISET HYÖDYKKEET

1.11.1 Sijoituskiinteistöt

Sijoituskiinteistöjä omistetaan vuokratuottojen, omaisuuden arvonnousujen tai molempien hankkimiseksi. Sijoituskiinteistöiksi luetaan myös sellaiset kiinteistöyhteisöjen osakkeet, jotka oikeuttavat vuokrattavien tilojen hallintaan sekä maksamatta jääneen saamisen sijaan tulevat kiinteistöt. Jos suorassa omistuksessa olevasta kiinteistöstä osa vuokrataan ja oman käytön osuus on vähäinen (alle viisi prosenttia pinta-alasta), luokitellaan se sijoituskiinteistöksi. Jos osa tavallisen kiinteistöyhtiön omistamista tiloista on sijoituskäytössä ja oman käytön osuus on vähäinen (alle viisi prosenttia kiinteistöyhtiön omistamien tilojen pinta-alasta), luokitellaan osakkeet sijoituskiinteistöiksi.

Rakennukset merkitään taseeseen suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennettyyn hankintamenuon. Kiinteistöyhteisöjen osakkeet sekä maa-, vesi- ja metsäalueet merkitään hankintamenuon. Kiinteistöihin voi kohdistua arvonkorotuksia, joiden vastaerä on kirjattu arvonkorotusrahastoon. Arvonkorotuksista ei tehdä poistoja. Kiinteistöjen perusparannusmenot aktivoidaan ja kirjataan suunnitelman mukaisin poistoin kuluksi.

Mikäli sijoituskiinteistön todennäköinen luovutushinta on pysyvästi alempi kuin kirjanpitoarvo, kirjanpitoarvon ja todennäköisen luovutushinnan erotus poistetaan sinä tilikautena, jolloin arvonalennus todetaan.

Sijoituskiinteistöiksi luokiteltujen liike-, toimisto- ja teollisuustilojen käypä arvo määritellään pääasiassa suoraan pääomituksen perustuvalla tuottoarvomenetelmällä. Maa-, vesi- ja metsäalueiden sekä asuntojen käypä arvo arvioidaan pääasiassa kauppahintamenetelmällä. Arvonalennusten kirjaaminen perustuu niiden pysyvyyteen ja olennaisuuteen.

Sijoituskiinteistöjen tuotot, kulut, myyntivoitot ja –tappiot, suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Sijoituskiinteistöjen nettotuotot.

Sijoituskiinteistöksi rakennettavat uudet kiinteistöt (tai kiinteistöyhteisöosakkeet) kirjataan ennen valmistumista mukaisesti keskeneräiseksi käyttöomaisuushyödykkeeksi sijoituskiinteistöjen ryhmään ja otetaan huomioon sijoituskiinteistöjen käyvän arvon määrittelyssä jo ennen valmistumista.

1.11.2 Muut kiinteistöt

Muilla kiinteistöillä tarkoitetaan omassa käytössä olevia kiinteistöjä, jotka ovat pankin omassa käytössä konttori-, varasto- tai muina sellaisina tiloina taikka henkilökunnan asumis-, virkistys- tai muussa sellaisessa käytössä, sekä kiinteistöyhteisöjen osakkeet, jotka oikeuttavat tällaisten tilojen hallintaan. Omassa käytössä oleviksi kiinteistöiksi luetaan myös sellaiset suorassa omistuksessa olevat kiinteistöt, joista osa on vuokrattu, mutta vuokrattujen tilojen osuutta ei voida myydä erikseen, ja oman käytön osuus tällaisissa tiloissa on yli viisi prosenttia pinta-alasta. Tavallisen kiinteistöyhtiön osakkeet luetaan omassa käytössä oleviksi, jos yhtiön omistamista tiloista yli viisi prosenttia on omassa käytössä.

Omassa käytössä olevien kiinteistöjen tasearvoa määritettäessä otetaan lähtökohdaksi hyödykkeen arvo varsinaisen liiketoiminnan tulonodotuksiin. Rakennukset merkitään taseeseen suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennettyyn hankintamenuon. Kiinteistöyhteisöjen osakkeet sekä maa-, vesi- ja metsäalueet merkitään hankintamenuon.

Omassa käytössä olevien kiinteistöjen osalta arvioidaan jokaisen tilinpäätöksen yhteydessä, onko mitään viitteitä siitä, että jonkin kiinteistön arvo on alentunut. Viitteitä arvon alentumisesta ovat merkittävä markkina-arvon alentumien, todisteet epäkuranttiudesta tai fyysisestä vahingoittumisesta. Jos omassa käytössä olevan kiinteistön todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämän tulon arvioidaan olevan pysyvästi vielä poistamatonta hankintamenua pienempi, erotus kirjataan arvonalennuksena kuluksi.

Kiinteistöihin voi kohdistua arvonkorotuksia, joiden vastaerä on kirjattu arvonkorotusrahastoon. Arvonkorotuksista ei tehdä poistoja. Kiinteistöjen perusparannusmenot aktivoidaan ja kirjataan suunnitelman mukaisin poistoin kuluksi.

Omassa käytössä olevien kiinteistöjen tuotot ja myyntivoitot kirjataan tuloslaskelman erään Liiketoiminnan muut tuotot sekä kulut ja myyntitappiot tuloslaskelman erään Liiketoiminnan muut kulut. Suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä.

1.11.2.1 Arvonkorotusten periaatteet ja niiden kohteiden arvonmääritysmenetelmät

Arvonkorotuksia voidaan tehdä maa-alueisiin ja kiinteistöyhteisöjen osakkeisiin ja osuuksiin, joiden todennäköinen luovutushinta tilinpäätöspäivänä on pysyvästi alkuperäistä hankintamenoa olennaisesti suurempi. Arvonkorotusten kohteena olevien maa-alueiden ja kiinteistöyhteisöjen osakkeiden arvot perustuvat arviokirjoihin.

1.11.2.2 Taseesta pois kirjaaminen

Sijoituskiinteistö tai omassa käytössä oleva kiinteistö kirjataan pois taseesta, kun se luovutetaan tai kun kiinteistö poistetaan pysyvästi käytöstä eikä sen luovuttamisesta ole odotettavissa vastaista taloudellista hyötyä.

1.11.2.3 Muut aineelliset hyödykkeet

Muut aineelliset hyödykkeet merkitään taseeseen hankintamenoon ja kirjataan vaikutusaikaan suunnitelman mukaan poistoina kuluksi.

Jos hyödykkeen tulevaisuudessa kerryttämä tulo on pysyvästi alhaisempi kuin sen poistamaton hankintameno, kirjataan erotus arvonalennuksena kuluksi.

Hyödykkeiden suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä.

1.11.3 Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Rakennusten ja muiden kuluviin aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintameno poistetaan vaikutusaikanaan hyödykkeen taloudellisen pitoajan perusteella ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaan tasapoistoin. Maa-alueista ja kiinteistöyhteisöjen osakkeista ei tehdä poistoja. Poistojen tekeminen aloitetaan sen jälkeen, kun kohde on hankittu tai kun se on valmistunut ja otettu käyttöön.

Taloudelliset vaikutusajat ovat pääsääntöisesti seuraavat:

Rakennukset	30–40 vuotta
Koneet ja kalusto	3–6 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet ja aineettomat hyödykkeet	3–10 vuotta

1.12 VUOKRASOPIMUKSET

Silloin kun Osuuspankki on vuokralle antaja, sijoituskiinteistöjen vuokratuotot kirjataan tuloslaskelman erään Sijoituskiinteistöjen nettotuotot.

Vuokrakulut vuokrasopimuksista merkitään kuluksi tuloslaskelman erään Liiketoiminnan muut kulut.

1.13 VUOKRASOPIMUKSET KONSERNITILINPÄÄTÖKSESSÄ

Kyseessä on IFRS 16 mukaisesti käsiteltävä vuokrasopimus, mikäli seuraavat ehdot täyttyvät kaikilta osin

- sopimus perustuu yksilöidyn omaisuuserän käyttöä koskevaan määräysvaltaan niin, että Osuuspankki-konserniin kuuluvilla yhtiöillä tai sen työntekijöillä on oikeus päättää omaisuuserän käytöstä koko vuokratuotokauden

aikana silloin, kun Osuuspankki- konserni on vuokralle ottajana, ja asiakkaalla tai sen konserniin kuuluvilla yhtiöillä on päätävävalta kohteen käytöstä silloin, kun Osuuspankki- konserni on vuokralle antajana

- sopimuksella sovitaan oikeuksista ja velvollisuuksista ja niihin liittyvistä maksuista
- sopimuksella yksilöity omaisuuserä on vain Osuuspankki- konserniin kuuluvien yhtiöiden ja työntekijöiden käytössä silloin, kun Osuuspankki- konserni on vuokralle ottajana, ja asiakkaan tai sen konserniin kuuluvien yhtiöiden käytössä silloin, kun Osuuspankki- konserni on vuokralle antajana

1.13.1 Osuuspankki-konserni vuokralle ottajana

Vuokralle otetut vuokrasopimukset on kirjattu taseeseen käyttöoikeusomaisuuseräksi ja vuokrasopimusvelaksi. Vuokralle otetut sopimukset ovat pääosin toimitilojen vuokrasopimuksia. Vuokralle otetut käyttöoikeusomaisuuserät esitetään aineellisissa hyödykkeissä, ja ne poistetaan pääsääntöisesti vuokra-aikana. Vastaava vuokrasopimusvelka esitetään muissa veloissa sekä niiden korkokulut tuloslaskelman korkokuluissa.

Osuuspankki määrittelee vuokralle otettujen sopimusten vuokra-ajaksi:

- sopimuksen kiinteän keston, jota ei voi jatkaa tai keskeyttää ilman painavaa syytä tai sanktiota tai
- johdon arvion mukaan korkeintaan kolme vuotta, kun kyseessä on toistaiseksi voimassa oleva toimitilasopimus, jonka irtisanomisaika on molemminpuolinen. Jos sopimus on ensin kiinteä ja jatkuu sen jälkeen toistaiseksi voimassa olevana kuten edellä kuvattiin, on vuokra-aika näiden yhdistelmä. Kun tällainen sopimus on irtisanottu, vuokra-ajaksi määritellään irtisanomisaika. Osuuspankki arvioi vuokra-aikaa määrittäessään olevan kohtuullisen varmaa, että toimitiloissa ollaan pidempään, koska toimitilasopimusten kohteet ovat sijainniltaan keskeisiä eikä vastaavia korvaavia tiloja ole välttämättä saatavilla.
- vuokralle antajan irtisanomisajan, jos kyseessä on toistaiseksi voimassa oleva muu kuin toimitilasopimus, jonka irtisanomisaika on molemminpuolinen. Sopimuksen vuokra-aikaa jatketaan aina irtisanomiskauden päätyttyä uudella irtisanomisajalla, ellei sopimusta ole irtisanottu. Osuuspankki arvioi vuokra-aikaa määrittäessään olevan kohtuullisen varmaa, että sopimukset on tehty pidemmäksi ajaksi, koska tällaisten sopimusten jatkuva päättäminen ja uusiminen ei olisi taloudellisesti kannattavaa.
- tai vuokrakohteen käyttöajan, jos se on lyhempi kuin edellä mainitut vuokra-ajat.

Vuokrasopimusvelan laskennassa osuuspankki käyttää yleensä vuokralle ottajan lisäluoton korkoa. Lisäluoton korkona käytetään OP Ryhmän keskuspankin noteeraamaa korkoa, jolla keskuspankki antaa luottoa osuuspankeille.

Osuuspankki soveltaa vuokralle ottajalle sallittuja kirjaamista koskevia helpotuksia. Arvoltaan vähäisistä ja lyhytaikaisista vuokrasopimuksista tilikauden kulut kirjataan liiketoiminnan muihin kuluihin. Näihin vuokrasopimuksiin sisältyy kannettavia tietokoneita, matkapuhelimia ja pienempiä koneita ja laitteita sekä kertaluonteisesti vuokrattuja koneita ja laitteita.

1.13.2 Osuuspankki- konserni vuokralle antajana

Osuuspankki- konserni luokittelee vuokralle annetut hyödykkeet sopimuksen syntymisajankohtana rahoitusleasingsopimuksiksi tai operatiivisiksi vuokrasopimuksiksi liiketoimen tosiasiallisen sisällön mukaan. Vuokrasopimus on rahoitusleasingsopimus, mikäli se siirtää vuokralaiselle olennaisilta osin omistamiselle ominaiset riskit ja edut. Muutoin se on operatiivinen vuokrasopimus. Vuokrasopimukset luokitellaan sopimuksen syntymisajankohtana. Osuuspankilla ei ole rahoitusleasingsopimuksiksi luokiteltavia vuokrasopimuksia.

Operatiivisella vuokrasopimuksella vuokralle annetut hyödykkeet esitetään aineellisissa hyödykkeissä, ja ne poistetaan tasapoistoin vuokra-ajan kuluessa. Vuokratuotot esitetään liiketoiminnan muissa tuotoissa, ja ne kirjataan tasaerinä vuokra-ajan kuluessa. Vuokralle annettujen sopimusten vuokra-ajaksi määritetään sopimuksessa määritetty kiinteä kesto, jota ei voi jatkaa tai keskeyttää ilman painavaa syytä tai sanktiota.

1.14 PAKOLLISET VARAUKSET

Tuotoista vähennetään velvoitteista vastaisuudessa aiheutuvat menot ja menetykset, kun ne kohdistuvat päättyneeseen tai aikaisempaan tilikauteen, niiden toteutumista pidetään tilinpäätöstä laadittaessa varmana tai todennäköisenä, niitä vastaava tulo ei ole varma eikä todennäköinen ja perustuvat lakiin ja sitoumukseen sivullista kohtaan. Kun menon tai menetyksen täsmällistä määrää tai toteutumisaikajankohtaa ei tiedetä, merkitään se taseen pakollisiin varauksiin enintään sen todennäköiseen määrään. Jos määrä ja toteutumisaikajankohta on tiedossa, merkitään se siirtovelaksi.

1.15 OMA PÄÄOMA

Osuuspankin omaan pääoman sisältyvät osuuspankkien omistaja-asiakkaiden jäsenosuusmaksut sekä omistaja-asiakkaiden tekemät sijoitukset Tuotto-osuuksiin. Osuuspankilla on ehdoton oikeus erillisellä päätöksellä kieltäytyä sekä jäsenosuuden että Tuotto-osuuden palauttamisesta. Normaalitytilanteessa osuuspääomia voidaan kuitenkin vuosittain palauttaa viranomaisen antamissa rajoissa.

Jäsenosuusmaksu ja siitä seuraava omistaja-asiakkuus antaa mahdollisuuden osallistua osuuspankin päätöksentekoon. Osuuspankilla on ehdoton oikeus kieltäytyä jäsenosuuden palauttamisesta. Jäsenosuudelle ei makseta korkoa.

Tuotto-osuudella ei ole äänivaltaa. Osuuspankilla on ehdoton oikeus kieltäytyä Tuotto-osuuden pääoman ja koron maksusta. Tuotto-osuuksille mahdollisesti maksettava korko on kaikille Tuotto-osuuksille samansuuruinen. Korko kirjataan velaksi ja vähennetään omasta pääomasta, kun päätös maksusta on tehty.

1.16 TILINPÄÄTÖSSIIRROT

Taseen tilinpäätössiirtojen kertymän poistoero sisältää tehtyjen ja suunnitelman mukaisten poistojen kertyneen erotuksen. Veroperusteiset varaukset sisältävät tehdyt vapaaehtoiset tilinpäätössiirrot, jotka ovat verolain sallimia tilinpäätössiirtoja. Tällainen on mm. elinkeinoverolain talletuspankeille sallima luottotappiovaraus. Lain mukaan talletuspankki saa vähentää verovuonna tehdyn luottotappiovarauksen, jonka määrä on enintään 0,6 prosenttia verovuoden päättyessä olevien saamisten yhteismäärästä. Verovuonna ja aikaisemmin tehtyjen purkamattomien luottotappiovarausten yhteismäärä saa olla enintään 5 prosenttia verovuoden päättyessä olevien saamisten yhteismäärästä.

Tehtyjen ja suunnitelman mukaisten poistojen sekä veroperusteisten varausten lisäykset ja vähennykset merkitään tuloslaskelman tilinpäätössiirtoihin. Tuloslaskelmassa ja taseessa tilinpäätössiirrot sisältävät myös laskennallisen verovelan.

1.17 TYÖSUHDE-ETUUDET

1.17.1 Eläke-etuudet

Työntekijöiden lakisääteinen eläketurva on hoidettu Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisessa ja lisäeläketurva OP-Eläkesäätiössä tai OP-Henkivakuutuksessa. Eläkesäätiö on suljettu uusilta työntekijöiltä 1.7.1991 lukien ja OP-Henkivakuutuksen ryhmäeläkevakuutus 2005 lukien. Eläkevastuut on kokonaisuudessaan katettu.

1.17.2 Muuttuva palkitseminen

Muuttuva palkitseminen koostuu tulospalkkiojärjestelmästä ja henkilöstörahasosta. OP Ryhmän strategiset tavoitteet huomioidaan tulospalkkiojärjestelmän ja henkilöstörahasoston mittareissa.

OP Ryhmän muuttuva palkitseminen noudattaa finanssi- ja rahoitusalan sääntelyä ja perustuu OP Ryhmän strategiaan sekä vuosisuunnitelman mukaisiin tavoitteisiin. OP Ryhmän palkitsemisen periaatteissa on huomioitu ryhmän riskiasema ja riskienhallintamenetelmät. Ansaintamittarien tavoitteet on mitoitettu niin, etteivät ne kannusta liialliseen riskinottoon. Palkkioiden enimmäismäärät on kaikissa järjestelmissä rajattu.

Palkkion maksamisen tulee olla perusteltavissa yhtiön liiketoiminnan menestyksellä, sisäisten ohjeiden ja ulkoisen sääntelyn noudattamisella sekä riskinoton ja riskienhallinnan periaatteiden mukaisella toiminnalla. Yhtiön hallituksen omien havaintojen lisäksi palkkion maksamisen edellytysten tarkastelussa otetaan huomioon riskienhallinnan, compliancen ja sisäisen tarkastuksen havainnot.

1.17.3 Henkilöstörahasto

Osuuspankki voi kuulua OP Ryhmän yhteiseen henkilöstörahastoon. Rahastolle maksetaan voittopalkkiota ennalta sovittujen periaatteiden mukaan riippuen OP Ryhmän tavoitteiden saavuttamisesta. Rahastoon maksettavat voittopalkkioerät kirjataan tuloslaskelman erään Palkat ja palkkiot, vastaerä kirjataan siirtovelaksi, kunnes se maksetaan.

OP Ryhmän henkilöstörahastolle maksettava voittopalkkioerä vuonna 2023 perustui seuraavien tavoitteiden saavuttamiselle: OP Ryhmän kulu-tuottosuhte (paino 50 prosenttia) sekä tuotepeittomittarin kriteerit täyttävien asiakkaiden määrän nettokasvu (paino 50 prosenttia).

1.17.4 Tulospalkkiojärjestelmä

Tulospalkkiojärjestelmän ansaintajakso on 6 tai 12 kuukautta. Järjestelmä perustuu vuosisuunnittelusta johdettuihin pankki-, tiimi- tai henkilökohtaisiin tavoitteisiin ja kattaa koko henkilöstön. Mittaristossa näkyy vahvasti mm. asiakaskokemus, rahoitus- ja sijoitusprosessin laatu, palkkiotuotot, myynti sekä strategiasta johdetut tavoitteet. OP Ryhmän kaikille johtajille yhteiset ryhmätasoiset mittarit olivat OP Ryhmän kulu-tuottosuhte 20 prosentin painolla ja tuotepeittomittarin kriteerit täyttävien asiakkaiden määrän nettokasvu 20 prosentin painolla. Kaikilla osuuspankkien toimitusjohtajilla on lisäksi mittarina pankkikohtainen riskikorjattu pääoman tuotto (RORAC) 20 prosentin painolla.

Tulospalkkion ansaintamittareiden toteuman lisäksi lopulliseen palkkion maksuun vaikuttaa laadullinen arviointi, jossa esihenkilö arvioi henkilön ohjeiden ja sääntelyn mukaista toimintaa. Tarkastelussa huomioidaan myös kestävyysriskit niiden henkilöiden ja roolien osalta, joille kestävyysriskien huomioiminen on olennainen osa työtehtäviä. Tulospalkkiota leikataan rikkeiden kriittisyyden ja määrän perusteella kertoimella 0–1.

Palkkiot maksetaan kokonaan rahana, ellei henkilöön sovelleta sääntelyn mukaista lykkäysmenettelyä, jolloin puolet palkkioista maksetaan rahana ja puolet viiteinstrumentin arvoon sidottuna. Järjestelmän kulut jaksotetaan ansaintajakson alusta maksuhetkeen asti (oikeuden syntymisjaksolle) henkilöstökuluihin ja vastaava velka kirjataan siirtovelkoihin.

1.18 TULOVEROT

Tuloslaskelman tuloverot muodostuvat verotettavaan tuloon perustuvasta verosta, aikaisempien tilikausien veroista ja laskennallisten verovelkojen ja -saamisten muutoksesta.

Laskennallinen verovelka lasketaan ja merkitään taseeseen kaikista kirjanpidon ja verotuksen välisistä veronalaisista jaksotuseroista ja muista väliaikaisista eroista.

Laskennallinen verosaaminen lasketaan ja merkitään taseeseen kaikista kirjanpidon ja verotuksen välisistä vähennyskelpoisista jaksotuseroista ja muista väliaikaisista eroista ja verotuksessa vahvistetuista tappioista, jos on todennäköistä, että vähennyskelpoiset väliaikaiset erot ja verotukselliset tappiot voidaan verotettavan tulon kertymisen ansioista hyödyntää.

Laskennalliset verovelat ja -saamiset lasketaan sen säädetyin verokannan mukaan, jonka ennakoitaan olevan voimassa väliaikaisen eron purkautuessa. Mikäli laskennallinen vero aiheutuu tase-eristä, joiden muutokset eivät vaikuta tuloslaskelmaan, kirjataan erään liittyvän laskennallisen verovelan tai -saamisen muutos omaan pääomaan.

1.19 TULOUTUSPERIAATTEET

Palkkiotuotot ja -kulut palveluista kirjataan palvelun suorittamisen yhteydessä. Sellaisista kertamaksullisista palkkioista, jotka koskevat useita vuosia ja joita mahdollisesti joudutaan palauttamaan myöhemmin, tuloutetaan vain tilikaudelle kuuluva osuus. Osingot tuloutetaan pääsääntöisesti silloin kun osinkoa jakavan yhtiön yhtiökokous on tehnyt päätöksen osingon jaosta.

Korollisten omaisuus- ja velkaerien korkotuotot ja -kulut kirjataan efektiivisen koron menetelmällä. Efektiivisen koron menetelmästä kerrotaan tarkemmin laatimisperiaatteiden kappaleessa Jaksotettu hankintameno. Myös sellaisten saamisten korot tuloutetaan, joiden erääntyneitä maksuja on hoitamatta. Saamisen hankintameno ja sen nimellisarvon välinen ero jaksotetaan korkotuottoihin ja velasta saadun määrän ja sen nimellisarvon erotus korkokuluihin.

1.20 TASEEN ULKOPUOLISET SITOUKSET

Taseen ulkopuolisina sitoumuksina käsitellään asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annettuja sitoumuksia, joita ovat mm. takaukset ja erilaiset takuusitoumukset, sekä asiakkaan hyväksi annettuja peruuttamattomia sitoumuksia, joita ovat mm. sitovat lisäluottojärjestelyt, luottolupaukset, käyttämättömät luottolimiitit ja arvopapereiden merkintäsitoumukset.

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset merkitään taseen ulkopuolisiksi sitoumuksiksi sen määräisinä, mitä takaus kulloinkin enintään vastaa. Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset merkitään sen määräisinä, mitä niiden perusteella enintään voidaan joutua maksamaan.

1.21 VIRANOMAISMAKSUT

Osuuspankki maksaa eri viranomaisille maksuja. Talletussuojasta vastaa Rahoitusvakausvirasto. Pankkivalvonnasta vastaa Euroopan keskuspankki. Menettelytapa- ja makrovalvonnasta vastaa Finanssivalvonta. Kriisinratkaisusta vastaa EU:n kriisinratkaisuneuvosto (Single Resolution Board, SRB). Viranomaismaksut kirjataan vuoden alussa kokonaisuudessaan liiketoiminnan muihin kuluihin.

1.21.1 Vakausmaksu

Vakausmaksuja kerätään euroalueen kriisinratkaisurahastoon (Single Resolution Fund, SRF) vuoteen 2023 asti siten, että rahaston tavoitetaso, vähintään 1 prosenttia korvattavien talletusten määrästä, saavutetaan. Kriisinratkaisurahastoa hallinnoi EU:n kriisinratkaisuneuvosto, joka päättää myös vakausmaksujen määrästä. SRF varmistaa, että rahoitussektori rahoittaa rahoitusjärjestelmän vakauttamisen. Vakausmaksu määräytyy pankin merkittävyyden ja riskiprofiilin perusteella.

1.21.2 Talletussuojamaksu

Vanhaan talletussuojarahastoon (VTS-rahasto) kerätyt varat ylittävät tällä hetkellä talletussuojan tasoa koskevat EU-vaatimukset. Sääntöjensä nojalla VTS-rahasto huolehtii jäsenpankilleen määrättävistä talletussuojamaksuista uuteen RVV:n hallinnoimaan talletussuojarahastoon siinä suhteessa, kun kukin jäsenpankki on vuosien kuluessa kartuttanut vanhaa talletussuojarahastoa.

VTS-rahaston jäsenenä Osuuspankilla on oikeus kattaa talletussuojamaksut Rahoitusvakausvirastolle (RVV) kokonaan tai osittain VTS-rahastosta. Talletussuojamaksusta ei tullut Osuuspankille tuloslaskelman kuluvaikutusta vuosina 2022 ja 2023.

1.21.3 Rahoitusvakausviraston hallintomaksu

Rahoitusvakausviraston hallintomaksu perustuu samaan laskentamenetelmään kuin Finanssivalvonnan valvontamaksu.

1.21.4 Finanssivalvonnan valvontamaksu

Finanssivalvonnan valvontamaksu koostuu suhteellisesta valvontamaksusta, joka perustuu taseen loppusummaan, sekä kiinteästä perusmaksusta.

1.21.5 Euroopan keskuspankin valvontamaksu

Osana OP Ryhmää osuuspankki on Euroopan keskuspankin (EKP) valvonnassa. EKP:n valvontamaksu määräytyy pankin merkittävyyden ja riskiprofiilin perusteella, EKP määrää valvontamaksun OP Ryhmän keskusyhteisölle, joka jakaa sen OP Ryhmän jäsenpankeille.

LUETTELO TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOISTA

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

- 1 Korkotuotot
- 2 Korkokulut
- 3 Leasingtoiminnan nettotuotot
- 4 Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista
- 5 Palkkiotuotot ja -kulut
- 6 Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuotot
- 7 Sijoituskiinteistöjen nettotuotot
- 8 Liiketoiminnan muut tuotot
- 9 Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä sekä osakkeista ja osuuksista
- 10 Liiketoiminnan muut kulut
- 11 Lopulliset ja odotettavissa olevat luottotappiot

Tasetta koskevat liitetiedot

- 12 Saamiset luottolaitoksilta
- 13 Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä
- 14 Leasingkohteet
- 15 Saamistodistukset
- 16 Tappiota koskeva vähennyserä
- 17 Osakkeet ja osuudet
- 18 Johdannaissopimukset
- 19 Aineettomat hyödykkeet
- 20 Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset tilikauden aikana
- 21 Muut varat
- 22 Siirtosaamiset ja maksetut ennakot
- 23 Laskennalliset verosaamiset ja -velat
- 24 Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat
- 25 Muut velat
- 26 Pakolliset varaukset
- 27 Siirtovelat ja saadut ennakot
- 28 Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla
- 29 Oma pääoma
- 30 Sidottu ja vapaa oma pääoma sekä jakokelvottomat vapaan oman pääoman erät
- 31 Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma 31.12.2023
- 32a Koti- ja ulkomaanrahan määräiset omaisuus- ja velkaerät 31.12.2023
- 32b Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot ja kirjanpitoarvot sekä käypien arvojen hierarkia 31.12.2023
- 32c Rahoitusvarojen ja -velkojen IFRS 9- standardin mukainen luokittelu 31.12.2023

Muut liitetiedot

- 33 Vakuudeksi annettu omaisuus 31.12.2023
- 34 Lisäeläketurva
- 35 Rahoitusleasing- ja muut vuokravastuut
- 36 Taseen ulkopuoliset sitoumukset
- 37 Muut vastuusitoumukset ja vastuut tilikauden päättyessä
- 38 Henkilöstö ja toimielinten jäsenet sekä lähipiiri
- 39 Omistukset muissa yrityksissä 31.12.2023
- 40 Konsernitilinpäätökseen yhdistellyt tytäryritykset, joiden tilikausi päättynyt ennen tai jälkeen emoyrityksen tilikautta
- 41 Osuuspankin jäsenten lukumäärä sekä maksamatta olevat ja irtisanotut osuusmaksut 31.12.2023
- 42 Asiakasvarat

1. Korkotuotot

	Konserni		Pankki	
	2023	2022	2023	2022
Saamisista luottolaitoksilta	37 870 030,67	10 754 692,83	37 870 030,67	10 754 692,83
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	76 134 059,42	29 124 785,18	76 313 929,94	29 328 810,64
Saamistodistuksista	3 842,50	24 181,25	3 842,50	24 181,25
Johdannaissopimuksista	5 676 411,58	1 344 045,33	5 676 411,58	1 344 045,33
josta rahavirran suojaus	-4 229 646,30	1 597 581,73	-4 229 646,30	1 597 581,73
Muut korkotuotot	9 757,31	11 807,23	9 738,36	11 807,23
Yhteensä	119 694 101,48	41 259 511,82	119 873 953,05	41 463 537,28
josta korkotuotot vaiheeseen 3 kirjatuista rahoitusvaroista	3 191 439,92	1 053 140,84	3 191 439,92	1 061 146,76

2. Korkokulut

	Konserni		Pankki	
	2023	2022	2023	2022
Veloista luottolaitoksille	-34 093 290,30	-4 538 158,52	-34 093 068,05	-4 537 659,20
Veloista yleisölle ja julkisyhteisöille	-21 281 827,31	-1 493 478,15	-21 281 827,31	-1 493 478,15
Yleiseen liikkeeseen lasketuista velkakirjoista	0,00	0,00	0,00	0,00
Johdannaissopimuksista ja muista kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä veloista	-3 878 961,87	262 929,32	-3 878 961,87	262 929,32
Veloista, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,00	0,00	0,00	0,00
Vuokrasopimuksista	-69 810,52	-19 885,09		
Muut korkokulut	-1 509,65	-131,32	-1 509,65	-131,32
Yhteensä	-59 325 399,65	-5 788 723,76	-59 255 366,88	-5 768 339,35

Konserniyrityksiltä ja osakkuusyrityksiltä saadut korkotuotot ja niille suoritettavat korkokulut

	2023		2022	
	Tytäryrityksiltä	Osakkuusyrityksiltä	Tytäryrityksiltä	Osakkuusyrityksiltä
Korkotuotot	179 870,52		204 025,46	
Korkokulut				

3. Leasingtoiminnan nettotuotot

	Pankki	
	2023	2022
Vuokratuotot	0,00	0,00
Suunnitelman mukaiset poistot	0,00	0,00
Arvon alentumiset	0,00	0,00
Leasingomaisuuden luovutusvoitot ja -tappiot (netto)	0,00	0,00
Palkkiotuotot	0,00	0,00
Muut välittömät tuotot	0,00	0,00
Muut välittömät kulut	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00

4. Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista

	Konserni		Pankki	
	2023	2022	2023	2022
Osingot ja osuuspääoman korot				
Käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavat rahoitusvarat	262 201,87	1 058,80	262 201,87	1 058,80
josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä rahoitusvaroista	262 201,87	1 058,80	262 201,87	1 058,80
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta luokitellut	10 652 988,50	7 780 272,50	10 652 988,50	7 780 272,50
Samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä	0,00	500 000,00	0,00	500 000,00
Omistusyhteisyrityksiltä	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	10 915 190,37	8 281 331,30	10 915 190,37	8 281 331,30

5. Palkkiot tuotot ja -kulut

Palkkiot tuotot	Konserni		Pankki	
	2023	2022	2023	2022
Luotonannosta	1 813 537,03	2 006 688,03	1 813 537,03	2 006 688,03
Talletuksista	886 845,54	867 877,88	886 845,54	867 877,88
Maksuliikenteestä	7 299 752,35	7 929 928,75	7 301 313,51	7 929 928,75
Rahastoista	2 315 751,15	2 276 138,98	2 315 751,15	2 278 177,15
Omaisuidenhoidosta	1 310 973,21	1 532 485,04	1 310 973,21	1 532 485,04
Lainopillisista tehtävistä	324 075,15	345 521,06	324 075,15	345 521,06
Arvopaperinvälityksestä	267 296,98	321 255,22	267 296,98	321 255,22
Arvopapereiden liikkeeseen laskusta	0,01	0,00	0,01	0,00
Vakuutusten välityksestä	3 685 970,26	3 819 316,40	3 685 970,26	3 819 316,40
Takauksista	301 976,97	342 615,11	301 976,97	342 615,11
Muut	-2 700 122,03	234 548,63	-2 700 122,03	234 548,63
Yhteensä	15 506 056,62	19 676 375,10	15 507 617,78	19 678 413,27

Palkkiokulut	Konserni		Pankki	
	2023	2022	2023	2022
Maksetut toimitusmaksut	-1 110 430,66	-1 247 758,71	-1 110 430,66	-1 247 758,71
Muut	-419 371,52	-278 233,37	-419 371,52	-278 233,37
Yhteensä	-1 529 802,18	-1 525 992,08	-1 529 802,18	-1 525 992,08

6. Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuotot

	Konserni		Pankki	
	2023	2022	2023	2022
Arvopaperikaupan myyntivoitot ja -tapplot				
Saamistodistuksista	0,00	0,00	0,00	0,00
Osakkeista ja osuuksista	18 244,73	24,16	18 244,73	24,16
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	18 244,73	24,16	18 244,73	24,16
Arvopaperikaupan käyvän arvon muutoksesta johtuvat				
Saamistodistuksista	0,00	0,00	0,00	0,00
Osakkeista ja osuuksista	0,00	0,00	0,00	0,00
Muista	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvopaperikaupan muut tuotot				
Korkotuotot	0,00	0,00	0,00	0,00
Johdannaisten nettotuotot	6 757,33	13 084,89	6 757,33	13 084,89
Arvopaperikaupan nettotuotot yhteensä	25 002,06	13 109,05	25 002,06	13 109,05
Nettotuotot jaksotettavaan hankintamenoön arvostettavista	0,00	0,00	0,00	0,00
Valuuttatoiminnan nettotuotot	-29,74	-78,23	-29,74	-78,23
Suojauslaskennan nettotulos	0,00	0,00	0,00	0,00
Suojausinstrumenttien nettotulos	16 644 169,47	39 092 208,74	16 644 169,47	39 092 208,74
Suojauskohteiden nettotulos	-16 644 169,47	-39 092 208,74	-16 644 169,47	-39 092 208,74
Kaikki yhteensä	24 972,32	13 030,82	24 972,32	13 030,82

7. Sijoituskiinteistöjen nettotuotot

	Konserni		Pankki	
	2023	2022	2023	2022
Vuokra- ja osinkotuotot	2 236 567,13	1 683 574,96	2 219 467,66	1 662 153,23
Muut tuotot	0,00	0,00	0,00	0,00
Myyntivoitot	0,00	0,00	0,00	0,00
Vuokratulot	0,00	0,00	0,00	0,00
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 034 830,40	-956 905,10	-14 211,00	-8 349,20
Myyntitappiot	-30 889,44	0,00	-30 889,44	-168,19
Arvon alentumiset ja niiden peruutukset	-602 846,79	-168,19	-5 358 345,40	-2 102 943,68
Muut kulut	-1 572 909,01	-866 275,88	-2 022 752,84	-1 872 301,88
Yhteensä	-1 004 908,51	-139 774,21	-5 206 731,02	-2 321 609,72

8. Liiketoiminnan muut tuotot

	Konserni		Pankki	
	2023	2022	2023	2022
Vuokratuotot omassa käytössä olevista kiinteistöistä	141 377,01	286 211,84	211 138,41	355 973,24
Myyntivoitot omassa käytössä olevista kiinteistöistä	17 765,06	0,00	17 765,06	0,00
Fuusiovoitot	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	210 609,47	273 925,72	210 609,47	273 925,72
Yhteensä	369 751,54	560 137,56	439 512,94	629 898,96

9. Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä sekä osakkeista ja osuuksista

	Konserni		Pankki	
	2023	2022	2023	2022
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 113 589,72	-1 326 971,92	-311 645,67	-330 287,67
Arvon alentumiset tytä- ja omistusyhteisyrityksistä	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvon alentumiset muista aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	-233 558,61	-257 349,13	-1 881 939,23	-1 076 170,30
Yhteensä	-1 347 148,33	-1 584 321,05	-2 193 584,90	-1 406 457,97

10. Liiketoiminnan muut kulut

	Konserni		Pankki	
	2023	2022	2023	2022
Vuokratulot	-80 030,25	-203 032,80	-788 413,82	-974 036,80
Kulut omassa käytössä olevista kiinteistöistä	-1 193 276,31	-838 787,59	-1 278 003,22	-1 395 016,62
Myyntitappiot omassa käytössä olevista kiinteistöistä	0,00	0,00	0,00	0,00
Fuusiotappiot	0,00	0,00	0,00	0,00
Viranomaismaksut	-1 314 579,83	-1 513 543,78	-1 311 579,84	-1 510 543,78
Muut	-4 349 985,47	-3 503 167,55	-4 352 985,48	-3 650 943,83
Yhteensä	-6 937 871,86	-6 058 531,72	-7 730 982,36	-7 530 541,03

11. Lopulliset ja odotettavissa olevat luottotappiot

2023

Konserni

Lopulliset ja odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön kirjattavista rahoitusvaroista sekä taseen ulkopuolisista eristä

Saamisista luottolaitoksilta	
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	
Asiakkaan puolesta ja hyväksi annetuista sitoumuksista	
Muista	
Lopulliset luottotappiot	
Palautukset poistetuista saamisista	
Yhteensä	

Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan kirjattu
0,00	0,00	0,00
-2 931 941,13	0,00	-2 931 941,13
-196 866,90	0,00	-196 866,90
0,00	0,00	0,00
-106 364,26	0,00	-106 364,26
0,00	59 456,52	59 456,52
-3 235 172,29	59 456,52	-3 175 715,77

2023

Pankki

Lopulliset ja odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön kirjattavista rahoitusvaroilta sekä taseen ulkopuolisista eristä

Saamisista luottolaitoksilta
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä
Asiakkaan puolesta ja hyväksi annetuista sitoumuksista
Muista
Lopulliset luottotappiot
Palautukset poistetuista saamisista

Yhteensä

Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan kirjattu
0,00	0,00	0,00
-2 931 941,13	0,00	-2 931 941,13
-196 866,90	0,00	-196 866,90
		0,00
-106 364,26		-106 364,26
	59 456,52	59 456,52
-3 235 172,29	59 456,52	-3 175 715,77

2022

Konserni

Lopulliset ja odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön kirjattavista rahoitusvaroilta sekä taseen ulkopuolisista eristä

Saamisista luottolaitoksilta
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä
Asiakkaan puolesta ja hyväksi annetuista sitoumuksista
Muista
Lopulliset luottotappiot
Palautukset poistetuista saamisista

Yhteensä

Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan kirjattu
0,00	0,00	0,00
-540 651,86	-13 483,53	-554 135,39
0,00	5 609,32	5 609,32
0,00	0,00	0,00
-525 450,30	0,00	-525 450,30
0,00	47 432,64	47 432,64
-1 066 102,16	39 558,43	-1 026 543,73

2022

Pankki

Lopulliset ja odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön kirjattavista rahoitusvaroilta sekä taseen ulkopuolisista eristä

Saamisista luottolaitoksilta
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä
Asiakkaan puolesta ja hyväksi annetuista sitoumuksista
Muista
Lopulliset luottotappiot
Palautukset poistetuista saamisista

Yhteensä

Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan kirjattu
0,00	0,00	0,00
-540 651,86	-13 483,53	-554 135,39
0,00	5 609,32	5 609,32
0,00	0,00	0,00
-525 450,30	0,00	-525 450,30
0,00	47 432,64	47 432,64
-1 066 102,16	39 558,43	-1 026 543,73

12. Saamiset luottolaitoksilta

	Konserni		Pankki	
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
Vaadittaessa maksettavat				
Talletukset	13 697 850,75	102 575 356,22	13 697 850,75	102 575 356,22
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	13 697 850,75	102 575 356,22	13 697 850,75	102 575 356,22
Muut kuin vaadittaessa maksettavat				
Keskuspankeilta	0,00	0,00	0,00	0,00
Luottolaitoksilta				
Talletukset	1 484 679 032,58	1 846 792 228,61	1 484 679 032,58	1 846 792 228,61
Muut	5,00	5,00	5,00	5,00
Yhteensä	1 484 679 037,58	1 846 792 233,61	1 484 679 037,58	1 846 792 233,61
Saamiset luottolaitoksilta yhteensä	1 498 376 888,33	1 949 367 589,83	1 498 376 888,33	1 949 367 589,83
josta huonommalla etuoikeudella olevat saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00

13. Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä

Konserni

Luotonanto ja takaussaamiset sektoreittain

	31.12.2023	Tappioita koskeva vähennyserä 31.12.2023	31.12.2022	Tappioita koskeva vähennyserä 31.12.2022
Yritykset ja asuntoyhteisöt	468 812 040,93	5 192 661,28	503 654 369,99	4 057 606,30
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	15 241 561,71	1 241,34	5 471 237,84	527,11
Julkisyhteisöt	24 698 489,80	2 242,05	26 066 740,25	2 423,94
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	33 438 927,80	132 217,33	21 778 889,63	109 902,65
Kotitaloudet	1 540 379 751,83	6 303 630,35	1 540 589 576,91	4 529 591,22
Ulkomaat	56 599,72	0,00	70 284,50	0,00
Yhteensä	2 082 627 371,79	11 631 992,35	2 097 631 099,12	8 700 051,22
josta huonommalla etuoikeudella olevat saamiset	0,00		0,00	

Pankki

Luotonanto ja takaussaamiset sektoreittain

	31.12.2023	Tappioita koskeva vähennyserä 31.12.2023	31.12.2022	Tappioita koskeva vähennyserä 31.12.2022
Yritykset ja asuntoyhteisöt	477 610 466,00	5 192 661,28	522 372 795,06	4 057 606,30
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	15 241 561,71	1 241,34	5 471 237,84	527,11
Julkisyhteisöt	24 698 489,80	2 242,05	26 066 740,25	2 423,94
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	33 438 927,80	132 217,33	21 778 889,63	109 902,65
Kotitaloudet	1 540 379 751,83	6 303 630,35	1 540 589 576,91	4 529 591,22
Ulkomaat	56 599,72	0,00	70 284,50	0,00
Yhteensä	2 091 425 796,86	11 631 992,35	2 116 349 524,19	8 700 051,22
josta huonommalla etuoikeudella olevat saamiset	0,00		0,00	

14. Leasingkohteet

	Konserni		Pankki	
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
Ennakkomaksut	0,00	0,00	0,00	0,00
Koneet ja kalusto	0,00	0,00	0,00	0,00
Kiinteä omaisuus ja rakennukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muu omaisuus	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00

15. Saamistodistukset

Konserni

Saamistodistukset vaadetyypeittäin 31.12.2023

	31.12.2023		31.12.2022	
Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä	Saamistodistukset yhteensä	
Julkisyhteisöiltä	0,00	0,00	0,00	0,00
Jakotettuun hankintamenoön arvostettavat	0,00	0,00	0,00	0,00
Valtion joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Käypään arvoon tulosvalkuttelusta kirjattavat rahoitusvarat	0,00	0,00	0,00	0,00
Valtion joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muiden julkisyhteisöjen joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	0,00	0,00	0,00	0,00
Valtion joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muiden julkisyhteisöjen joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muulta	0,00	0,00	0,00	1 500 000,00
Jakotettuun hankintamenoön arvostettavat	0,00	0,00	0,00	1 500 000,00
Pankkien sijoitustodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Pankkien joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	1 500 000,00
Muiden rahoitus- ja vakuutuslaitosten joukkovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Käypään arvoon tulosvalkuttelusta kirjattavat rahoitusvarat	0,00	0,00	0,00	0,00
Pankkien joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muiden rahoitus- ja vakuutuslaitosten joukkovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	0,00	0,00	0,00	0,00
Pankkien joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muiden rahoitus- ja vakuutuslaitosten joukkovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä tai myöhemmin käypään arvoon tulosvalkuttelusta luokitellut rahoitusvarat	0,00	0,00	0,00	0,00
Pankkien joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	1 500 000,00

Pankki

Saamistodistukset vaadetyypeittäin 31.12.2023

	31.12.2023		31.12.2022	
Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä	Saamistodistukset yhteensä	
Julkisyhteisöiltä	0,00	0,00	0,00	0,00
Jakotettuun hankintamenoön arvostettavat	0,00	0,00	0,00	0,00
Valtion joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Käypään arvoon tulosvalkuttelusta kirjattavat rahoitusvarat	0,00	0,00	0,00	0,00
Valtion joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muiden julkisyhteisöjen joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	0,00	0,00	0,00	0,00
Valtion joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muiden julkisyhteisöjen joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muulta	0,00	0,00	0,00	1 500 000,00
Jakotettuun hankintamenoön arvostettavat	0,00	0,00	0,00	1 500 000,00
Pankkien sijoitustodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Pankkien joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	1 500 000,00
Muiden rahoitus- ja vakuutuslaitosten joukkovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00

Käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavat rahoitusvarat	0,00	0,00	0,00	0,00
Pankkien joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muiden rahoitus- ja vakuutuslaitosten joukkovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	0,00	0,00	0,00	0,00
Pankkien joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muiden rahoitus- ja vakuutuslaitosten joukkovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä tai myöhemmin käypään arvoon tulosvaikuttavasti luokitellut rahoitusvarat	0,00	0,00	0,00	0,00
Pankkien joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	1 500 000,00

16. Taploita koskeva vähennyserä

Konserni

Saamiset asiakkailta ja taseen ulkopuoliset sitomukset				
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
	12 kk	Koko voimassaoloaika	Koko voimassaoloaika	
Taploita koskeva vähennyserä 1.1.2023	292 193,79	759 637,83	7 677 608,49	8 729 440,11
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2	-37 917,15	283 470,59	0,00	245 553,44
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3	-4 051,40	0,00	570 024,35	565 972,95
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1	6 677,39	-58 235,78	0,00	-51 558,39
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3	0,00	-126 377,39	1 485 848,51	1 359 471,12
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2	0,00	32 290,85	-213 514,92	-181 224,07
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1	629,12	0,00	-66 286,63	-65 657,51
Alkuperäisestä hankinnasta ja myöntämisestä johtuvat lisäykset	70 610,98	43 194,20	952 347,35	1 066 152,53
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset	-41 484,88	-80 608,28	-550 603,37	-672 696,53
Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset	25 831,29	40 832,14	873 292,93	939 956,36
Arviointimetodiikan päivityksestä johtuvat muutokset	0,00	0,00	0,00	0,00
Lopulliseksi luottotappioksi kirjaamisesta johtuvat vähennykset	0,00	-57,00	-77 104,87	-77 161,87
Muut oikaisut	0,00	0,00	0,00	0,00
Nettotulosvaikutus yhteensä	20 295,35	134 509,33	2 974 003,35	3 128 808,03
Taploita koskeva vähennyserä 31.12.2023	312 489,14	894 147,16	10 651 611,84	11 858 248,14

Odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan piiriin kuuluvat vastuut arvonalentumisvalheittain 31.12.2023

	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
Taseen vastuut *	1 731 101 369,91	270 272 951,32	71 756 351,59	2 073 130 672,82
Taseen ulkopuoliset vastuut **	239 927 835,22	2 838 294,35	573 070,28	243 339 199,85
Yhteensä	1 971 029 205,13	273 111 245,67	72 329 421,87	2 316 469 872,67

*) pl. Opintoluotot

**) Luottovasta-arvokertomella (CCF)

kerrottu taseen ulkopuolisen vastuun määrä

Pankki

Tapplota koskeva vähennyserä 1.1.2023

Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1
Alkuperäisestä hankinnasta ja myöntämisestä johtuvat lisäykset.
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset
Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset
Arviointimetodiikan päivityksestä johtuvat muutokset
Lopulliseksi luottotappioksi kirjaamisesta johtuvat vähennykset
Muut oikaisut

Nettotulosvaikutus yhteensä

Tapplota koskeva vähennyserä 31.12.2023

Saamiset asiakkailta ja taseen ulkopuoliset sitomukset			
Valhe 1	Valhe 2	Valhe 3	Yhteensä
12 kk	Koko volmassaoloaika	Koko volmassaoloaika	
292 193,79	759 637,83	7 677 608,49	8 729 440,11
-37 917,15	283 470,59	0,00	245 553,44
-4 051,40	0,00	570 024,35	565 972,95
6 677,39	-58 235,78	0,00	-51 558,39
0,00	-126 377,39	1 485 848,51	1 359 471,12
0,00	32 290,85	-213 514,92	-181 224,07
629,12	0,00	-66 286,63	-65 657,51
70 610,98	43 194,20	952 347,35	1 066 152,53
-41 484,88	-80 608,28	-550 603,37	-672 696,53
25 831,29	40 832,14	873 292,93	939 956,36
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	-57,00	-77 104,87	-77 161,87
0,00	0,00	0,00	0,00
20 295,35	134 509,33	2 974 003,35	3 128 808,03
312 489,14	894 147,16	10 651 611,84	11 858 248,14

Odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan piiriin kuuluvat vastuut arvonaentumisvalheittain 31.12.2023

	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
Taseen vastuut *	1 731 101 369,91	270 272 951,32	71 756 351,59	2 073 130 672,82
Taseen ulkopuoliset vastuut **	239 927 835,22	2 838 294,35	573 070,28	243 339 199,85
Yhteensä	1 971 029 205,13	273 111 245,67	72 329 421,87	2 316 469 872,67

*) pl. Opintoluotot

**) Luottovasta-arvokertomella (CCF)

kerrottu taseen ulkopuolisen vastuun määrä

Osuuspankki voi kirjata lopullisen luottotappion kokonaan tai osaksi rahoitusvaroista, mutta kohdistaa niihin vielä tämän jälkeen perintätoimenpiteitä.

Tällaisten rahoitusvarojen määrä oli 31.12.2023 2.659.979,83 eur

Konserni

Tapplota koskeva vähennyserä 1.1.2022

Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1
Alkuperäisestä hankinnasta ja myöntämisestä johtuvat lisäykset.
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset
Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset
Arviointimetodiikan päivityksestä johtuvat muutokset
Lopulliseksi luottotappioksi kirjaamisesta johtuvat vähennykset
Muut oikaisut

Nettotulosvaikutus yhteensä

Tapplota koskeva vähennyserä 31.12.2022

Saamiset asiakkailta ja taseen ulkopuoliset sitomukset			
Valhe 1	Valhe 2	Valhe 3	Yhteensä
12 kk	Koko volmassaoloaika	Koko volmassaoloaika	
403 929,63	718 845,12	7 071 854,29	8 194 629,04
-45 503,92	382 569,20	0,00	337 065,28
-7 469,80	0,00	400 279,75	392 809,95
10 329,31	-111 433,66	0,00	-101 104,35
0,00	-128 504,78	684 080,07	555 575,29
0,00	19 571,75	-253 610,30	-234 038,55
208,58	0,00	-26 509,06	-26 300,48
74 649,84	44 152,81	25 270,95	144 073,60
-84 278,18	-45 817,69	-366 090,47	-496 186,34
126 342,76	-28 871,13	369 350,96	466 822,59
-186 014,43	-90 873,79	157 637,13	-119 251,09
0,00	0,00	-384 654,83	-384 654,83
0,00	0,00	0,00	0,00
-111 735,84	40 792,71	605 754,20	534 811,07
292 193,79	759 637,83	7 677 608,49	8 729 440,11

Pankki

Tappiota koskeva vähennyserä 1.1.2022

Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1
Alkuperäisestä hankinnasta ja myöntämisestä johtuvat lisäykset.
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset
Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset
Arviointimetodiikan päivityksestä johtuvat muutokset
Lopulliseksi luottotappioksi kirjaamisesta johtuvat vähennykset
Muut oikaisut

Nettotulosvalkutus yhteensä

Tappiota koskeva vähennyserä 31.12.2022

Saamiset asiakkailta ja taseen ulkopuoliset sitomukset			
Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
12 kk	Koko volmassaoloaika	Koko volmassaoloaika	
403 929,63	718 845,12	7 071 854,29	8 194 629,04
-45 503,92	382 569,20	0,00	337 065,28
-7 469,80	0,00	400 279,75	392 809,95
10 329,31	-111 433,66	0,00	-101 104,35
0,00	-128 504,78	684 080,07	555 575,29
0,00	19 571,75	-253 610,30	-234 038,55
208,58	0,00	-26 509,06	-26 300,48
74 649,84	44 152,81	25 270,95	144 073,60
-84 278,18	-45 817,69	-366 090,47	-496 186,34
126 342,76	-28 871,13	369 350,96	466 822,59
-186 014,43	-90 873,79	157 637,13	-119 251,09
0,00	0,00	-384 654,83	-384 654,83
0,00	0,00	0,00	0,00
-111 735,84	40 792,71	605 754,20	534 811,07
292 193,79	759 637,83	7 677 608,49	8 729 440,11

17. Osakkeet ja osuudet

31.12.2023

Konserni

Osakkeet ja osuudet

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat
josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirj.
Omistusyhteisyritysosakkeet
Tytäryritysosakkeet
Yhteensä

Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä	Jolista luottolaitoksissa
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	239 393 403,65	239 393 403,65	0,00
	0,00	0,00	0,00
	188 090,43	188 090,43	0,00
0,00	239 581 494,08	239 581 494,08	0,00

Pankki

Osakkeet ja osuudet

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat
josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirj.
Omistusyhteisyritysosakkeet
Tytäryritysosakkeet
Yhteensä

Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä	Jolista luottolaitoksissa
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	239 393 000,00	239 393 000,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	188 090,43	188 090,43	0,00
0,00	239 581 090,43	239 581 090,43	0,00

31.12.2022

Konserni

Osakkeet ja osuudet

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	0,00	0,00	0,00	0,00
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirj. Omistusyhteisyritysosakkeet	0,00	239 250 623,08	239 250 623,08	0,00
Tytäryritysosakkeet	0,00	188 090,43	188 090,43	0,00
Yhteensä	0,00	239 438 713,51	239 438 713,51	0,00

Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä	Jolista luottolaitoksissa
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	239 250 623,08	239 250 623,08	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	188 090,43	188 090,43	0,00
0,00	239 438 713,51	239 438 713,51	0,00

Pankki

31.12.2022

Osakkeet ja osuudet

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	0,00	0,00	0,00	0,00
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirj. Omistusyhteisyritysosakkeet	0,00	239 250 219,43	239 250 219,43	0,00
Tytäryritysosakkeet	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	239 438 309,86	239 438 309,86	0,00

Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä	Jolista luottolaitoksissa
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	239 250 219,43	239 250 219,43	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	188 090,43	188 090,43	0,00
0,00	239 438 309,86	239 438 309,86	0,00

18. Johdannaissopimukset

Konserni

Suojaamistarkoituksessa tehdyt johdannaissopimukset 31.12.2023

Korkojohdannaiset

Terminisopimukset	
Optiosopimukset	
Ostetut	
Asetetut	
Koronvaihtosopimukset	
josta rahavirran suojaus	
Muut swap -sopimukset	

Nimellisarvot	Käyvät arvot	
	Positiiviset	Negatiiviset
766 622 703,47	21 500 536,07	19 620 056,63
494 466 531,57	21 336 084,47	2 950 441,74
494 466 531,57	21 336 084,47	2 950 441,74
0,00	0,00	0,00
272 156 171,90	164 451,60	16 669 614,89
196 300 000,00	-0,01	14 840 680,42
0,00	0,00	0,00
	21 500 536,07	19 620 056,63

Johdannaiset yhteensä

Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksu-aika				
alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	ylil 15 vuotta	Yhteensä
26 198 087,89	218 370 149,40	522 054 466,18	0,00	766 622 703,47
				0,00
4 698 087,89	57 020 163,31	432 748 280,37	0,00	494 466 531,57
4 698 087,89	57 020 163,31	432 748 280,37	0,00	494 466 531,57
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
21 500 000,00	161 349 986,09	89 306 185,81	0,00	272 156 171,90
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Korkojohdannaiset

Terminisopimukset	
Optiosopimukset	
Ostetut	
Asetetut	
Koronvaihtosopimukset	
Muut swap -sopimukset	

Ei suojaamistarkoituksessa pidettävät johdannais sopimukset 31.12.2023

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset			
Terminisopimukset	0,00	0,00	0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut	0,00	0,00	0,00
Asetetut	0,00	0,00	0,00
Koronvaihtosopimukset			
Johdannaiset yhteensä		0,00	0,00

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksu aika				Yhteensä
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yl 15 vuotta	
Korkojohdannaiset					
Terminisopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Asetetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Koronvaihtosopimukset					0,00

Kohde-etuuden arvo on korkojohdannaisten sopimusten osalta nimellisarvo, valuuttajohdannaisten sopimusten osalta ostetun valuutan tilinpäätöshetken eurovasta-arvo ja osakejohdannaisten sopimusten osalta osakkeiden todennäköinen arvo tilinpäätöshetkellä.

Arvot on ilmaistu bruttomääräisinä.

Kaikissa johdannais sopimuksissa vastapuolena on OP Yrityspankki Oyj.

Pankki

Suojaamistarkoituksessa tehdyt johdannais sopimukset 31.12.2023

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	766 622 703,47	21 500 536,07	19 620 056,63
Terminisopimukset			
Optiosopimukset	494 466 531,57	21 336 084,47	2 950 441,74
Ostetut	494 466 531,57	21 336 084,47	2 950 441,74
Asetetut			
Koronvaihtosopimukset	272 156 171,90	164 451,60	16 669 614,89
josta rahavirran suojaus	196 300 000,00	-0,01	14 840 680,42
Muut swap -sopimukset			
Johdannaiset yhteensä		21 500 536,07	19 620 056,63

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksu aika				Yhteensä
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yl 15 vuotta	
Korkojohdannaiset	26 198 087,89	218 370 149,40	522 054 466,18	0,00	766 622 703,47
Terminisopimukset					0,00
Optiosopimukset	4 698 087,89	57 020 163,31	432 748 280,37	0,00	494 466 531,57
Ostetut	4 698 087,89	57 020 163,31	432 748 280,37		494 466 531,57
Asetetut					0,00
Koronvaihtosopimukset	21 500 000,00	161 349 986,09	89 306 185,81		272 156 171,90
Muut swap sopimukset					0,00

EI suojaamistarkoituksessa pidettävät johdannais sopimukset 31.12.2023

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Koronvaihtosopimukset			
Johdannaiset yhteensä		0,00	0,00

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksu-aika				
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	ylil 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Koronvaihtosopimukset					0,00

Kohde-etuuden arvo on korkojohdannaisten sopimusten osalta nimellisarvo, valuuttajohdannaisten sopimusten osalta ostetun valuutan tilinpäätöshetken eurovasta-arvo ja osakejohdannaisten sopimusten osalta osakkeiden todennäköinen arvo tilinpäätöshetkellä.

Arvot on ilmaistu bruttomääräisinä.

Kaikkia johdannais sopimuksissa vastapuolena on OP Yrityspankki Oyj.

Konserni

Suojaamistarkoituksessa tehdyt johdannais sopimukset 31.12.2022

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	766 567 703,91	35 518 064,93	26 800 210,96
Terminisopimukset			
Optiosopimukset	482 082 046,55	35 460 394,41	243 612,23
Ostetut	482 082 046,55	35 460 394,41	243 612,23
Asetetut	0,00	0,00	0,00
Koronvaihtosopimukset	284 485 657,36	57 670,52	26 556 598,73
josta rahavirran suojaus	211 300 000,00	22 295,65	23 013 237,86
Muut swap -sopimukset	0,00	0,00	0,00
Johdannaiset yhteensä		35 518 064,93	26 800 210,96

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksu-aika				
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	ylil 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	20 200 154,31	164 670 796,14	581 696 753,46	0,00	766 567 703,91
Terminisopimukset					0,00
Optiosopimukset	5 200 154,31	38 952 472,82	437 929 419,42	0,00	482 082 046,55
Ostetut	5 200 154,31	38 952 472,82	437 929 419,42	0,00	482 082 046,55
Asetetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Koronvaihtosopimukset	15 000 000,00	125 718 323,32	143 767 334,04	0,00	284 485 657,36
Muut swap -sopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Ei suojaamistarkoituksessa pidettävät johdannais sopimukset 31.12.2022

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut	0,00	0,00	0,00
Asetetut	0,00	0,00	0,00
Koronvaihtosopimukset			
Johdannaiset yhteensä		0,00	0,00

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksu-aika				
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yll 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Asetetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Koronvaihtosopimukset					0,00

Kohde-etuuden arvo on korkojohdannaisten sopimusten osalta nimellisarvo, valuuttajohdannaisten sopimusten osalta ostetun valuutan tilinpäätöshetken eurovasta-arvo ja osakejohdannaisten sopimusten osalta osakkeiden todennäköinen arvo tilinpäätöshetkellä. Arvot on ilmaistu bruttomääräisinä.

Kaikkia johdannais sopimuksissa vastapuolena on OP Yrityspankki Oyj.

Pankki

Suojaamistarkoituksessa tehdyt johdannais sopimukset 31.12.2022

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	766 567 703,91	35 518 064,93	26 800 210,96
Terminisopimukset			
Optiosopimukset	482 082 046,55	35 460 394,41	243 612,23
Ostetut	482 082 046,55	35 460 394,41	243 612,23
Asetetut			
Koronvaihtosopimukset	284 485 657,36	57 670,52	26 556 598,73
josta rahavirran suojaus	211 300 000,00	22 295,65	23 013 237,86
Muut swap -sopimukset			
Johdannaiset yhteensä		35 518 064,93	26 800 210,96

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksu-aika				
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yll 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	20 200 154,31	164 670 796,14	581 696 753,46	0,00	766 567 703,91
Terminisopimukset					0,00
Optiosopimukset	5 200 154,31	38 952 472,82	437 929 419,42	0,00	482 082 046,55
Ostetut	5 200 154,31	38 952 472,82	437 929 419,42		482 082 046,55
Asetetut					0,00
Koronvaihtosopimukset	15 000 000,00	125 718 323,32	143 767 334,04		284 485 657,36
Muut swap sopimukset					0,00

EI suojaamistarkoituksessa pidettävät johdannais sopimukset 31.12.2022

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Koronvaihtosopimukset			
Johdannaiset yhteensä		0,00	0,00

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksu-aika				Yhteensä
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yl 15 vuotta	
Korkojohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Koronvaihtosopimukset					0,00

Kohde-etuuden arvo on korkojohdannaisten sopimusten osalta nimellisarvo, valuuttajohdannaisten sopimusten osalta ostetun valuutan tilinpäätöshetken eurovasta-arvo ja osakejohdannaisten sopimusten osalta osakkeiden todennäköinen arvo tilinpäätöshetkellä.

Arvot on ilmaistu bruttomääräisinä.

Kaikkissa johdannais sopimuksissa vastapuolena on OP Yrityspankki Oyj.

19. Aineettomat hyödykkeet

	Konserni		Pankki	
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
ICT- menot	643 740,00	721 056,00	0,00	0,00
Muut kehittämismenot	0,00	0,00	0,00	0,00
Liikearvo	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut aineettomat hyödykkeet	0,00	0,00	643 740,00	721 056,00
Yhteensä	643 740,00	721 056,00	643 740,00	721 056,00

Osakkuusyrityksistä johtuva konserniliikearvo ja konsernireservi 31.12.2023

Osakkuusyrityksistä johtuvan konserniliikearvon vielä poistamatta oleva määrä

0,00 euroa

Osakkuusyrityksistä johtuvan konsernireservin vielä tulouttamatta oleva määrä

0,00 euroa

Osakkuusyrityksistä johtuvaa konserniliikearvoa ja konsernireserviä ei ole kirjattu taseeseen.

20. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset tilikauden aikana

Konserni	Aineettomat hyödykkeet	Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistö-yhtiöosakkeet	Omassa käytössä olevat kiinteistöt ja kiinteistöyhtiö-osakkeet	Muut aineelliset hyödykkeet	Käyttöoikeus-omaisuuserät
Hankintameno tilikauden alussa	1 157 358,10	32 412 774,16	11 492 299,30	1 149 534,25	3 482 264,11
+ lisäykset tilikautena	21 082,30	7 096 177,66	3 023 662,22	68 877,02	
- vähennykset tilikautena	-220 367,30	-8 160 126,64	-1 936 314,22	-229 415,70	-568 449,39
+/- siirrot erien välillä	0,00	418 720,52	-418 720,52	0,00	
- tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	-98 398,30	-1 034 830,40	-276 263,51	-141 582,36	
-/+ tilikauden arvonalennukset/peruutukset	0,00	-602 846,79	-231 939,23	0,00	
+ vähennyksiin ja siirtoihin kohdistuvat kertyneet poistot ja arvonalennukset	220 367,30	-785 894,13	853 937,29	79 852,78	482 975,51
- kertyneet poistot tilikauden alussa	-436 302,10	-10 043 059,91	-3 327 036,28	-382 233,47	-1 383 751,20
- kertyneet arvonalennukset tilik. alussa	0,00	-3 474 048,28	-1 072 878,64	0,00	
+ kertyneet arvonorotukset tilik. alussa	0,00	0,00	0,00	0,00	
+/- tilikauden arvonorotukset/peruutukset	0,00	0,00	0,00	0,00	
= Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa	643 740,00	15 826 866,19	8 106 746,41	545 032,52	2 013 039,03

Sijoituskiinteistöomaisuuden käypä arvo

15 041 948,22

Pankki

Hankintameno tilikauden alussa

+ lisäykset tilikautena	21 082,30
- vähennykset tilikautena	-220 367,30
+/- siirrot erien välillä	0,00
- tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	-98 398,30
-/+ tilikauden arvonalennukset/peruutukset	0,00
+ vähennyksiin ja siirtoihin kohdistuvat kertyneet poistot ja arvonalennukset	220 367,30
- kertyneet poistot tilikauden alussa	-436 302,10
- kertyneet arvonalennukset tilik. alussa	0,00
+ kertyneet arvonorotukset tilik. alussa	0,00
+/- tilikauden arvonorotukset/peruutukset	0,00
= Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa	643 740,00

Aineettomat hyödykkeet	Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistö-yhtiöosakkeet	Omassa käytössä olevat kiinteistöt ja kiinteistöyhtiö-osakkeet	Muut aineelliset hyödykkeet
1 157 358,10	14 172 722,48	6 196 514,24	1 149 534,25
21 082,30	6 720 000,00	2 893 431,37	68 877,02
-220 367,30	-30 889,44	-160 278,10	-229 415,70
0,00	1 187 670,54	-1 187 670,54	0,00
-98 398,30	-14 211,00	-71 665,01	-141 582,36
0,00	-5 358 345,40	-1 881 939,23	0,00
220 367,30	-785 894,13	853 937,29	79 852,78
-436 302,10	-9 061,44	-1 362 406,24	-382 233,47
0,00	-8 345 176,34	-1 996 996,31	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
643 740,00	7 536 815,27	3 282 927,47	545 032,52

Sijoituskiinteistöomaisuuden käypä arvo

15 041 948,22

21. Muut varat

	Konserni		Pankki	
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
Arvopapereiden myyntisaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Maksujenvälityssaamiset	65 550,00	6 050,00	65 550,00	6 050,00
Muut	2 087 035,97	2 801 498,87	2 078 323,62	2 777 067,83
Yhteensä	2 152 585,97	2 807 548,87	2 143 873,62	2 783 117,83

22. Siirtosaamiset ja maksetut ennakat

	Konserni		Pankki	
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
Korot				
Korkosaamiset	23 833 933,04	12 284 130,01	23 892 663,66	12 383 366,29
Maksetut korkoennakat	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	23 833 933,04	12 284 130,01	23 892 663,66	12 383 366,29
Muut				
Muut maksetut ennakkomaksut	42 300,00	5 880,82	42 300,00	5 880,82
Muut siirtosaamiset	358 884,20	231 705,48	316 960,27	190 539,65
Yhteensä	401 184,20	237 586,30	359 260,27	196 420,47
Siirtosaamiset ja maksetut ennakat yhteensä	24 235 117,24	12 521 716,31	24 251 923,93	12 579 786,76

23. Laskennalliset verosaamiset ja -velat

31.12.2023

Konserni

Jaksotuserolista

Tilinpäätössiirtoihin perustuvat	
Yhdistelytoimenpiteisiin perustuvat	
Konserniyrittysten omiin taseisiin perustuvat	
Laskennalliset verosaamiset	542 581,34
Laskennalliset verovelat	0,00
Netto	542 581,34

Laskennalliset verosaamiset	Laskennalliset verovelat
0,00	17 942 689,81
0,00	0,00
542 581,34	0,00
-14 298,01	
2 968 136,10	28 556,11
28 556,11	
2 939 579,99	28 556,11
3 496 419,43	17 971 245,92

Muista väliaikaisista erolista

Yhdistelytoimenpiteisiin perustuvat	
Konserniyrittysten omiin taseisiin perustuvat	
Laskennalliset verosaamiset	2 968 136,10
Laskennalliset verovelat	28 556,11
Netto	2 939 579,99

Yhteensä

Konsernituloslaskelmaan merkitty laskennallisen verovelan muutos muodostuu seuraavista eristä:

Tilinpäätössiirtoihin perustuvat	1 061 087,81
Yhdistelytoimenpiteisiin perustuvat	0,00
Konserniyritysten omiin tuloslaskelmiin perustuvat	0,00
Yhteensä	1 061 087,81

Konsernitaseessa kertynyt poistoero ja verotusperusteiset varaukset on jaettu omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Omaan pääomaan siirretty osuus on euroa.

Laskennallisiin verosaamisiin sisältyy verotuksessa vahvistetuista tappioista kirjattua laskennallista verosaamista yhteensä euroa.

Muista väliaikaisista eroista johtuvat laskennalliset verosaamiset ja -velat perustuvat oman pääoman käyvän arvon rahastoon kirjatuista eristä eli käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvarojen ja rahavirtaa suojaavien johdannaisten arvostustuloksiin. Lisäksi muista väliaikaisista eroista johtuvina laskennallisina veroina esitetään IFRS 16- standardin soveltamisesta 1.1.2022 ja IFRS 9- siirtymästä 1.1.2018 aiheutuneista väliaikaisista eroista johtuvat laskennalliset verot.

Arvonkorotukset 31.12.2023

Taseeseen sisältyy kiinteistöistä tehtyjä arvonkorotuksia	<input type="text" value="0,00"/>
Arvonkorotukset eivät ole veronalaisia. Jos arvonkorotuksen kohteet myytäisiin, arvonkorotukset realisoituisivat myyntivoitoksi, josta tuloveron määrä olisi	<input type="text" value="0,00"/>

Pankki

	Laskennalliset verosaamiset	Laskennalliset verovelat	Netto
Jaksotuseroista	542 581,34	0,00	542 581,34
Muista väliaikaisista eroista	2 968 136,10	28 556,11	2 939 579,99
Yhteensä	3 510 717,44	28 556,11	3 482 161,33

Laskennallisiin verosaamisiin sisältyy verotuksessa vahvistetuista tappioista kirjattua laskennallista verosaamista yhteensä euroa.

Muista väliaikaisista eroista johtuvat laskennalliset verosaamiset ja -velat perustuvat omaan pääoman käyvän arvon rahastoon kirjatuista eristä eli käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvarojen ja rahavirtaa suojaavien johdannaisten arvostustuloksiin. Lisäksi muissa väliaikaisissa eroissa esitetään IFRS 9- siirtymästä 1.1.2018 aiheutuneet väliaikaiset erot.

Arvonkorotukset 31.12.2023

Taseeseen sisältyy kiinteistöistä tehtyjä arvonkorotuksia	<input type="text" value="0,00"/>
Arvonkorotukset eivät ole veronalaisia. Jos arvonkorotuksen kohteet myytäisiin, arvonkorotukset realisoituisivat myyntivoitoksi, josta tuloveron määrä olisi	<input type="text" value="0,00"/>

Tilinpäätössiirtojen kertymä

	Tasearvo	Lask. verovelka	Netto
Poistoero	0,00	0,00	0,00
Verotusperusteiset varaukset	89 421 258,64	17 884 251,73	71 537 006,91
Yhteensä	89 421 258,64	17 884 251,73	71 537 006,91

Poistoero ja verotusperusteiset varaukset on merkitty taseeseen laskennallisella verolla vähentämättömään määrään. Omien varojen laskelmassa poistoero ja veroperusteiset varaukset laskennallisella verolla vähennettynä on rinnastettu ensisijaisiin omiin varoihin.

24. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat

Konserni

	Kirjanpitoarvo 31.12.2023	Nimellisarvo 31.12.2023	Kirjanpitoarvo 31.12.2022	Nimellisarvo 31.12.2022
Sijoitustodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00

Pankki

	Kirjanpitoarvo 31.12.2023	Nimellisarvo 31.12.2023	Kirjanpitoarvo 31.12.2022	Nimellisarvo 31.12.2022
Sijoitustodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00

25. Muut velat

	Konserni		Pankki	
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
Arvopapereiden ostovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Maksujenvälitysvelat	4 712 274,87	5 267 950,18	4 712 274,85	5 267 950,18
Vuokrasopimusvelat	1 941 873,19	2 048 655,24		
Muut	2 238 773,15	2 229 189,25	2 176 265,23	2 007 060,31
Yhteensä	8 892 921,21	9 545 794,67	6 888 540,08	7 275 010,49

26. Pakolliset varaukset

31.12.2023

Konserni

	Eläkevaraukset	Verovaraukset	Takausvastuut	Vuokravastuut	Muut	Yhteensä
Varaukset 1.1.	0,00	0,00	0,00	0,00	205 101,89	205 101,89
+ varausten lisäys					196 866,90	196 866,90
- käytetyt varaukset					15 000,00	15 000,00
- peruutukset					30 732,43	30 732,43
Varaukset 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00	356 236,36	356 236,36

Muut pakolliset varaukset sisältävät taseen ulkopuolisista sitoumuksista kirjattuja odotettuja luottotappioita

226 255,79

31.12.2023

Pankki

	Eläkevaraukset	Verovaraukset	Takausvastuut	Vuokravastuut	Muut	Yhteensä
Varaukset 1.1.	0,00	0,00	0,00	66 141,78	205 101,89	271 243,67
+ varausten lisäys					196 866,90	196 866,90
- käytetyt varaukset				66 141,78	15 000,00	81 141,78
- peruutukset					30 732,43	30 732,43
Varaukset 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00	356 236,36	356 236,36

Muut pakolliset varaukset sisältävät taseen ulkopuolisista sitoumuksista kirjattuja odotettuja luottotappioita

226 255,79

31.12.2022

Konserni

	Eläkevaraukset	Verovaraukset	Takausvastuut	Vuokravastuut	Muut	Yhteensä
Varaukset 1.1.	0,00	0,00	0,00	0,00	234 472,95	234 472,95
+ varausten lisäys				66 141,78	18 817,02	84 958,80
- käytetyt varaukset					0,00	0,00
- peruutukset				66 141,78	48 188,08	114 329,86
Varaukset 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00	205 101,89	205 101,89

Muut pakolliset varaukset sisältävät taseen ulkopuolisista sitoumuksista kirjattuja odotettuja luottotappioita

29 388,89

31.12.2022

Pankki

	Eläkevaraukset	Verovaraukset	Takausvastuut	Vuokravastuut	Muut	Yhteensä
Varaukset 1.1.	0,00	0,00	0,00	0,00	234 472,95	234 472,95
+ varausten lisäys				66 141,78	18 817,02	84 958,80
- käytetyt varaukset					0,00	0,00
- peruutukset					48 188,08	48 188,08
Varaukset 31.12.	0,00	0,00	0,00	66 141,78	205 101,89	271 243,67

Muut pakolliset varaukset sisältävät taseen ulkopuolisista sitoumuksista kirjattuja odotettuja luottotappioita

29 388,89

27. Siirtovelat ja saadut ennakot

Korot	Konserni		Pankki	
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
Korkovelat	37 094 991,68	6 115 928,51	37 094 991,68	6 115 928,51
Saadut korkoennakot	4 059,20	9 283,62	4 059,20	9 283,62
Yhteensä	37 099 050,88	6 125 212,13	37 099 050,88	6 125 212,13
Muut				
Muut saadut ennakomaksut	1 573 252,74	1 454 452,58	1 573 252,74	1 454 452,58
Muut siirtovelat	10 492 896,37	11 485 350,40	10 347 016,16	11 365 592,76
Yhteensä	12 066 149,11	12 939 802,98	11 920 268,90	12 820 045,34
Siirtovelat ja saadut ennakot yhteensä	49 165 199,99	19 065 015,11	49 019 319,78	18 945 257,47

28. Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla

Konserni

Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla

	31.12.2023	31.12.2022
Pääomalainat	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00

Velkojen käsittelystä vakavaraisuuslaskennassa kerrotaan OP Yhteenliittymän vakavaraisuusraportin 2023 liitetiedossa 1. Pääomainstrumenttien keskeiset ominaisuudet

Liikkeeseenlaskijalla on oikeus lainan takaisinostoon vain Finanssivalvonnan luvalla. Velkojilla ei ole oikeutta vaatia ennaikaista takaisinmaksua.

Pankki

Velat, joilla on huonompi etuolkeus kuin muilla veloilla

Pääomalainat

Muut

Yhteensä

	31.12.2023	31.12.2022
Pääomalainat	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00

Velkojen käsittelystä vakavaraisuuslaskennassa kerrotaan OP Yhteenliittymän vakavaraisuusraportin 2023 liitetiedossa 1.Pääomainstrumenttien keskeiset ominaisuudet

Liikkeeseenlaskijalla on oikeus lainan takaisinostoon vain Finanssivalvonnan luvalla. Velkojilla ei ole oikeutta vaatia ennaikaista takaisinmaksua.

29. Oma pääoma

31.12.2023

Konserni**Oma pääoma ja vähemmistön osuus yhteensä**

	Oma pääoma tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Siirrot erien välillä	Oma pääoma tilikauden lopussa
	411 322 687,80	49 640 049,15	-14 313 049,67	0,00	446 649 687,28
Osuuspääoma	125 999 207,58	2 658 900,00	-7 404 800,00	0,00	121 253 307,58
Jäsenosuudet	5 398 107,58	184 800,00	-187 200,00	0,00	5 395 707,58
Tuotto-osuudet	120 601 100,00	2 474 100,00	-7 217 600,00	0,00	115 857 600,00
Ylikurssirahasto	0,00	0,00	0,00		0,00
Arvonkorotusrahasto	0,00	0,00	0,00		0,00
Muut sidotut rahastot	-5 718 981,24	8 264 486,24	-1 630 052,36	0,00	915 452,64
Vararahasto	12 673 772,55	0,00	0,00		12 673 772,55
Käyvän arvon rahasto	-18 392 753,79	8 264 486,24	-1 630 052,36		-11 758 319,91
Sääntöjen muk. rahastot	0,00				0,00
Muut rahastot	0,00				0,00
Vapaat rahastot	10 292 526,32				10 292 526,32
Edellisten tilikausien voitto tai tap.	280 749 935,14	24 000,02	-5 278 197,31		275 495 737,85
Tilikauden voitto tai tappio		38 692 662,89	0,00		38 692 662,89
Vähemmistön osuus pääomasta	0,00				0,00

Käyvän arvon rahaston muutokset

	Tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan siirretty	Tilikauden päätyessä
Saamistodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet	0,00	114 224,46	0,00	0,00	114 224,46
Muut	-18 392 753,79	8 150 261,78	1 630 052,36	0,00	-11 872 544,37
Rahavirran suojaus	-22 990 942,21	8 150 261,78	0,00	0,00	-14 840 680,43
lask. verot	4 598 188,42	0,00	1 630 052,36		2 968 136,06
Yhteensä	-18 392 753,79	8 264 486,24	1 630 052,36	0,00	-11 758 319,91

31.12.2023

Pankki

	Oma pääoma tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Siirrot erien välillä	Oma pääoma tilikauden lopussa
Oma pääoma yhteensä	336 740 419,35	48 046 335,86	-14 313 048,95	0,00	370 473 706,26
Osuuspääoma	129 099 752,00	2 658 900,00	-7 404 800,00	0,00	124 353 852,00
Jäsenosuudet	8 498 652,00	184 800,00	-187 200,00	0,00	8 496 252,00
Tuotto-osuudet	120 601 100,00	2 474 100,00	-7 217 600,00	0,00	115 857 600,00
Ylikurssirahasto	0,00				0,00
Arvonkorotusrahasto	0,00				0,00
Muut sidotut rahastot	-5 718 981,24	8 264 486,24	-1 630 052,36	0,00	915 452,64
Vararahasto	12 673 772,55				12 673 772,55
Käyvän arvon rahasto	-18 392 753,79	8 264 486,24	-1 630 052,36		-11 758 319,91
Sääntöjen muk. rahastot	0,00				0,00
Muut rahastot	0,00				0,00
Vapaat rahastot	10 292 526,32				10 292 526,32
Edellisten tilikausien voitto tai tap.	203 067 122,27	24 000,02	-5 278 196,59		197 812 925,70
Tilikauden voitto tai tappio		37 098 949,60	0,00		37 098 949,60

Käyvän arvon rahaston muutokset

	Tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan siirretty	Tilikauden päätyessä
Saamistodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet	0,00	114 224,46	0,00	0,00	114 224,46
Muut	-18 392 753,79	8 150 261,78	1 630 052,36	0,00	-11 872 544,37
Rahavirran suojaus	-22 990 942,21	8 150 261,78	0,00	0,00	-14 840 680,43
laskennalliset verot	4 598 188,42	0,00	1 630 052,36		2 968 136,06
Yhteensä	-18 392 753,79	8 264 486,24	1 630 052,36	0,00	-11 758 319,91

31.12.2022

Konserni

Oma pääoma ja vähemmistön osuus yhteensä

	Oma pääoma tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Siirrot erien välillä	Oma pääoma tilikauden lopussa
	407 863 726,77	42 493 402,39	-39 034 441,36	0,00	411 322 687,80
Osuuspääoma	124 464 555,58	8 989 652,00	-7 455 000,00	0,00	125 999 207,58
Jäsenosuudet	5 234 655,58	347 952,00	-184 500,00	0,00	5 398 107,58
Tuotto-osuudet	119 229 900,00	8 641 700,00	-7 270 500,00	0,00	120 601 100,00
Ylikurssirahasto	0,00	0,00	0,00		0,00
Arvonkorotusrahasto	0,00	0,00	0,00		0,00
Muut sidotut rahastot	16 274 925,75	6 056 103,87	-28 050 010,86	0,00	-5 718 981,24
Vararahasto	12 227 670,84	446 101,71	0,00		12 673 772,55
Käyvän arvon rahasto	4 047 254,91	5 610 002,16	-28 050 010,86		-18 392 753,79
Sääntöjen muk. rahastot	0,00				0,00
Muut rahastot	0,00				0,00
Vapaat rahastot	10 201 765,52	90 760,80			10 292 526,32
Edellisten tilikausien voitto tai tap.	256 922 479,92	3 384 820,78	-3 529 430,50		256 777 870,20
Tilikauden voitto tai tappio		23 972 064,94	0,00		23 972 064,94
Vähemmistön osuus pääomasta	0,00				0,00

Käyvän arvon rahaston muutokset

	Tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan siirretty	Tilikauden päätyessä
Saamistodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	4 047 254,91	5 610 002,16	28 050 010,86	0,00	-18 392 753,79
Rahavirran suojaus	5 059 068,65	0,00	28 050 010,86	0,00	-22 990 942,21
lask. verot	-1 011 813,74	5 610 002,16	0,00		4 598 188,42
Yhteensä	4 047 254,91	5 610 002,16	28 050 010,86	0,00	-18 392 753,79

31.12.2022

Pankki

	Oma pääoma tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Sirrot erien välillä	Oma pääoma tilikauden lopussa
Oma pääoma yhteensä	334 980 997,39	40 793 863,32	-39 034 441,36	0,00	336 740 419,35
Osuuspääoma	127 565 100,00	8 989 652,00	-7 455 000,00	0,00	129 099 752,00
Jäsenosuudet	8 335 200,00	347 952,00	-184 500,00	0,00	8 498 652,00
Tuotto-osuudet	119 229 900,00	8 641 700,00	-7 270 500,00		120 601 100,00
Ylikurssirahasto	0,00				0,00
Arvonkorotusrahasto	0,00				0,00
Muut sidotut rahastot	16 274 925,75	6 056 103,87	-28 050 010,86	0,00	-5 718 981,24
Vararahasto	12 227 670,84	446 101,71			12 673 772,55
Käyvän arvon rahasto	4 047 254,91	5 610 002,16	-28 050 010,86		-18 392 753,79
Sääntöjen muk. rahastot	0,00				0,00
Muut rahastot	0,00				0,00
Vapaat rahastot	10 201 765,52	90 760,80			10 292 526,32
Edellisten tilikauden voitto tai tap.	180 939 206,12	2 195 180,05	-3 529 430,50		179 604 955,67
Tilikauden voitto tai tappio		23 462 166,60	0,00		23 462 166,60

Käyvän arvon rahaston muutokset

	Tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan sirretty	Tilikauden päättyessä
Saamistodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	4 047 254,91	5 610 002,16	28 050 010,86	0,00	-18 392 753,79
Rahavirran suojaus	5 059 068,65	0,00	28 050 010,86	0,00	-22 990 942,21
laskennalliset verot	-1 011 813,74	5 610 002,16	0,00		4 598 188,42
Yhteensä	4 047 254,91	5 610 002,16	28 050 010,86	0,00	-18 392 753,79

30. Sidottu ja vapaa oma pääoma sekä jakokelvottomat vapaan oman pääoman erät

Oma pääoma 31.12.2023

Sidottu oma pääoma

Vapaa oma pääoma

Oma pääoma yhteensä

	Konserni	Pankki
Sidottu oma pääoma	122 168 760,22	125 269 304,64
Vapaa oma pääoma	324 480 927,06	245 204 401,62
Oma pääoma yhteensä	446 649 687,28	370 473 706,26

Voitonjakokelpoiset varat 31.12.2023

Vapaa oma pääoma

- aktivoituiden kehittämismenot

- muut jakokelvottomat erät

Voitonjakokelpoiset varat

	Konserni	Pankki
Vapaa oma pääoma	324 480 927,06	245 204 401,62
- aktivoituiden kehittämismenot	0,00	0,00
- muut jakokelvottomat erät	83 550 859,14	11 780 099,91
Voitonjakokelpoiset varat	240 930 067,92	233 424 301,71

31. Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma 31.12.2023

Konserni

	alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta
Jäjellä oleva juoksuaika					
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamis-					
todistukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset luottolaitoksilta	396 676 888,33	146 500 000,00	735 200 000,00	220 000 000,00	0,00
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	62 752 650,07	163 708 895,40	502 611 545,15	532 088 982,47	821 465 298,70
Saamistodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Velat luottolaitoksille	55 190 232,39	148 000 000,00	735 600 000,00	128 000 000,00	0,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	2 255 814 867,19	24 516 928,58	10 046 543,38	38 333,44	0,00
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Johdannaissovimukset, nimellisarvo	430 827,90	25 767 259,99	218 370 149,40	200 121 994,73	321 932 471,45

Muut kuin määräaikaistalletukset sisältyvät maturiteettiluokkaan "alle 3 kk".

Pankki

	alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta	5 - 10 vuotta	ylli 10 vuotta
Jäljellä oleva juoksuaika					
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamis-					
todistukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset luottolaitoksilta	396 676 888,33	146 500 000,00	735 200 000,00	220 000 000,00	0,00
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	62 752 650,07	163 708 895,40	511 409 970,22	532 088 982,47	821 465 298,70
Saamistodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Velat luottolaitoksille	55 190 232,39	148 000 000,00	735 600 000,00	128 000 000,00	0,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	2 256 356 045,62	24 516 928,58	10 046 543,38	38 333,44	0,00
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Velat, joilla huonompi etuoikeus	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Johdannaissopimukset, nimellisarvo	430 827,90	25 767 259,99	218 370 149,40	200 121 994,73	321 932 471,45

Muut kuin määräaikaiset talletukset sisältyvät maturiteetti luokkaan "alle 3 kk".

32a. Koti- ja ulkomaanrahan määräiset omaisuus- ja velkaerät 31.12.2023**Konserni**

	Kotimaan raha	Ulkomaan raha	Yhteensä	Konsernin saamiset osakkuusyrittäksiltä ja velat osakkuusyrittäksille
Saamiset luottolaitoksilta	1 493 493 923,09	4 882 965,24	1 498 376 888,33	
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	2 082 627 371,79	0,00	2 082 627 371,79	
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamis-				
todistukset ja muut saamistodistukset	0,00	0,00	0,00	
Johdannaissopimukset	21 500 536,07	0,00	21 500 536,07	
Muu omaisuus	297 338 383,39	19 072,81	297 357 456,20	
Velat luottolaitoksille	1 066 790 232,39	0,00	1 066 790 232,39	
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	2 285 534 783,96	4 881 888,63	2 290 416 672,59	
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0,00	0,00	0,00	
Johdannaissopimukset ja kaupankäynti-				
tarkoituksessa pidettävät velat	19 620 056,63	0,00	19 620 056,63	
Velat, joilla huonompi etuoikeus	0,00	0,00	0,00	
Muut velat	76 381 778,14	3 825,34	76 385 603,48	

Pankki

	Kotimaan raha	Ulkomaan raha	Yhteensä	Josta	
				Tytäryrittäksiltä	Osakkuus-yrittäksiltä
Saamiset luottolaitoksilta	1 493 493 923,09	4 882 965,24	1 498 376 888,33		
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	2 091 425 796,86	0,00	2 091 425 796,86	8 798 425,07	
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamis-					
todistukset ja muut saamistodistukset	0,00	0,00	0,00		
Johdannaissopimukset	21 500 536,07	0,00	21 500 536,07		
Muu omaisuus	282 233 463,20	19 072,81	282 252 536,01		
Velat luottolaitoksille	1 066 790 232,39	0,00	1 066 790 232,39		
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	2 286 075 962,39	4 881 888,63	2 290 957 851,02	541 178,43	
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0,00	0,00	0,00		
Johdannaissopimukset ja kaupankäynti-					
tarkoituksessa pidettävät velat	19 620 056,63	0,00	19 620 056,63		
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,00	0,00	0,00		
Muut velat	56 288 826,99	3 825,34	56 292 652,33		

32b.Raholusvarojen ja -velkojen käyvät arvot ja kirjanpitoarvot sekä käypien arvojen hierarkia 31.12.2023

	Konserni		Pankki	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Raholusvarat				
Käteiset varat	756 415,33	756 415,33	756 415,33	756 415,33
Saamiset luottolaitoksilta	1 498 376 888,33	1 498 376 888,33	1 498 376 888,33	1 498 376 888,33
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	2 082 627 371,79	2 082 627 371,79	2 091 425 796,86	2 091 425 796,86
Saamistodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet	239 393 403,65	239 393 403,65	239 393 000,00	239 393 000,00
Johdannaissopimukset	21 500 536,07	21 500 536,07	21 500 536,07	21 500 536,07
Yhteensä	3 842 654 615,17	3 842 654 615,17	3 851 452 636,59	3 851 452 636,59
Raholusvelat				
Velat luottolaitoksille	1 066 790 232,39	1 066 790 232,39	1 066 790 232,39	1 066 790 232,39
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	2 290 416 672,59	2 290 416 672,59	2 290 957 851,02	2 290 957 851,02
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Johdannaissopimukset ja muut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	19 620 056,63	19 620 056,63	19 620 056,63	19 620 056,63
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	3 376 826 961,61	3 376 826 961,61	3 377 368 140,04	3 377 368 140,04

Taseessa käypään arvoon arvostetut raholusinstrumentit

Konserni	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Saamistodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet	0,00	0,00	239 393 000,00	239 393 000,00
Johdannaiset (positiiviset käyvät arvot)	0,00	21 500 536,07	0,00	21 500 536,07
Johdannaiset (negatiiviset käyvät arvot)	0,00	19 620 056,63	0,00	19 620 056,63

Pankki

	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Saamistodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet	0,00	0,00	239 393 000,00	239 393 000,00
Johdannaiset (positiiviset käyvät arvot)	0,00	21 500 536,07	0,00	21 500 536,07
Johdannaiset (negatiiviset käyvät arvot)	0,00	19 620 056,63	0,00	19 620 056,63

Arvostusmenetelmät, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta (Taso 3)

Avaava tase 1.1.2023	239 250 219,43
siirrot tasoon 3	0,00
siirrot tasosta 3	0,00
muu muutos	142 780,57
Päätävä tase 31.12.2023	239 393 000,00

Taso 1: Noteeratut markkinahinnat

Hierarkiatasoon 1 ryhmitellyt erät koostuvat pörssiessä listatuista osakkeista, noteeratuista yritysten, valtioiden ja rahoituslaitosten velkapapereista sekä pörssijohdannaisista. Kyseisten instrumenttien käypä arvo määräytyy toimivilta markkinoilta saatavien noteerausten perusteella.

Taso 2: Arvostusmenetelmät havainnollitavissa olevia syöttötietoja käyttäen

Arvostusmenetelmät, jotka perustuvat luotettaviin laskentaparametreihin. Hierarkiatasoon 2 luokiteltujen instrumenttien käyväällä arvolla tarkoitetaan arvoa, joka on johdettavissa rahoitusvälineen osien tai vastaavien rahoitusvälineiden markkina-arvosta, tai arvoa, joka on laskettavissa rahoitusmarkkinoilla yleisesti hyväksytyillä arvostusmalleilla ja -menetelmillä, jos markkina-arvo on niiden avulla luotettavasti arvioitavissa. Tähän hierarkiatasoon on luokiteltu suurin osa OP Yrityspankki -konsernin OTC-johdannaisista sekä yritysten, valtioiden ja rahoituslaitosten noteeratut velkapaperit, joita ei ole luokiteltu tasolle 1.

Taso 3: Arvostusmenetelmät ei havainnollitavissa olevia syöttötietoja käyttäen

Arvostusmenetelmät, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta. Hierarkiatasoon 3 luokitellut instrumentit arvostetaan hinnoittelumalleilla, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta. Lisäksi tasoon 3 luokitellaan velkapapereita, joille noteerauksia on markkinoilla arvostuspäivänä vain vähän tai ei ollenkaan. Kyseiseen taseryhmään sisällytetään sijoitukset OP Osuuskunnan jäsen- ja lisäosuuksiin. Tason 3 käypä arvo perustuu kolmannelta osapuolelta saatavaan hintatietoon.

32c. Rahoitusvarojen ja -velkojen IFRS 9- standardin mukainen luokittelu 31.12.2023**Konserni**

	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat	Kaupankäynti-tarkoituksessa pidettävät	On luokiteltava käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Suojaavat johdannaiset
Rahitusvarat					
Käteiset varat	756 415,33	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset luottolaitoksilta	1 498 376 888,33	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	2 082 627 371,79	0,00	0,00	0,00	0,00
Kp.rah.oik. saamistod ja muut saamistodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet	0,00	239 393 403,65	0,00	0,00	0,00
Johdannaissopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	21 500 536,07
Yhteensä	3 581 760 675,45	239 393 403,65	0,00	0,00	21 500 536,07
Rahitusvelat					
Velat luottolaitoksille	1 066 790 232,39	0,00	0,00	0,00	0,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	2 290 416 672,59	0,00	0,00	0,00	0,00
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Johdannaissopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	19 620 056,63
Velat, joilla on huonompi etuoik. kuin muilla veloilla	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vuokrasopimusvelat	1 941 873,19				
Yhteensä	3 357 206 904,98	0,00	0,00	0,00	19 620 056,63

Velat luottolaitoksille sisältää OP-Asuntoluottopankki Oyj:n väliluottoja 333 600 000,00 euroa.

Pankki

	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat	Kaupankäynti-tarkoituksessa pidettävät	On luokiteltava käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Suojaavat johdannaiset
Rahitusvarat					
Käteiset varat	756 415,33	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset luottolaitoksilta	1 498 376 888,33	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	2 091 425 796,86	0,00	0,00	0,00	0,00
Kp.rah.oik. saamistod ja muut saamistodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet	0,00	239 393 000,00	0,00	0,00	0,00
Johdannaissopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	21 500 536,07
Yhteensä	3 590 559 100,52	239 393 000,00	0,00	0,00	21 500 536,07
Rahitusvelat					
Velat luottolaitoksille	1 066 790 232,39	0,00	0,00	0,00	0,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	2 290 957 851,02	0,00	0,00	0,00	0,00
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Johdannaissopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	19 620 056,63
Velat, joilla on huonompi etuoik. kuin muilla veloilla	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	3 357 748 083,41	0,00	0,00	0,00	19 620 056,63

Velat luottolaitoksille sisältää OP-Asuntoluottopankki Oyj:n väliluottoja 333 600 000,00 euroa.

33. Vakuudeksi annettu omaisuus 31.12.2023**Konserni****Omien velkojen puolesta annetut vakuudet**

Velat luottolaitoksille
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat
Johdannaissop. ja kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat
Muut velat
Huonommalla etuoikeudella olevat velat
Yhteensä

Muut omasta puolesta annetut vakuudet**Muiden puolesta annetut****Annetut vakuudet yhteensä**

Pantit	Klennitykset	Muut vakuudet	Yhteensä
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	356 216 919,55	356 216 919,55
0,00	0,00	356 216 919,55	356 216 919,55

Pankki**Omien velkojen puolesta annetut vakuudet**

Velat luottolaitoksille
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat
Johdannaissop. ja kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat
Muut velat
Huonommalla etuoikeudella olevat velat
Yhteensä

Muut omasta puolesta annetut vakuudet**Muiden puolesta annetut****Annetut vakuudet yhteensä**

Pantit	Klennitykset	Muut vakuudet	Yhteensä
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	356 216 919,55	356 216 919,55
0,00	0,00	356 216 919,55	356 216 919,55

34. Lisäeläketurva

Lisäeläketurvan järjestämisestä tilikauden aikana aiheutunut eläkemenon määrä

Konserni	Pankki
22 424,27	22 424,27

Pankin henkilökunnan lakisääteinen eläketurva on järjestetty Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen kautta ja lisäeläketurva OP-Eläkesäätiön ja OP-Henkivakuutuksen kautta. Konserniyhtiöiden eläketurva on järjestetty eläkevakuutuksella.

35. Rahoitusleasing- ja muut vuokravastuut**Pankki**

Yhden vuoden kuluessa maksettavat
Yli vuoden kuluessa ja enintään 5 vuoden kuluessa maksettavat
Yli 5 vuoden kuluessa maksettavat

Yhteensä

31.12.2023

Pankki
579 613,82
306 162,59
39 616,20
925 392,61

Sopimusten olennaiset irtisanomis- ja lunastusehdot

Konserni

Osuuspankkikonsernilla ei ole olennaisia, IFRS 16 standardin mukaisia, lyhytaikaisia tai arvoltaan vähäisiä vuokrasopimuksia.

Taseeseen sisältyvät vuokrasopimusvelat, maturiteettijakauma

0 - 2 vuotta
2 - 3 vuotta
3 - 4 vuotta
4 - 5 vuotta
Yli 5 vuotta

Yhteensä

Maturiteettijakauma on diskonttaamaton, kirjanpitoarvo diskontattu.

31.12.2023

Konserni
1 211 031,91
605 515,97
71 206,44
60 513,38
134 714,36
2 082 982,06

36. Taseen ulkopuoliset sitoumukset Konserni

	Tytäryritysten puolesta	Osakkuusyritysten puolesta	Mulden puolesta	Yhteensä
Taseen ulkopuoliset sitoumukset 31.12.2023	0,00	0,00	156 072 692,83	156 072 692,83
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset	0,00	0,00	61 271 964,09	61 271 964,09
Takaukset	0,00	0,00	61 271 964,09	61 271 964,09
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset	0,00	0,00	94 800 728,74	94 800 728,74
Arvopapereiden takaisinostositoumukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	94 800 728,74	94 800 728,74
josta luottolupaukset	0,00	0,00	94 800 728,74	94 800 728,74

Pankki

	Tytäryritysten puolesta	Osakkuusyritysten puolesta	Mulden puolesta	Yhteensä
Taseen ulkopuoliset sitoumukset 31.12.2023	0,00	0,00	156 072 692,83	156 072 692,83
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset	0,00	0,00	61 271 964,09	61 271 964,09
Takaukset	0,00	0,00	61 271 964,09	61 271 964,09
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset	0,00	0,00	94 800 728,74	94 800 728,74
Arvopapereiden takaisinostositoumukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	94 800 728,74	94 800 728,74
josta luottolupaukset	0,00	0,00	94 800 728,74	94 800 728,74

37. Muut vastuusitoumukset ja vastuut tilikauden päättyessä

31.12.2023

Pankki on velvollinen tarkistamaan vuonna 2015 ja sen jälkeen valmistuneista kiinteistöinvestoinneista tekemään alv-vähennyksiä, jos kiinteistön verollinen käyttö vähenee 10 vuoden tarkistusjakson aikana. Viimeiset tarkistusvuodet ovat 2023-2032 kiinteistöinvestoinnin valmistumisajankohdasta riippuen.

22 045,58
0,00
0,00
22 045,58

38. Henkilöstö ja toimielinten jäsenet sekä lähipiiri

	Konserni		Pankki	
	Keskimääräinen lkm	Muutos tilikauden aikana	Keskimääräinen lkm	Muutos tilikauden aikana
Henkilöstön lukumäärä keskimäärin v. 2023				
Vakinainen kokoaikainen henkilöstö	136	-2	136	-2
Vakinainen osa-aikainen henkilöstö	6	2	6	2
Määräaikainen henkilöstö	11	1	11	1
Yhteensä	153	1	153	1

Toimielinten jäsenten palkat ja palkkiot v. 2023

Hallintoneuvoston jäsenet
Hallituksen jäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa
josta toimitusjohtaja Pasi Sorriille maksetut palkat ja palkkiot
sekä luontoisedut

	Konserni	Pankki
Palkat ja palkkiot		
	69 529,00	69 529,00
	656 209,08	656 209,08
	288 944,96	288 944,96
	12 840,00	12 840,00

Edustajiston kokouksessa tehdyn päätöksen mukaan hallintoneuvoston puheenjohtajalle maksetaan palkkiota 980 euroa kuukaudessa, varapuheenjohtajalle 490 euroa kuukaudessa, minkä lisäksi heille maksetaan kokouspalkkiota 430 euroa kokouksesta.

Hallintoneuvoston kokouksessa tehdyn päätöksen mukaan hallituksen puheenjohtajalle maksetaan palkkiota 2450 euroa kuukaudessa, varapuheenjohtajalle 1225 euroa kuukaudessa ja muille jäsenille 525 euroa kuukaudessa, minkä lisäksi heille maksetaan kokouspalkkiota 545 euroa kokouksesta. Pankin toimitusjohtajalle ei makseta hallitustyöskentelystä erillisiä palkkioita tai muita etuisuuksia.

Toimitusjohtajan vanhuuseläkeikä on 65 vuotta. Eläke-etuudet määräytyvät eläkelakien ja OP:n omien eläkejärjestelmien mukaisesti. Toimitusjohtajan noudattama irtisanomisaika on 3 kuukautta ja työnantajan noudattama irtisanomisaika on 6 kuukautta, jolloin hänelle irtisanomisajan palkan lisäksi suoritetaan korvauksena 12 kuukauden rahapalkkaa vastaava korvaus.

Muuttuva palkitseminen

Muuttuva palkitseminen koostuu vuonna 2023 tulospalkkiojärjestelmästä ja henkilöstörahasosta. Tulospalkkiojärjestelmästä kirjattu velka oli siirtovelloissa 31.12.2023 yhteensä 805 702,00 euroa (608 850,00). Henkilöstörahasoon tehtävän palkkiosirron määrä vuodelta 2023 on noin 3,0 % (1,5 %) rahaston jäsenten palkkasummasta. Vuonna 2023 kirjattiin henkilöstörahasopalkkioita yhteensä 221 092,00 euroa (106 226,81). Tarkemmin muuttuvasta palkitsemisesta kerrotaan laatimisperiaatteissa.

	Konserni	Pankki
Tilintarkastajille maksetut palkkiot toimeksiantoryhmittäin v. 2023	Tilintarkastus-palkkiot	Tilintarkastus-palkkiot
Tilintarkastuksesta	46 300,87	32 846,87
Tilintarkastajan muut lausunnot	0,00	0,00
Veroneuvonta	0,00	0,00
Muut palvelut	0,00	0,00
Yhteensä	46 300,87	32 846,87

Toimielinten jäsenten saamat luotot, takaukset ja vakuudet 31.12.2023

	Rahallinat 1.1.	Lisäykset	Vähennykset	Rahallinat 31.12.	Takaukset ja muut taseen ulkopuoliset sitoumukset
Hallintoneuvoston jäsenet	3 785 294,83	393 129,50	1 742 929,09	2 435 495,24	356 579,90
Hallituksen jäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa	1 037 681,88	978 043,00	529 886,30	1 485 838,58	441,15
Yhteensä	4 822 976,71	1 371 172,50	2 272 815,39	3 921 333,82	357 021,05

Ilmoitetut luvut sisältävät luotot ja takaukset, jotka luottolaitos tai sen konserniin tai konsolidointiryhmään kuuluva yritys on antanut luottolaitoksen hallinto- ja valvontaelinten jäsenille. Toimielinten jäsenten antamat henkilötakaukset sisältyvät myös rahallinat erään.

Rahallalojen pääasialliset korkoehdot ja muut ehdot

Hallinto- ja valvontaelinten jäsenten luottoehdoissa noudatetaan normaaleja pankin luottoehtoja. Lainat on sidottu yleisesti käytössä oleviin viitekorkoihin. Lainoja lyhennetään sovittu lyhennyssuunnitelman mukaisesti ja niillä on normaalit vakuudet.

Lähipiiri

Lähipiirilin kuulumisperuste

Johdon avainhenkilöt
Tytär- ja osakkuusyritykset
Yhteensä

Tase-erä				Taseen ulkopuoliset sitoumukset
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöltä	Saamistodistukset	Osakkeet	Yhteensä	
5 487 389,62	0,00	265 100,00	5 752 489,62	364 416,65
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
5 487 389,62	0,00	265 100,00	5 752 489,62	364 416,65

Lähipiirin tappioita koskeva vähennyserä ei ole olennainen. OP Ryhmän henkilöstörähdästä tehtävää palkkiosirtoa on käsitelty kohdassa "Muuttuva palkitseminen".

Osuuspankin lähipiiri muodostuu Osuuspankin tytäryhtiöistä, osakkuusyhtiöistä, johdon avainhenkilöistä ja heidän läheisistä perheenjäsenistä sekä muista lähipiiriin kuuluvista yhteisöistä. Osuuspankin johdon avainhenkilöihin luetaan toimitusjohtaja, toimitusjohtajan sijainen ja muut toimivaan johtoon kuuluvat henkilöt sekä Osuuspankin hallituksen jäsenet ja hallintoneuvoston jäsenet. Lähipiiriin luetaan myös yhtiöt, joissa johdon avainhenkilöllä tai heidän läheisellä perheenjäsenellään on yksin tai yhdessä toisen kanssa määräysvalta. Muihin lähipiiriin kuuluvien yhteisöihin luetaan OP-Eläkesäätiö ja OP Ryhmän henkilöstörähdästä. Osuuspankin lähipiiri on määritelty IAS 24 -standardin mukaisesti.

39. Omistukset muissa yrityksissä 31.12.2023

		Omistusosuus, %	Oma pääoma	Tilikauden voitto tai tappio
Tytäryritykset, jotka yhdistellään konsernitilinpäätökseen				
Yrityksen nimi:	Kiinteistö Oy Jyväskylän Kauppakatu 22	100,00 %	14 321 248,11	53,01
Kotipaikka:	Jyväskylä			
Yrityksen nimi:	Jyväskylän Kassatalo Oy	100,00 %	5 669 096,94	-47 466,38
Kotipaikka:	Jyväskylä			
Tytäryritykset, joita ei yhdistellä konsernitilinpäätökseen vähäisen merkityksen johdosta				
Yrityksen nimi:	OP Koti Keski-Suomi Oy LKV	100,00 %	854 829,04	-123 310,62
Kotipaikka:	Jyväskylä			
Yrityksen nimi:	Kiinteistö Oy Laukaan OP-Keskus *)	51,28 %	1 807 352,09	2 970,13
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:	Kiinteistö Oy Maaritinmutka *)	100,00 %	514 502,68	-1 227,60
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:	Kiinteistö Oy Pihitiputaan Keskuskulma *)	78,40 %	826 121,04	25,90
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:	Kiinteistö Oy Porthaninpiha *)	89,28 %	1 027 934,84	45 906,15
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:	Viitasaaren Kassatalo Oy **)	100,00 %	195 300,43	21 442,27
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				

*) Vuoden 2022 luvut

***) Vuoden 2021 luvut

		Omistusosuus, %	Oma pääoma	Tilikauden voitto tai tappio
Osakkuusyritykset, joita ei yhdistellä konsernitilinpäätökseen vähäisen merkityksen johdosta				
Yrityksen nimi:	Asunto Oy Korventie 20 *)	50,00 %	79 295,14	0,00
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:	Kiinteistö Oy Kurrenkorva *)	34,37 %	985 610,97	3,34
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:	Kiinteistö Oy Viitatori *)	25,99 %	485 416,58	-6,19
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:	Nikopi Oy *)	50,00 %	593 881,80	33 251,30
Kotipaikka:				

*) Vuoden 2022 luvut

40. Konsernitilinpäätökseen yhdistellyt tytäryritykset, joiden tilikausi päättyntä ennen tai jälkeen emoyrityksen tilikautta

Ei ilmoitettavaa

41. Osuuspankin jäsenten lukumäärä sekä maksamatta olevat ja irtisanotut osuusmaksut 31.12.2023

Jäsenten lukumäärä
Maksamatta olevat osuusmaksut
Irtisanotut jäsenosuusmaksut
Irtisanotut tuotto-osuusmaksut

81 571
0,00
339 152,00
12 727 400,00

Irtisanotun osuus pääoman takaisinmaksun edellytykset ja ajankohta

Osuuspankkien omaan pääomaan sisältyy osuuspankkien jäsenten jäsenosuusmaksut sekä jäsenten tekemät sijoitukset tuotto-osuuksiin, joiden koron maksusta ja pääoman palauttamisesta pankilla on ehdoton oikeus kieltäytyä. Jäsenen on jäseneksi liittymisen yhteydessä hankittava yksi jäsenosuus ja maksettava yksi siihen liittyvä jäsenosuusmaksu. Osuuspankin jäsenyys (omistaja-asiakkuus) antaa äänioikeuden osuuskunnan kokouksessa/edustajiston vaaleissa. Jokaisella osuuspankin jäsenellä on yksi ääni. Tuotto-osuus ei tuota äänivaltaa.

Vuodelle 2023 tavoitellaan 4,5 %:n ja vuodelle 2024 5,5 %:n korkoa tuotto-osuuksille, maksettava korko vahvistetaan vuosittain jälkikäteen. Tuottotavoite voi muuttua vuosittain.

Mikäli osuuspankki ei ole kieltäytynyt palauttamisesta, jäsenosuusmaksu ja tuotto-osuusmaksu voidaan palauttaa 12 kuukauden kuluttua sen tilikauden päättymisestä, jonka aikana jäsenyys on päättyntä tai tuotto-osuuden omistaja on irtisanonut osuuden. Ellei palautusta voida jonakin vuonna maksaa täysimääräisesti, maksamatta jäänyt osa maksetaan seuraavien tilinpäätösten perusteella käytettävissä olevista omista pääomista. Edellä määrätty oikeus maksamatta jääneen osan jälkipalautukseen päättyy kuitenkin viidennen seuraavan tilinpäätöksen jälkeen. Maksamatta jääneelle osalle ei makseta korkoa.

42. Asiakasvarat

Osuuspankin sellaisten omissa nimissään asiakkaan lukuun hallitsemien varojen kokonaismäärä, joita sijoituspalvelulain 9. luvun mukaan ei merkitä varoiksi osuuspankin taseeseen

31.12.2023
1 156 734 936,00

Pitkäaikaisäästämispalvelu

OP-eläkesäästön eläketili
Määräaika- tai muulle talletustilille tehdyt sijoitukset
Osuuspankin taseessa olevat sijoitukset yhteensä
Taseen ulkopuoliset sijoitukset, sijoitusrahastot, osakkeet, jvk-lainat (sis. myyntisaamiset/ostovelat)

31.12.2023
537 281,17
0,00
537 281,17
4 779 660,57

LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA

OP RYHMÄN SAP tositelajit ja tositenumerosarjat

Pankin pääkirjanpito on SAP-järjestelmässä ja osakirjanpitojen tiedot on siirretty pääkirjanpitoon yhdistelmänä tai muuna yhteenvetona.

Merkittävimmät osakirjanpidot:

Ottolainaus
 Antolainaus
 Omistaja-asiakasrekisteri
 Bonusjärjestelmä
 Tuotto-osuudet
 Korva, arvopaperikirjanpito
 Matkavaluutta
 ASLA, asiakaslaskutus
 Calypso, johdannais- ja arvopaperikirjanpito
 JORR, johdannaisreskontra
 Pankkitakaukset
 Haltia, kiinteistökirjanpito
 Havas, vastike- ja vuokrareskontra
 POPS, Pankkien väliset online pikasiirrot ja shekit
 SAP HR ja Aditro
 SAP käyttöomaisuus
 SAP osto- ja myyntireskontra, Ariba, Basware IP ja Basware maksuliikenne

Sovellus- tosite *)	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja	
			alku	loppu
	TOISTUVA TOSITE	X1	9992000001	9992099999
	KAUDEN PÄÄTÖS, lopullinen	SA	1000010001	1000019999
	KAUDEN PÄÄTÖSTOS, purettavat	SB	1000020001	1000029999
	PÄIVITÄISTOSITE	SE	1000050001	1000059999
	ICT SUPERJAKSOTUS	SF	1000060001	1000069999
	SALDONSIIIRTO, PURETTAVA (taseen väärän merkisten saldojen siirto)	SS	1000090001	1000099999
	ARVONLISÄVERON KORJAUS	SV	1000100000	1000109999
	RYHMAKOHT.ARVONALENT	GX	1000180001	1000189999
	PÄIVITT.TOS./OKO PKL	SO	1000200001	1000209999
	ALV-VELOITUS	GZ	1000210001	1000219999
	ALV-SIIIRTO	ST	1000220001	1000229999
	SOS.KULUVELAN SIIIRTO	SR	1000230001	1000239999
	SIJ.OM. PÄIVITT./VAR	SP	1000240001	1000249999
	SIJ.OM TP PURETT/VAR	SQ	1000250001	1000259999
	KIINTEISTÖSIJ. PÄIV.	SZ	1000280001	1000289999
	ELIMINOINTI BALTIA purettava	MB	1000300001	1000309999
	SALDONSIIIRTO, EI-PURETTAVA	SJ	1000330001	1000339999
	KIINT YHT AVAAVA TASE	QN	1000360001	1000369999
	SISÄISET TOSITTEET	S1	1000370001	1000379999
	PIVO-LIMIITTI	S2	1000380001	1000389999
	KÄYTTÖOMAISUUS	AA	1010000001	1010999999 RABUCH00 **)
	KÄYTTÖOMAISUUS POISTOT	AF	1011000001	1011999999 RAPERB00 **)
	LASKU e-Flow/SAP eliminoitavat	LF	1021000001	1021999999
	LASKU MANUAALINEN eliminoitavat	LM	1022000001	1022999999
	LASKUN PERUUTUS AUTOMAATTINEN	LP	1024000001	1024999999
	LASKUN MANUAALINEN MAKSU	KA	1025000001	1025999999
	AUTOMAATTISET MAKSUT	KZ	1026000001	1026999999
	LASKU E-Flow/SAP ei eliminoitavat	LG	1027000001	1027999999
	LASKU MANUAALINEN ei eliminoitavat	LN	1028000001	1028999999
	MYNTILASKU MANUAALINEN eliminoitavat	DR	1030000001	1030999999
	HYVITYSLASKU MANUAALINEN eliminoitavat	DG	1031000001	1031999999
	MYNTILASKUN PERUUTUS	DA	1032000001	1032999999
	HYVITYSLASKUTUS eliminoitavat	DI	1034000001	1034999999
	LASKUN MAKSU	DZ	1035000001	1035999999
	HYVITYSLASKUTUS ei eliminoitavat	DJ	1036000001	1036999999
	MYNTILASKU MANUAALINEN ei eliminoitavat	DS	1037000001	1037999999
	MYNTILASKUTUS eliminoitavat	DT	1038000001	1038999999
	MYNTILASKUTUS ei eliminoitavat	DU	1039000001	1039999999
	TASAUS	MT	1040000001	1040999999
	KONEKIELISET TILIOTETAPAHTUMAT	FB	1042000001	1042999999
	JAHA/KOTIPANKKI	FD	1044000001	1044999999
	OSAMAKSULEASING (VIEW21) /OPR	FT	1056000001	1056999999
9900095	SRJ-TAPAHTUMAT	FU	1059000001	1059999999
	TYÖNANTAJAN ST-MAKSU	FX	1070000001	1070999999
	DIME/SIJ.RAHASTOT	GR	1071000001	1071999999
	ANALYSTE	IE	1073000001	1073999999
	ANALYSTE (9802)	IE	1073000001	1075999999
	MYNTILASKU/KIPINÄ	DB	1074000001	1074999999
	TEM MATKALASKUT	MK	1076000001	1076999999

Sovellus- tosite *)	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku	loppu
	VIRO MANU PÄIVITT.	JS	1077000001	1077999999
	LATVIA MANU PÄIVITT.	JT	1080000001	1080999999
	LIETTUA MANU PÄIVITT	JU	1083000001	1083999999
	LOMAPALKAT, OSTOLASKU	LL	1086000001	1086999999
	LOMAPALKAT, MYNTILASKU	DL	1087000001	1087999999
	JAKSOTUSAJO, SAPin man. jaksotus -toiminto	MA	1088000001	1088999999
	ACQUIRING-PALKKIOT, OR	KY	1089000001	1089999999
	ACQUIRING-PALKKIOT, MR	DE	1090000001	1090999999
	AGIOARVOSTUS	SG	1091000001	1091999999
9930004	CAL PÄIVITÄISET VIENNI	RF	1093000001	1093999999
9930005	CAL PÄIVITÄISET VIENNI	RF	1093000001	1093999999
9930006	CAL PÄIVITÄISET VIENNI	RF	1093000001	1093999999
9930007	CAL PÄIVITÄISET VIENNI	RF	1093000001	1093999999
9930008	CAL PÄIVITT. TASEEN ULKOP.	RH	1094000001	1094999999
9930106	CAL KK-VAIHTEEN VIENNI	RG	1095000001	1095999999
9930107	CAL KK-VAIHTEEN VIENNI	RG	1095000001	1095999999
9930108	CAL KK-VAIHTEEN TASEEN ULKOP.	RI	1096000001	1096999999
9900048	LISÄSUUSPÄÄOMA	HB	1097000001	1097999999
	BONUSKERTYMA/CLEARING, OR	LK	1098000001	1098999999
	BONUSKERTYMA/CLEARING, MR	DK	1099000001	1099999999
9900049	PERINNAN LIITTYMA	HC	1100000001	1100999999
990053	Banksyst päivittäiset	JD	1102000001	1102999999
990064	BLV PÄIVITÄISET	JM	1103000001	1103999999
990067	BLT PÄIVITÄISET	JP	1104000001	1104999999
	Banksyst päivittäiset	JD	1163000001	1164999999
	BLV PÄIVITÄISET	JM	1165000001	1166999999
	BLT PÄIVITÄISET	JP	1167000001	1169999999
	Bonuskäyttö toinen op, MR	DO	1105000001	1105999999
	Bonuskäyttö toinen op, OR	LO	1106000001	1106999999
	Ariba tilaus eliminoitava	LU	1108000001	1108999999
	Ariba tilaus ei-eliminoitava	LX	1110000001	1110999999
	ACQUIRING/HALTI	HG	1113000001	1113999999
	SAANA/M2	HJ	1114000001	1114999999
	VAM päivittäiset	HK	1115000001	1115999999
	Oma Kehittäminen	R1	1124000001	1124999999
	OP Laskulaina	HP	1125000001	1125999999
9900051	OPF Maksuliikenne	HQ	1154000001	1154999999
	TAGETIK	T1	1155000001	1155999999
	AFI kirjaus GL:ään	AX	1156000001	1156999999
	FNZ-PALKK.PAL/OP-RAH	IC	1158000001	1158999999
	RI IFRS17	M1	1162000001	1162999999
	Modular luottoresk	HY	1170000001	1170999999
	Automatia/CaaS	HZ	1171000001	1171999999
9900053	OPF Ulkomaan maksut	HS	1172000001	1172999999
	OIVA KON./OPHV	NC	3012000001	3012999999
	RYHMÄVAK. KON./OPHV	NG	3016000001	3016999999
	TAPATURMA KON./OPHV	NL	3021000001	3021999999
	MITTATURVA KON./OPHV	NO	3024000001	3024999999
	AULI KON./OPHV	NT	3029000001	3029999999
	RATTI KON./OPHV	NU	3030000001	3030999999
PLA-tositelajit				
	EK Korvaus Muis.	DD	3211000000	3211999999
	Manuaalipal. Muis.	DM	3212000000	3212999999
	Auli Muis.	E1	3213000000	3213999999
	Oiva Muis.	E2	3214000000	3214999999
	Ratti Muis.	E3	3215000000	3215999999
	Mittaturva Muis.	E6	3217000000	3217999999
	Ryhmävakuutus Muis.	E7	3218000000	3218999999
	Ratti Muis.	F3	3222000000	3222999999
	Asiamiehet	HA	3228000000	3228999999
	Toimittajat - hyvät.	KG	3233000000	3233999999
	Kiint.hall.järj.liit	KH	3234000000	3234999999
	Toimittajat - lasku	KR	3238000000	3238999999
	Ratti Kon.	N3	3245000000	3245999999
	Tapaturma Muis.	OS	3259000000	3259999999
	EK Korvaus Kon.	PT	3283000000	3283999999
	Cross-company korot	QC	3291000000	3291999999
	EU korvaus muis.	OD	3292000000	3292999999
	INV.TILAUSTEN PURKU	QE	3309000000	3309999999
	Tapaturmavak. man. peruut	1G	3323000000	3323999999
	Korkki MK	OK	3339000000	3339999999
	Korkki manuaalitosite	QL	3340000000	3340999999
	EU KORVAUS PERUUTUS	QO	3349000000	3349999999
	AXA muistiotositteet	OX	3352000000	3352999999

Sovellus- tosite *)	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku	loppu
	ZVS-MAKSUT	TH	6130000001	6130999999
	FORSE	TI	6200000001	6200999999
	SDD SEPA SUORAVELOITUS	RB	6210000001	6210999999
	AQUARIUS/OKO	GP	6240000001	6240999999
	VIEW/PAIVITYKSET	TJ	6250000001	6250999999
	DPS PÄIVITÄISET	KU	6380000001	6380999999
	DPS TASEEN ULKOPUOL.	KV	6390000001	6390999999
610	ULTRA VALUUTANVAIHTO	TX	6100000001	6100999999
640	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
641	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
642	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
643	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
644	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
645	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
646	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
647	TULEVAT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TP	6530000001	6530999999
648	TULEVAT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TP	6530000001	6530999999
649	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
653	TULEVAT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TP	6530000001	6530999999
654	TULEVAT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TP	6530000001	6530999999
666	RPM (Rahanpesun estämisen keskeytyskirjaukset)	KX	6660000001	6660999999
667	RPM/EUR	RM	6670000001	6670999999
670	VALUUTTAPÄÄKASSA	TR	6710000001	6710999999
671	SETELIKAUPAT	TR	6710000001	6710999999
672	VALUUTTAPÄÄKASSA	TR	6710000001	6710999999
673	VALUUTTAPÄÄKASSA	TR	6710000001	6710999999
674	BOND/REPO PÄIVITÄISET	TS	6740000001	6740999999
675	BOND ARVOSTUKSET	XV	6750000001	6750999999
	TYÖASEMATOSITTEET	TY	9000000001	9099999999
9900001	OTTOLAINAUS	BA	9900100001	9900199999 OT003/OTORP002
990001	OTTOLAINAUS	BA	9900100001	9900199999
9900030	OVY:N LUOTTOVAKUUTUKSET	EJ	9900300001	9900309999
9900031	OVY:N KORVAUS&VARAUS	GE	9900310001	9900319999
9900032	ABASEC/OPSTOCK	GL	9900320001	9900329999
9900005	LÄHETETYT ATK-VÄLITYKSET	BG	9900500001	9900599999 MGKR2005, MGKR2006
9900006	SAAPUNEET ATK-VÄLITYKSET	BH	9900600001	9900699999 MGKR2001
9900007	SELVITETTÄVÄT ATK-VÄLITYKSET	BI	9900700001	9900799999 MGKR2002
9900008	PÄÄKIRJATAPAHTUMAT	BJ	9900800001	9900899999 MGKR2004
990010	POPS BRUTTOCLEARING 16.12.1997 ALKAEN	VF	9901000001	9901099999
9900005	LÄHETETYT ATK-VÄLITYKSET / OKO	EK	9901100001	9901199999
9900006	SAAPUNEET ATK-VÄLITYKSET / OKO	EL	9902200001	9902299999
9900008	PÄÄKIRJATAPAHTUMAT / OKO	EM	9902300001	9902399999
9900026	LUNASTETUT OKON SEKIT	BV	9902600001	9902699999 MGKR2003
990026	LUNASTETUT OKON SEKIT	BV	9902600001	9902699999
990031	ASLA	VM	9903100001	9903199999
990033	ASLA/OMHO	GC	9903300001	9903399999
9900035	POPS/LUNASTAMATTOMAT SEKIT YLI 10V	IG	9903500001	9903599999
9900042	PLATINAJÄRJESTELMÄ	BW	9904200001	9904299999 BJER122
9900043	CLARITY, sisäinen ICT työ (ei peruutettava)	RD	9904300001	9904399999
9900050	PALKAT	BY	9905000001	9905099999 ***)
9900052	LOMAPALKKAVELAT	GV	9905200001	9905299999 ***)
9900060	VALUUTTATILIT	BZ	9906000001	9906099999
990060	VALUUTTAOTTOLAINAUS	BZ	9906000001	9906099999
9900061	VALUUTTATILIT / AGIOT	CA	9906100001	9906199999 DARRAGI/OVARP002
990061	VALUUTTAOTTOLAINAUS /AGIOT	CA	9906100001	9906199999
9900062	VALUUTTATILIT/SIIRTYVÄ KORKO	CB	9906200001	9906299999 DARRASK/OVARP002
990062	VALUUTTAOTTOLAINAUS/SIIRTYVÄT ERÄT	CB	9906200001	9906299999
9900082	HALTIA VUOKRASAAMISET	EH	9908200001	9908299999
9520005	YIT-VUOKRAT	EH	9908200001	9908299999
677	KORVA/PÄIVITÄISET	CJ	9908300001	9908399999
678	KORVA/HINTAEROT	CJ	9908300001	9908399999
9900083	KORVA-TAPAHTUMAT	CJ	9908300001	9908399999
9900083	KORVA PÄIVITÄISET	CJ	9908300001	9908399999
9900042	BONUSJÄRJESTELMÄ	BW	9908400001	9908499999
9900091	MAKSULIIKE /ASLA	CN	9909100001	9909199999 ALARKP01 JA 13
9900092	ASLA/OMHO	GA	9909200001	9909299999
991003	LOAN IQ/OKO	GN	9910030001	9910039999
9901011	OTTOLAINAUS /SIIRTYVÄ KORKO	BB	9910110001	9910119999 OT003
9901042	BONUSJÄRJESTELMÄ/SIIRTYVÄ	BX	9910420001	9910429999 BJER221
	BONUSJÄRJ.SIIR.PERUT	BR	9910580001	9910589999
	KORVA-TAP.SIIR.KOR.P	CL	9910600001	9910609999
9901083	KORVA-TAPAHTUMAT/SIIRT. KORKO	CK	9910830001	9910839999
9901083	KORVA OSAKKEET /SIIRTYVÄT	CK	9910830001	9910839999
990083	KORVA RM/ARVOSTUKSET	CK	9910830001	9910839999
991083	KORVA RM/ARVOST.PER.	CL	9910830001	9910839999

Sovellus- tosite *)	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku	loppu
9900202	SRJ-PALKKIONPALAUTUSJAKSOTUS/OP-RAHASTO	IA	9920200001	9920299999
9900205	OMISTAJAJÄSENREKISTERI	CT	9920500001	9920599999 JRER110
992100	PANKKITAKAUKSET	XI	9921000001	9921009999 PTKR3301
992101	PANKKITAKAUKSET / AGIOT	XJ	9921010001	9921019999
992102	HENKIVAKUUTUS	HV	9921020001	9921029999
9903001	SALDONSIIIRTO	Z1	9930010001	9930019999
9903001	SALDONSIIIRROT	Z1	9930010001	9930019999
9940008	LJR ERIKOISLAINAT	MD	9940080001	9940089999
	PERUUTUS / KUMPPANIKOODIT	PK	9999970001	9999979999
	YLEINEN PERUUTUSTOSITE	PE	9999990001	9999999999

SAPin tositepäiväkirja, kuukausipäiväkirja ja SAPin Ostovelka- ja myyntisaamistilien päiväkirja on arkistoitu InfoArchive -arkistointijärjestelmään.

*) Tositteet on laadittu konekielisenä arkistoituna REA-arkistointijärjestelmässä.

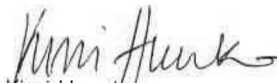
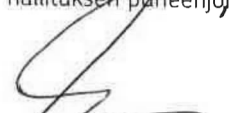

**) Raportit arkistoitu InfoArchive -arkistointijärjestelmään.

**) Raportit arkistoitu Silta M-Files.

1. Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus

Jyväskylässä

helmikuun 6 .päivänä 2024

Paulina Takala
hallituksen puheenjohtajaKirsi Huusko
hallituksen varapuheenjohtaja
Mikko Akselin
Kimmo Ojala
Katja Sorri
Pasi Sorri

toimitusjohtaja

2. Lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

Hallintoneuvosto on tänään pidetyssä kokouksessa perehtynyt pankin tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen. Vuoden 2024 osuuskunnan/edustajiston kokoukselle hallintoneuvosto toteaa lausuntonaan, että pankkia on hoidettu lain ja säännösten mukaisesti ja että hallintoneuvostolla ei ole Keski-Suomen Osuuspankin tilinpäätöksen eikä toimintakertomuksen johdosta huomautettavaa. Hallintoneuvosto yhtyy hallituksen esitykseen ylijäämää koskeviksi toimenpiteiksi.

Jyväskylässä

helmikuun 6 .päivänä 2024

Ilkka Terimaa
hallintoneuvoston puheenjohtajaKatri Piilola
hallintoneuvoston sihteeri

KESKI-SUOMEN OSUUSPANKKI

508984

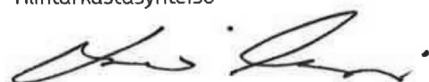
Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä

helmikuun 15.päivänä 2024

PricewaterhouseCoopers Oy
Tilintarkastusyhteisö

Lauri Kallaskari
KHT

Tilintarkastuskertomus

Keski-Suomen Osuuspankin edustajistolle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin sekä emopankin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausuntomme on ristiriidaton hallitukselle annetun lisäraportin kanssa.

Tilintarkastuksen kohde

Olemme tilintarkastaneet Keski-Suomen Osuuspankin (y-tunnus 0822029-4) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2023. Tilinpäätös sisältää sekä konsernin että emopankin taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Riippumattomuus

Olemme riippumattomia emopankista ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Emme ole suorittaneet emopankille emmekä konserniyrityksille muita kuin tilintarkastuspalveluita.

Merkittävimmät arvioidut olennaisen virheellisuuden riskit

Olemme alla kuvanneet arviomme merkittävimmistä olennaisen virheellisuuden riskeistä, mukaan lukien väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisuuden riskeistä, sekä esittäneet yhteenvedon siitä, miten olemme toimineet näiden riskien johdosta.

Konsernitilinpäätöksen osalta ei ole EU-asetuksen 537/2014 10 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitettuja muita merkittäviä olennaisen virheellisuuden riskejä, kuin alla luetellut emopankin tilinpäätökseen liittyvät merkittävät olennaisen virheellisuuden riskit.

Emopankin tilinpäätökseen liittyvä EU-asetuksen 537/2014 10 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitettu merkittävä olennaisen virheellisyyden riski

Miten riskiä on käsitelty tilintarkastuksessa

Odotettavissa olevat luottotappiot saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä

Viittaus tilinpäätöksen laadintaperiaatteisiin ja liitetietoihin 11, 13 ja 16

Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä on pankin taseen merkittävin erä. Luottosalkkuun liittyviin odotettavissa oleviin luottotappioihin liittyy merkittävää arvionvaraisuutta.

IFRS 9 -standardin mukaisten odotettavissa olevien luottotappioiden laskenta perustuu OP Ryhmän käyttämiin laskentamalleihin sekä asiantuntija-arvioihin. Odotettujen luottotappioiden laskenta perustuu maksukyvyttömyyden todennäköisyyteen, vastuun ja tappion määrään maksukyvyttömyystilanteessa sekä tappion ajoitukseen.

Inflaatio, koronnostot ja epävarmat taloudelliset tulevaisuuden näkymät vaikuttavat negatiivisesti monen asiakkaan maksukykyyn samalla kun kiinteistömarkkinoiden hidastuminen on vaikuttanut vakuuksien markkina-arvoihin.

Johtuen tase-erän merkittävästä koosta, odotettujen luottotappioiden laskennan monimutkaisuudesta ja laskennan oletuksiin liittyvästä johdon harkinnasta olemme arvioineet, että odotettavissa oleviin luottotappioihin saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä liittyy merkittävä olennaisen virheellisyyden riski.

Tarkastustoimenpiteisiimme sisältyi taloudellisen raportoinnin kontrollien testausta ja aineistotarkastusta.

Olemme muodostaneet käsityksen luotonmyöntöprosessista, luottoriskin hallinnasta ja luottosalkkuun liittyvistä odotettavissa olevista luottotappioista.

Olemme muodostaneet käsityksen OP Osuuskuntaan keskitettyjen antolainausprosessien sekä odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan valvonta- ja kontrolliympäristöstä, hyödyntäen OP Osuuskunnassa tehtyjä keskitettyjä tarkastustoimenpiteitä. Olemme arvioineet käytettyjen oletusten asianmukaisuutta ja käytetyn tiedon oikeellisuutta sekä varmentaneet, että OP Ryhmän käyttämää ohjeistusta on tältä osin noudatettu.

Olemme aineistotarkastuksessa valinneet tarkastukseen yksittäisiä lainoja ja käyneet läpi näiden lainadokumentaatiota, sekä tarkastaneet luottotappiovarauksen asianmukaisuutta analyttisin toimenpitein, ottaen huomioon koko lainakannan, ja harkinneet luottotappiovarauksen riittävyttä käymällä läpi pankin asiakas kohtaista seurantalistaa.

Olemme myös tarkastaneet luottosalkkuun liittyvien arvonalentumisten liitetiedot.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteliset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emopankin ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuvissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emopankki tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voitaisiin kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emopankin tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä emopankin tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emopankki tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.
- arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitilinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoidimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

Olemme toimineet osuuspankin edustajiston valitsemana tilintarkastajana 23.3.2021 alkaen.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen.

Tilinpäätöstä koskeva lausuntonne ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomuksessa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Helsingissä 15.2.2024

PricewaterhouseCoopers Oy
Tilintarkastusyhteisö

Lauri Kallaskari
KHT

The following documents were signed Thursday, February 15, 2024

Keski-Suomen Osuuspankki ttk 2023.pdf
(129562 byte)
SHA-512: da92644a9c0d83846eb259cb2822952c30ae1
50b7f194d07fd1860bf16114adcf06e36d63b11030a094
25fcb897a9dcfd6321bd283becfd396d3a5301c79d80

Signatures

2/15/2024 11:44:54 AM (CET)

Kallaskari Lauri Kristian, PricewaterhouseCoopers Oy

lauri.kallaskari@pwc.com
Signed with electronic ID (Mobiiivarmenne)

Signature is certified by Assently

Keski Suomen Osuuspankki ttk 2023

Verify the integrity of this receipt by scanning the QR-code to the left.
You can also do this by visiting <https://app.assently.com/case/verify>

SHA-512:
4b497834fad405a33bd46ddd70cc78056a4cf6fd60c1ff57bb6a61c4a59fbefbd7df6c48a944822fe6df92dc75374a9ef273875f84869aae0a542df83c262cc

About this receipt

This document has been electronically signed using Assently E-Sign in accordance with eIDAS, Regulation (EU) No 910/2014 of the European Parliament and of the Council. An electronic signature shall not be denied legal effect and admissibility as evidence in legal proceedings solely on the grounds that it is in an electronic form or that it does not meet the requirements for qualified electronic signatures. A qualified electronic signature shall have the equivalent legal effect of a handwritten signature. Assently E-Sign is provided by Assently AB, company registration number 556828-8442. Assently AB's Information Security Management System is certified according to ISO/IEC 27001:2013.